

GEÇİCİ BARINMA
ALANI YÖNETİMİNDE
ASGARİ
STANDARTLAR

GEÇİCİ BARINMA ALANI YÖNETİMİNDE ASGARİ STANDARTLAR

2021 SÜRÜMÜ

İçindekiler

Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar Hakkında	iii
Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar Hangi Hedef Kitle için Belirlenmiştir?	iv
Standartların yapısı.....	v
Teşekkürler	viii
Giriş	2
Geçici barınma alanlarında kimler konaklar?.....	2
Geçici barınma alanı yönetimi ne anlama gelir?.....	4
Geçici barınma alanı yönetimine neden ihtiyaç vardır?	4
Bu standartlar nerede geçerlidir?	5
İnsani Sözleşme, İnsani İlkeler ve Koruma İlkeleri.....	8
Son çare olarak kamplar	9
Son çare sağlayıcısı	10
1. Geçici barınma alanı yönetimi politikaları ve kapasiteleri.....	12
2. Topluluk katılımı ve temsil gücü.....	22
3. Geçici barınma alanı ortamı.....	32
4. Geçici barınma hizmetlerinde koordinasyon ve izleme.....	40
5. Geçici barınma alanlarının kapanış ve çıkış planlanması.....	48
Ek 1 – Hizmetlerin engelli bireyleri kapsayıcılığının gözlenmesi	55
Geçici barınma alanı yönetimi kapasiteleri ve kimlik belirleme	55
Katılım ve temsil	56
Geçici barınma alanı ortamı	57
Geçici barınma alanı hizmetlerinde koordinasyon ve izleme	58
Geçici barınma alanlarının kapanış ve çıkış planlanması	59
Referanslar ve konu hakkındaki kaynaklar.....	61
Akronimler ve kısaltmalar	63
İndeks.....	64

Geçici Barınma Alanları Yönetimi

İnsani bir krizde, kamplar ve kamp benzeri ortamlar genellikle ülke içinde yerinden edilmiş kişilerin (ÜİYEK) ve mültecilerin koruma ve yardım isteyebilecekleri tek yerlerdir.

Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar, sektörler ve kurumlar arasındaki planlama ve koordinasyonun yanı sıra barınma alanı içinde anlamlı katılımı desteklemek için gereken asgari eylemleri tanımlar. İnsani kriz ortamlarında günlük olarak çalışan herhangi bir barınma alanı yönetimi kuruluşunun rolünü netleştirmeyi ve bu çalışmanın asgari kalite seviyelerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Uluslararası standartlarda “Kamp Yönetiminde Asgari Standartlar” olarak adlandırılmasına rağmen, bu standartlar yerinden olmuş kişilerin barınak, koruma ve desteğe ihtiyaç duydukları tüm bağlamlar için geçerlidir ve bu bağlamlar Türkiye özelinde Geçici Barınma Alanı olarak adlandırılırlar.

Standartlar, yerinden olmuş tüm bireylerin haklarına saygı gösterilmesi ve ihtiyaçlarının onurlarına yaraşır bir şekilde karşılanması gerektiğine dair temel inanca dayanmaktadır.

Herhangi bir Geçici Barınma Alanı Yönetimi Kuruluşu (GBAYK) tarafından yürütülen çalışmaların kalitesini ölçmeye yönelik standartlara uzun süredir ihtiyaç duyulmaktadır. 2002 yılında, kilit GBAYK’lar ve sahadaki uygulayıcılar, ortak standartlar ve politikalar konusunda anlaşma sağlanamadığını ve yardım ve koruma düzeylerinin yetersiz olduğunu kabul etmişlerdir. Kamp yönetiminde paylaşılan kılavuzlara ve araçlara duyulan ihtiyacı fark etmiş ve bu doğrultuda 2004 *Kamp Yönetimi Araç Seti çalışmasını hazırlamışlardır*. Bugün, söz konusu araç seti, kamp yönetimi ile ilgili öğrenilen kapsamlı bilgi ve derslerin iyi bilinen bir referansıdır. Ardından diğer bazı kılavuzlar ve el kitapları, özellikle 2010 *BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) Ülke İçinde Yerinden Olmuş Kişilerin Korunması El Kitabı* hazırlanmıştır. Saha uygulayıcılarından gelen daha güncel taleplerle birlikte küresel grupların etkin ortak politika çerçeveleri geliştirmeye yönelik temel hedefleri, Kamp Koordinasyon ve Kamp Yönetimi (KKKY) Kümesinin asgari sektörel standartlar oluşturmak için 2016 yılında bir proje başlatmasına yol açmıştır.

Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar, alandaki geniş istişarelerin, çevrimiçi anketlerin, odak grup tartışmalarının, masa başı incelemelerinin ve uzman tavsiyelerinin sonucudur. Yerinden edilmiş kişilerle, önde gelen operasyonel ortaklarla ve devlet bünyesindeki görevlilerle, bu standartlara katkı sağlamları için aktif bir şekilde görüşülmüştür. Geçici barınma alanlarının ve yerinden edilmiş insanlara yönelik ortamların daha geniş bir insani müdahale ekosisteminin parçası olduğunu kabul eden Standartlar, *Kamp Yönetimi Araç Seti* ve *Ülke İçinde Yerinden Olmuş Kişilerin Korunması El Kitabı* gibi hem mevcut kılavuzlara hem de *The Sphere Handbook* dâhil olmak üzere temel Humanitarian Standards Partnership kaynaklarına atıfta bulunmaktadır. Bunu yaparken, yerlerinden olmuş insanlara yönelik ortamlarda çalışan kişilere KKKY profesyonellerinden ne beklentileri gerektiği konusunda rehberlik etmekte ve sektöre yeni girmiş geçici barınma alanı yöneticilerini desteklemektedir.

Geçici barınma alanı yönetiminde asgari standartlar kimleri hedef alır?

Bu standartlar için birincil hedef kitle, **geçici barınma alanı yöneticileri ve ekipleri**, yani günlük olarak yerlerinden olmuş bireylere yönelik sahalarda çalışan personeldir.

Ayrıca, yaşadıkları yerlerde yerinden olmuş insanlarla iletişim içinde olan diğer gruplar tarafından da kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Hedef kitle, planlayıcılar ve politika yapıcılar, teknik uzmanlar, koordinatörler, bağışçılar, akademisyenler ve savunuculuk, medya veya iletişim üzerinde çalışanlar gibi, yerlerinden olmuş bireylerle doğrudan ve günlük olarak muhatap olan grupları kapsamaktadır.

Bağlama bağlı olarak bu asgari standartları gerçekleştirmek için saha yönetiminde farklı organizasyonel yaklaşımlara ihtiyaç duyulabilir. Bunu kabul ettiğimizde, standartlarda tüm farklı geçici barınma alanı ekibi yapılarına atıfta bulunmak amacıyla, genel “Geçici Barınma Alanı Yönetimi Kuruluşu” (GBAYK) terimi kullanılır. Bu kapsamda bulunan kuruluşlar:

- Yerinden olmuş toplulukların yönetim yapılarını organize eden ve insani yardım kuruluşları veya diğer kuruluşlar (özel kuruluşlar ve yerel yönetimler gibi) tarafından sağlanan yardım ve hizmetleri koordine eden geleneksel kamp yönetimi kuruluşu;
- KKKY müdahalelerini, bir kamp yönetimi ajansının kalıcı varlığının mümkün veya arzu edilmediği dağınık, çok sayıda ve daha az yapılandırılmış alanlara uyarlamaya dayanan, mobil kamp yönetimi kuruluşu: Kuruluş, ihtiyaçlarına çok sektörlü bir müdahale ile yanıt verebilmek için, bu bölgelerde yaşayan yerinden olmuş kişilerle yakın işbirliği içinde çalışır. Esas olarak, farklı büyüklükteki ve dağınık konumlardaki ortak alanları yönetmeye ve koordine etmeye odaklanır ve kamp sakinlerinin müdahalenin yönetimine katılmasını sağlar. Gerekirse, bölge bazında koordineli bir müdahale sağlamak için herhangi bir bölgede yaşayan daha geniş popülasyonları da hedefleyebilir.
- Ek desteğe ihtiyaç duyulan ulusal, eyalet çapında veya devlet bünyesindeki muadiline veya atanmış yerel kuruluşa sağlanan saha yönetimi desteği: Saha yönetimi destek ekibi, atanmış saha yönetiminin rollerini ve sorumluluklarını yerine getirebilmeleri amacıyla kapasitelerini güçlendirmelerine destek sağlar. Bu sunulan yardım ve hizmetlerin günlük koordinasyonunda ve izlenmesinde, uygun araçların sağlanması da dâhil olmak üzere kapasite geliştirmede gerekli ekipmanlarla sunulacak desteği içerebilir.

Standartların yapısı

Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar, diğer insani standartlara benzer bir şekilde, okuyucuya ilgili evrensel önermeyi (asgari standart) anlamada destekleyecek bir ortak yapıdan bahseder, ardından bunları başarmak için bir dizi temel eylem, temel gösterge ve rehberlik notu öne sürer.

- **Asgari standartlar**, yerinden olmuş kişilerin haklarının korunması ilkesinden türetilmiştir. Bu standartlar genel ve nitel özelliktedir ve herhangi bir krizde sağlanması gereken minimum değeri belirtir.
- **Temel eylemler**, asgari standarda ulaşmak için izlenecek pratik adımları özetlemektedir. Bunlar öneri niteliğindedirler ve her bağlamda geçerli olmayabilirler. Uygulayıcı, mevcut bağlama en uygun olan eylemleri seçmelidir.
- **Temel göstergeler**, önerilen standarda ulaşıp ulaşılmadığını ölçmede bir belirteç görevi görürler. Süreç ve program sonuçlarını standarda göre ve müdahalenin yaşam süresi boyunca korumanın bir yolunu sağlarlar. Asgari gereksinimler, göstergeler için kabul edilebilir en düşük başarı düzeyidir ve yalnızca sektörel fikir birliğinin olduğu yerlerde sürece dâhil edilir.
- **Kılavuz notları**, diğer standartlara, kılavuzlara ve araçlara çapraz referanslarla kilit eylemleri desteklemek için ek bilgiler sağlar.

Temel göstergelerle çalışma

Temel göstergeler, bir standarda ulaşıp ulaşılmadığını ölçmenin bir yoludur ve standardın kendisi ile karıştırılmamalıdır. Standart evrenseldir, ancak temel eylemler gibi temel göstergeler de müdahalenin bağlamına ve aşamasına bağlı olarak geliştirilmelidir.

Üç tür gösterge vardır:

- **Süreç göstergeleri**, minimum bir gereksinime ulaşıp ulaşılmadığını kontrol eder;
- **İlerleme göstergeleri**, standarda ulaşma durumunu izlemek için bir ölçü birimi sağlar. Temel çizgileri belirlemek, ortaklar ve paydaşlarla hedefler oluşturmak ve bu hedeflere yönelik değişiklikleri izlemek için kullanılmalıdır;
- **Hedef göstergeleri**, standardın karşılanmadığı ölçülebilir asgari eşik değerini temsil eden hedeflerdir. Bu eşığe mümkün olan en kısa sürede ulaşılmalıdır, çünkü bu hususta yaşanacak başarısızlık programın genelini tehlikeye atacaktır.

Standartlar, tüm alanlarda hem nicel hem de nitel göstergeleri kullanırlar. Memnuniyet veya algı göstergeleri gibi nitel bilgileri ölçen göstergeler, özellikle etkilenen popülasyonlara karşı hesap verebilirliği güçlendirmek ve GBAYK'nın karşılaması gereken programatik değişiklikleri yönlendirmeye ve geliştirmeye yardımcı olmak için sürece dâhil edilirler.

Cinsiyet, yaş ve engellilik durumuna göre ayrıştırılmış veriler, asgari düzeyde, program yöneticilerinin ve karar vericilerin hizmet sunumunu, iyileşme durumunu ve hizmet sonuçlarını derinlemesine inceleyebilmelerine olanak sağlar. Bağlama bağlı olarak daha fazla ayrıştırma da gerekebilir.

“Asgari” ifadesiyle ne kastedilmektedir ve bu düzey karşılanamazsa ne olur?

Standartlar, yerinden olmuş tüm bireylerin haklarına saygı gösterilmesi ve ihtiyaçlarının onurlarına yaraşır bir şekilde karşılanması gerektiğine dair temel inanca dayanmaktadır.

Bu süreçte standartlar **asgari standartlar** olarak ele alınırlar ve sabittirler. Bununla birlikte, temel eylem ve göstergelerin, ister yerinden olmuş gruplar, ister ev sahibi topluluklar olsun, operasyonel ortama göre ve geçici barınma alanının nüfusunun girdisiyle anlamlı olacak şekilde uyarlanması gerekir. Bağlam, alanın yaşam döngüsü boyunca değişecektir, bu nedenle söz konusu hususların uygunluğu zaman içinde gözden geçirilmelidir.

GBAYK’lar her zaman bu asgari standartları aşmaya ve mümkün olduğunca çok sayıda gruba ve onların özel ihtiyaçlarına hitap etmeye çalışmalıdır. Yardımın herkesi eşit şekilde etkileyen tarafsız bir faaliyet olduğu varsayılmaz. Yardımın sunulma bağlamı ve şekli, etkilenen kişilerin insan haklarına ve ihtiyaçlarına gösterilen saygıyı ve yine hak ve ihtiyaçlarının yerine getirilip getirilmediğini belirler. Bu nedenle insan haklarına dayalı bir yaklaşım, insani yardım faaliyetleri için çerçeveyi ve gerekli standartları sağlar.

Standartların karşılanmadığı durumlarda, asgari gereklilikleri azaltmaya yönelik herhangi bir öneri dikkatle değerlendirilmelidir. GBAYK’lar, herhangi bir tavizi ancak oy birliğiyle kabul etmeli ve fiili ilerlemedeki açığı en aza indirecek şekilde rapor edecek bir sürece öncülük etmelidir. Bunlar yerinden olmuş kişiler, ev sahibi topluluklar, sahada çalışan kuruluşlar ve diğer kilit paydaşlar tarafından kabul edilmelidir. İnsani yardım kuruluşları, bir standarda uymadıklarında bunun nüfus üzerindeki etkisini de değerlendirmeli ve olası bir zararı en aza indirmek için adımlar atmalıdır. GBAYK’lar bu yanıt boşluğunu savunuculuk için kullanılmalı ve göstergelere mümkün olan en kısa sürede ulaşmaya çalışmalıdır.

Standartları bağlam içerisinde değerlendirmek

İnsani müdahaleler birçok farklı bağlamda gerçekleşebilir. Standartların, insana yaraşır bir şekilde yaşam hakkını destekleyecek biçimde, çalışma ortamında nasıl uygulanabilecekleri bazı etkenlerle belirlenecektir. Bu etkenlerden bazıları:

- İnsani müdahalenin gerçekleştirildiği ortam;
- Popülasyonlar arasındaki farklılıklar ve insanlar arasındaki çeşitlilik;
- Nasıl ve ne tür bir insani müdahalenin sağlanacağını etkileyecek operasyonel ve lojistik gerçekler;
- Tanımlanmış anahtar terimler ve belirlenmiş hedeflerle birlikte bağlama uygun temel çizgiler ve göstergeler.

Kültür, dil, müdahaleyi gerçekleştirenlerin kapasitesi, güvenlik, erişim, çevresel koşullar ve kaynaklar müdahaleye etki edecektir. Müdahalenin olası olumsuz etkilerini önceden tahmin etmek ve bunları en aza indirmek için harekete geçmek de önemlidir. Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar, standartların mümkün olan en geniş alanda kullanımını ve standartlara sahip çıkılmasını teşvik etmek için tasarlanmış, niteliği ve hesap verebilirliğini hedefleyen bir kurallar bütünüdür. Bu standartlar bir “kullanım kılavuzu” değil, insanların herhangi bir krizden kurtulmaları ve insan onuruna yaraşır bir biçimde toparlanmaları için asgari olarak nelerin yerine getirilmesi gerektiğini açıklayan bir metindir. Standartlara uyum, tüm kilit eylemlerin uygulanması veya standartların tüm temel göstergelerinin karşılanması anlamına gelmez. Bir kuruluşun standartları ne ölçüde

gerçekleştirebileceği, bazıları kontrollerinin ötesinde olan bir dizi etkene bağlıdır. Etkilenen nüfusa erişimin olmaması veya siyasi veya ekonomik güvensizlik, standartlara ulaşmayı imkânsız hale getirebilir. Asgari gereksinimlerin ev sahibi topluluğun yaşam koşullarını aşığı durumlarda, GBAYK'ların potansiyel gerilimleri azaltmaya yönelik önlemleri, örneğin toplum temelleri hizmetlerin sunulmasını değerlendirmeleri gerekir. Bazı durumlarda, ulusal makamlar standartlardan daha yüksek asgari gereklilikler belirleyebilir.

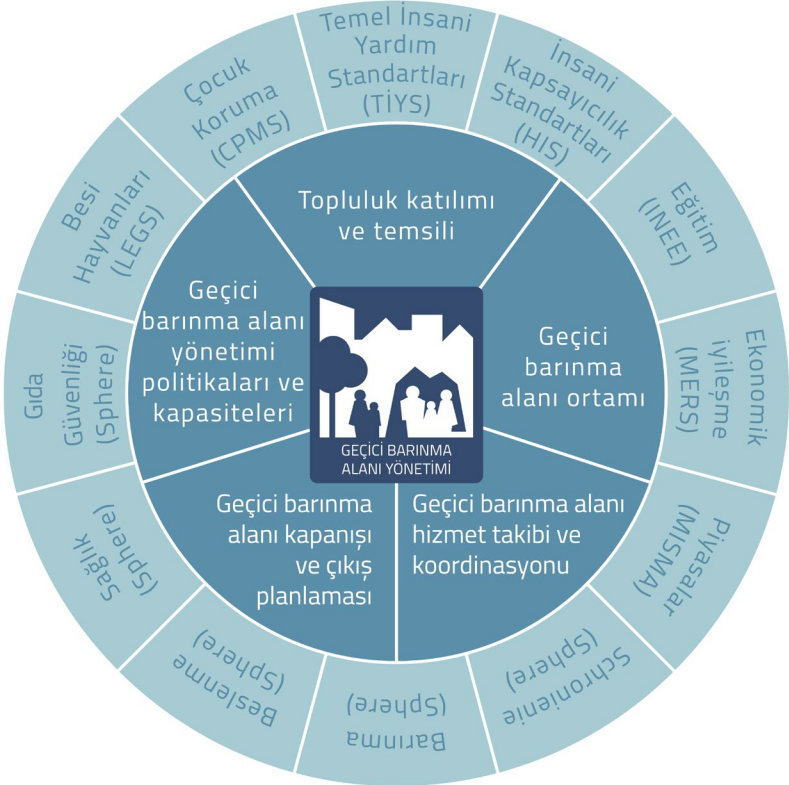
Diğer standartlar ile bağlantılar

Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar, insan onuruna yaraşır bir biçimde yaşam hakkını destekleyen insani yardımların tüm yönlerini kapsamamaktadır. Paydaş kuruluşlar, bu standartlar kümesiyle aynı felsefe ve taahhütlere dayalı olarak çeşitli sektörlerde tamamlayıcı standartlar geliştirmiştir. Bu standartlara Sphere, Humanitarian Standards Partnership ve ortak kuruluşlarının kendi web siteleri aracılığıyla erişilebilir.

- *The Sphere Handbook; Humanitarian Charter and Minimum Standards in Humanitarian Response: Sphere Association*
- *Livestock Emergency Guidelines and Standards: LEGS Project*
- *Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action (CPMS): Alliance for Child Protection in Humanitarian Action*
- *Minimum Standards for Education: Preparedness, Response, Recovery: Inter- Agency Network for Education in Emergencies (INEE)*
- *Minimum Economic Recovery Standards (MERS): Small Enterprise Education and Promotion (SEEP) Network*
- *Minimum Standard for Market Analysis (MISMA): Cash Learning Partnership (CaLP)*
- *Humanitarian Inclusion Standards for Older People and People with Disabilities: Age and Disability Consortium*

Teşekkürler

Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlara Ek Standartlar

Kaynak: Wan Sophonpanich / IOM 2020

Kamp Yönetimi Standartları Çalışma Grubu, dünyanın dört bir yanından bu standartların geliştirilmesine katkıda bulunan 850'den fazla kişiye teşekkür etmek istemektedir.

Arjantin, Bolivya, Brezilya, Kolombiya, Kosta Rika, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, El Salvador, Guatemala, Honduras, Meksika, Panama, Peru ve Venezuela'dan çevrimiçi video konferans istişarelerinin yanı sıra Bangladeş, Irak, Somali, Güney Sudan ve Türkiye'de saha istişareleri yapılmıştır. Bu çalışmalar, yer değiştirme alanlarının yönetiminde ihtiyaç duyulan çeşitliliği ve özgüllüğü iyi yansıtmak için gerekli görülmüştür.

“Bizle ilgiliye bizsiz olmaz” düsturuna değer veriyoruz ve özellikle Güney Sudan ve Bangladeş'te (ve isimsiz bir şekilde online katkıda bulunan diğerlerine) yer değiştirmelerin yaşandığı bölgelerde deneyimledikleri hususları birinci ağızdan paylaştıkları ve bu standartların gerçekliği daha fazla yansıtmaya katkıda buldukları için teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz.

Ulusal Kamp Koordinasyon ve Kamp Yönetimi Kümeleri/sektörel çalışma grupları veya diğer insani sektörlerdeki görevlerinde standartlara danışmanlık ve katkıda bulunmada merkezi rol oynayan aşağıdaki meslektaşlarımıza da teşekkürlerimizi sunuyoruz.

ACT Alliance / Christian Aid ve DanChurchAid	Don Bosco Catholic Church
ACTED	El Salvador Civil Protection
ADRA	Küresel Topluluklar
Afod	Hand in Hand for Syria
Arauca Valiliği (Gobernación de Arauca)	Güney Sudan Sağlık Bağlantısı
Ataa Relief	Hold the Child
Barzani Charity Foundation (BCF)	İnsani Yardım Vakfı
Blumont	Humanitarian Standards Partners (HSP)
BRAC	IMPACT Girişimleri
CARE	Sektörler Arası Koordinasyon Grubu (ISCG)
Caritas Bangladeş	Uluslararası Göç Örgütü (IOM)
Caritas Irak	INTERSOS İnsani Yardım Örgütü
Casa del Migrante de Saltillo	Kürdistan Bölgesi Ortak Kriz
Uluslararası Kızıl Haç Komitesi	Koordinasyon Merkezi (JECC)
Uluslararası Halkların Gelişimi Komitesi (CISP)	Maram Yardım ve Kalkınma Vakfı
Fundación Colombia Nuevos Horizontes	Mercy-USA for Aid and Development
COOPI - Cooperazione Internazionale	Ulusal Sivil Savunma Enstitüsü, Peru (INDECI)
Danimarka Mülteci Konseyi	Save the Children

Latin Amerika'daki Kızıl Haç Ulusal Toplulukları	Scalabrini Göç Merkezi
NORCAP	Saha Bakım ve Mühendislik Projesi (SMEP), Bangladeş
Northern Frontier Youth League (NoFYL)	Somali Genç Doktorlar Derneği (SOYD)
Norveç Mülteci Konseyi (NRC)	Güney Sudan Kalkınma Ajansı (SSUDA)
BM İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA)	Transit merkezi: Albergue La Sagrada Familia, Meksika
Plan International	Transit merkezi: Albergue de Migrantes Hermanos en el Camino, Meksika
POINT	Türk Kızılayı Derneği
Katar Kızılay Derneği	UNICEF (Wash, Çocuk Koruma)
Red Clamor	BM Barış Operasyonları Dairesi
Mülteci Yardım ve Geri Dönüş Komiseri, (RRRC) Bangladeş	BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR)
RIADIS	Violet Örgütü
RNVDO	Barış ve Yaşam için Kadın Öncüler (HINNA)
Saed Yardım Derneği	Dünya Gıda Programı
Samaritan's Purse	Youth Activity Organization (YAO)
Save Somali Women and Children (SSWC)	

Finansman IOM, Danimarka Mülteci Konseyi ve UNHCR tarafından sağlanmıştır.

Bu standartların pilot versiyonları Somali ve Suriye’de kullanılmış ve Endonezya’daki yerel STK’lar için kapasite geliştirme temeli olarak hizmet vermiştir.

Jennifer Cline Kvernmo ve Tom Stork’un çalışma grubunu, istişareleri ve taslak hazırlama sürecini koordine etmesine ve yönetmesine katkıda buldukları için IOM ve DRC’ye de teşekkürler.

KKKY Stratejik Danışma Grubu, Sara Ribeiro Ferro, Erica Karapandi ve David Preux daha önceki taslaklara katkıda bulundular ve kapsamlı yorumlarda bulundular. Kit Dyer, Humanitarian Standards Partners ve Professionals in Humanitarian Assistance and Protection (PHAP) ise final taslağın elde edilmesine yardımcı oldular. Grafik tasarım, Human Atelier’den Livia Mikulec tarafından gerçekleştirildi.

Neticede, bugün yerlerinden olan ve geçici bölgelerde yaşayan erkekleri, kadınları ve çocukları düşünüyoruz. Mülteciler, göçmenler ve sığınmacılar... Umarım saygınlığınızı koruyabiliriz ve bir an önce evlerinize dönebilirsiniz. İnsani yardım çalışmalarımızda bize ilham veriyorsunuz.

Giriş

Giriş

Geçici barınma alanlarında kimler konaklar?

Yerinden olmuş nüfus içinde, belirli insan gruplarının özel gereksinimleri olabilir mi? Sphere Handbook ve Humanitarian Standards Partnership kılavuzunda olduğu gibi, Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar çalışmasında da “insanlar” terimi geniş anlamda kullanmıştır. “İnsanlar”, Geçici Barınma Alanı Yöneticilerinin geçici barınma yerlerinde geçici olarak ikamet ederken destekledikleri kişilerdir ve tüm insanlar onurlu bir yaşam hakkına sahiptir. “İnsanlar”, yaşları, engelli olup olmadıkları, uyrukları, ırk ve etnik kökenleri, sağlık durumları, siyasi eğilimleri, cinsel yönelimleri, toplumsal cinsiyet kimlikleri veya kendilerini tanımlamak için kullanabilecekleri diğer özellikleri ne olursa olsun kadınları, erkekleri, erkek çocukları ve kız çocuklarını kapsar.

Saha düzeyinde koordinasyonu sağlamak üzere, GBAYK alanda konaklayan herkes için koruyucu bir ortam sağlamakla yükümlüdür. Özellikle uzun yıllar işlevini sürdüren geçici sahalarda, tüm insanlar eşit kontrol, güç ve kaynaklara sahip olmayacaktır. Bireyler ve gruplar, sahadaki yaşam döngüsü boyunca zaman içinde değişecek farklı kapasitelere, ihtiyaçlara ve güvenlik açıklarına sahip olacaktır. Bu ve bunun gibi diğer etkenler kasıtlı ayrımcılığın temeli de olabilmektedir. Geçici Barınma Alanını yöneten kuruluşlar, tarafsızlık ilkesini gözetirken, bireysel ve özellikle savunmasız grupların gereksinimlerini dengelemeye özellikle dikkat etmelidir. Geçici barınmanın yönetiminde istişare, program tasarımı, ihtiyaç boşluklarının izlenmesi ve yardıma özel dikkat gösterilmesi esastır.

Nüfus Kategorileri	Özel gereksinimleri olan gruplar
Çocuklar	Refakatsiz ve ebeveynlerinden ayrı çocuklar Daha önce silahlı güçler veya gruplarla ilişkide olan çocuklar Çocuk hane reisleri Çocuk eşler Hamile kızlar Cinsiyete dayalı şiddete maruz bırakılan çocuklar
Ergenler ve gençler	Okul dışı ve işsiz gençler Daha önce silahlı güçler veya gruplarla ilişkide olan gençler

Kadınlar	Dullar da dâhil olmak üzere kadın hane reisleri Erkek desteği olmayan kadınlar Daha önce silahlı güçler veya gruplarla ilişkide olan kadınlar Toplumsal cinsiyete dayalı şiddete (TCDS) maruz bırakılanlar Hamile kadınlar ve emziren anneler
Yaşlı insanlar	Aile veya toplum desteği olmayan ve/veya 18 yaşın altındaki çocukların sorumluluğunu üstlenen yaşlı insanlar
Hastalığa veya travmaya maruz kalan insanlar	Aile veya toplum desteği olmayan hasta insanlar HIV/AIDS ile yaşayan veya risk altında olan kişiler İşkenceye maruz bırakılanlar
Azınlık grupları	Etnik ve ulusal azınlıklar Dini azınlıklar Dilsel azınlıklar Göçebe/pastoral gruplar Lezbiyen, gey, biseksüel, transeksüel, interseks bireyler (LGBTİ)
Erkekler	Haklarından mahrum bırakılmış gençler/erkekler Cinsel şiddete maruz bırakılan erkekler Bekâr erkek hane reisleri
Engelliler	Fiziksel engeli olan insanlar Duyusal engeli olan insanlar Psikososyal veya zihinsel engeli olan insanlar

⊗ Özel gereksinimleri olan gruplara yardım ve koruma sağlamada saha yöneticilerinin rolü hakkında daha fazla bilgiyi *Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 11'de okuyabilir ve tanımlar için Sphere Handbook 2018, sayfa 10-16 bölümüne bakabilirsiniz.*

Geçici barınma alanı yönetimi ne anlama gelir?

Geçici barınma alanı yönetimi, insanların yerlerinden olarak göç ettikleri alanlarda hizmet sunumunun, korumanın ve yardımın koordinasyonu ve izlenmesidir. Yasal koruma çerçevesini ve asgari insani standartları topluluğun yönetimi ve katılımcı sistemler aracılığıyla uygulayan saha yönetimi, hem teknik hem de sosyal yapıya sahiptir. Toplumsal ortamlarda sağlanan hizmetlerin ve korumanın ulusal ve uluslararası yasalara, yönergelere ve kararlaştırılan standartlara uygun olmasını sağlama, yerinden edilme vakası sırasında yaşam kalitesini ve saygınlığı iyileştirmeyi ve kalıcı (“dayanıklı”) çözümleri savunmayı amaçlar.

“ **Geçici barınma alanı** “ terimi, sektörde planlı kamplar, kendiliğinden oluşan kamplar, topluluk merkezleri, kabul ve transit geçiş merkezleri ve tahliye merkezleri dâhil olmak üzere kamplara ve kamp benzeri ortamlara atıfta bulunmak için giderek daha fazla kullanılmaktadır ve bu belge genelinde de sıklıkla bahsedilmiştir. **Geçici barınma alanı** özelliklerindeki farklılıkların günlük yönetim faaliyetlerini ve standartları etkilediği durumlarda, bunlar kılavuz notlarında açıklanmaktadır. Hizmet sahaları, hizmetlerin, altyapıların ve kaynakların toplu olarak paylaşıldığı ve yönetildiği yerlerdir. Bu bağlamda saha düzeyinde tüm paydaşlar arasında etkin bir koordinasyon, her GBAYK’nın temel görevidir.

Kamplar (her geçici barınak kategorisinden) son çare ve geçici bir çözüm seçeneği olarak kalmalıdır. Kuruldukları yerlerde, kurumlar ve yetkililer, insani yardım sektörleri genelinde gerekli görülen ve hayat kurtarıcı hizmetleri en az asgari düzeyde sağlamak ve korumakla yükümlüdür.

Geçici barınma alanı yönetimine neden ihtiyaç vardır?

Özel bir GBAYK’nın görevlendirildiği ve personelinin konuşlandırıldığı yerlerde, daha öngörülebilir ve koordineli hizmet sunumu sağlanacaktır. “ **Geçici barınma alanı yöneticileri ve ekipleri, katılımı artırır, etkilenen kişiler için hesap verebilirliği artırır ve koruyucu ortamı iyileştirirken etkilenen nüfus ihtiyaçları, insani yardım sağlayıcıları programları ve hükümet hizmetleri hakkında bilgi güncellemelerini kolaylaştırır.** “ Geçici barınma alanı yöneticileri tarafından geliştirilen yapılar, durumdan etkilenen insanları, topluluklarını organize etmeleri ve harekete geçirmeleri, yardımın sağlanmasına katkıda bulunmaları ve kendileri ve aileleri için bilinçli kararlar almaları yönünde güçlendirmede genellikle kilit öneme sahiptir.

Yerel yönetimler genellikle yaşanan krizlere ilk müdahale eden unsurlardır. Bazı bağlamlarda, KKKY çerçeve çalışmasındaki üç rolden de (yönetim, koordinasyon ve yönetim) sorumlu olacaklardır. Diğer bazı bağlamlarda ise, ulusal hükümetler, dış kurumlardan veya KKKY Sektöründen acil durum müdahalesine ortaklaşa liderlik etmelerini isteyebilir.

Son yıllarda, KKKY sektörü yerinden olmuş kişilere hizmet sağlamada başka eğilimler de sergilemiştir. Genel kentleşme eğilimlerinin yanı sıra, diğer bazı etkenler yerinden olmuş kişilerin alternatif toplu alanlara sığınmasına veya resmi olmayan kamp ortamlarını tercih etmesine yol açmaktadır. Bunlar, yasal olarak işgal edilecek ve geçim kaynakları oluşturmak

için kullanılacak arazi mevcudiyetinin sınırlı olması, pazara erişimdeki kısıtlılıklar, güvenlik kaygıları ve başa çıkma stratejileri gibi etkenlerdir. Resmi, planlanmış kampların karmaşık hazırlıkların yanı sıra yeterli arazi haklarına, bütçeye ve yetkililerin iznine ihtiyacı vardır ve bu kalemlerinde tümünde genellikle eksiklikler yaşanmaktadır. Dahası, yerinden olmuş birçok insan, pazara erişimin zayıf olması ve geçim fırsatlarının yanı sıra hareket özgürlüğü eksikliğine maruz kalma gibi endişeler nedeniyle planlı kamplarda yaşamamayı tercih etmektedir.

Bu standartlar nerede geçerlidir?

Standartlar, planlı veya kendiliğinden oluşan (planlanmamış) kamplardan topluluk merkezlerine, kabul ve transit geçiş merkezlerine, tahliye merkezlerine ve – belirli ortamlarda – kamp dışı ve bölgeye dayalı yaklaşımlara kadar tüm yer değiştirme alanı türleri için geçerlidir. Kamplarda yaşayan nüfusun çevre bölgelerden keskin bir şekilde ayrıldıklarına dair yaygın bir görüş vardır. Bununla birlikte, gerçekte sınırlar daha az keskindirler ve sahalar arasındaki yüksek akıcılık gösterebilir. GBAY kuruluşları, ev sahibi topluluklarda ve kamp bağlamları dışında yaşayan yerinden olmuş topluluklara yönelik saha yönetimi yardımlarına aktif olarak katılmaktadır. Aşağıdaki tablo, bu standartların kapsadığı sahaların aralığını açıklamaktadır.

<p>Planlı kamplar</p>	<p>Planlı kamplar kentsel veya kırsal alanlarda kurulabilir. Yerinden olmuş nüfusun kasıtlı olarak inşa edilmiş alanlarda yaşadığı ve özel bir yönetim ekibine sahip oldukları bölgelerdir. Planlı kamplardaki hizmetler, insani yardım kuruluşlarından veya mevcut belediye altyapısından su temini, gıda dağıtımı, gıda dışı madde dağıtımı, eğitim ve sağlık hizmetlerini içerebilir. Bu hizmetler genellikle, kampta yaşayan kişilere özel hizmetlerdir.</p>
<p>Kendiliğinden oluşan kamplar</p>	<p>Yerinden olmuş gruplar, özellikle aile bağı olan veya akraba gruplar, belirli kentsel veya kırsal alanlara kendi başlarına yerleşebilirler. Bu tür kamp benzeri ortamlar tipik olarak bir süredir herhangi bir yardım almamakta ve herhangi bir dış veya resmi insani destek almaksızın varlıklarını sürdürmektedirler. Kendiliğinden oluşan kamplar genellikle özel mülkiyete ait arazilerde kurulurlar. Kullanım veya erişim konusunda yerel halk veya özel mülk sahipleri ile sınırlı veya hiç müzakere edilmemeleri ile bilinirler. Bazı durumlarda, bir kamp yönetim kuruluşu yakınlarda faaliyet gösteriyorsa, bu kuruluş yerinden olmuş insanların ihtiyaçları hakkında bilgi edinebilir ve yardım alabilmeleri için onları yönetim yapısına dâhil etmeye çalışabilir.</p>

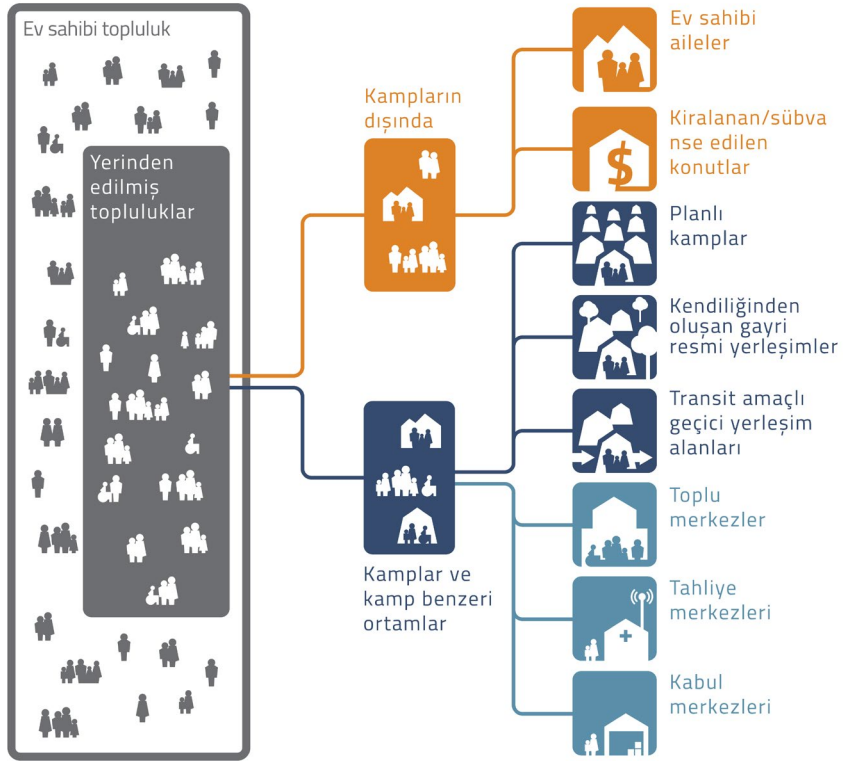
<p>Topluluk merkezleri</p>	<p>Yerinden olmuş kişiler, okullar, fabrikalar, kırsal, topluluk merkezleri, belediye binaları, spor salonları, oteller, depolar, kullanılmayan fabrikalar ve bitmemiş binalar gibi mevcut kamu binalarında ve topluluk tesislerinde konaklama imkânı bulabilirler. Bu yapılar genellikle konaklama yeri olarak inşa edilmemiş yapılardır. Genellikle kentsel bir ortamda veya kentsel bir ortama doğru yer değiştirme meydana geldiğinde kullanılırlar. Bir kampa benzer şekilde, topluluk merkezleri yalnızca geçici veya transit konaklama sağlar. Yardım seviyeleri tam teşekküllü yardımlardan farklı öz yeterlik seviyelerine değişiklik gösterir ve topluluk merkezi yönetimi hizmetlerin koordinasyonunda güçlü bir rol oynayabilir.</p>
<p>Kabul ve transit geçiş merkezleri</p>	<p>Bir acil durumun başlangıcında, insanlar uygun, güvenli, uzun vadeli bir yere nakledilmeden önce geçici konaklama alanları olarak veya bir operasyonun sonunda dönüş noktası olarak kabul ve transit geçiş merkezlerine ihtiyaç duyulabilirler. Bu bağlamda, söz konusu merkezler genellikle orta veya kısa vadelidirler ve geri dönen grupları da ağırlayabilirler. Transit geçiş merkezleri genellikle ilgili nüfusa daha fazla hizmet sağlamak ve yalnızca dolaylı olarak topluluk katılım faaliyetlerine ve karar alma süreçlerine katılmaktadırlar.</p>
<p>Acil tahliye merkezleri</p>	<p>Acil tahliye merkezleri, sığınlar, yangınlar ve sel ve benzeri doğal tehlikeler gibi belirli ve acil bir tehditten kaçan kişilere uygun geçici barınak sağlamak üzere kurulmuştur. Okullar, spor sahaları ve dini veya sivil binalar sıklıkla bu amaçla kullanılır. Bu alanlar, afet olaylarından önce ve şartlar uyar uymaz hazırlanmalı ve planlanmalı, ayrıca barınma hizmetlerine erişime olanak sağlamalı veya makul barınma şartları için hazırlık yapmalıdır. Merkezi makamların, tahmini nüfus akışıyla birlikte gecelik kişi sayısını planlaması gerekir.</p>
<p>Kamp dışı veya alan tabanlı yaklaşımlar</p>	<p>Kamp dışı veya bölgedeki belirlenmiş coğrafi alanlar (bazen mahalle olarak da adlandırılır) için geçerlidir ve kentsel, kent çevresi veya kırsal ortamlarda gerçekleştirilebilir. Etkinlikler, uyarlanabilir beceri ve profillere sahip bir mobil ekip tarafından gerçekleştirilir. Çalışmaları, hem ev sahibi hem de yerinden olmuş toplulukta yaşayan insanlara saha yönetimi hizmetleri sunmak için bir merkez kurmaya odaklanmaktadır. Konaklama, kiralık evleri ve kendiliğinden barınmaları içerebilir. En sık dağılık ve ulaşılması zor yer değiştirme bağlamlarında kullanılırlar. Gelişen acil durumlarda kullanıldıkları için kısa ömürleri vardır ve ulusal yapılarla yakından uyumlu olmaları gerekir.</p>

Kentsel bağlamlar

2008'den bu yana dünya nüfusunun yüzde 50'si şehirlerde yaşamaktadır ve önümüzdeki 40 yıl içinde kentsel nüfusun ikiye katlanması beklenmektedir. Nüfus artışının çoğu, en az gelişmiş ülkelerdeki şehirlerde ve kasabalarda, özellikle Güney Asya ve Sahra altı Afrika'da yoğunlaşacaktır.

ÜYEK'ların ve mültecilerin kentsel alanlardaki varlığı, küresel düzeyde artan kentleşme eğilimiyle doğrudan bağlantılıdır. Tüm mültecilerin en az yüzde 59'u şu anda kentsel çevrelerde yaşamakta ve bu oran giderek artmaktadır. Yerinden edilme giderek kentsel ve dağınık bir fenomen haline geldikçe, yerleşik kamplar istisna haline gelmektedir. ÜYEK'ların çoğu (yaklaşık yüzde 80'i) tanımlanabilir kampların veya barınma yerlerinin dışında kalmayı tercih etmekte ve bunun yerine kentsel, kırsal veya uzak ortamlara dağılmış, yerel ailelerin ev sahipliği yaptığı, sübvansiyonlu veya kiralık konutlarda yaşayan, kentsel çevrelere dağılmış ve genellikle göçmenlerle ve yerel yoksullarla karıştırılan veya toplanan üç ila beş haneden ibaret, küçük, kendiliğinden oluşan barınmalarda yaşamaktadır.

Barınma türleri

Kentsel çevreler aşağıdaki özelliklerden biri veya birkaçı ile karakterize edilebilir: ekonomik idari kriterler veya siyasi sınırlar, nüfus yoğunluğu ve büyüklüğü, işlevi ve

kentsel özelliklerin varlığı. Yerinden olmuş insanlar genellikle kentsel kayıt dışı alanlara veya hizmetlerin kullanılabilirliği, sanitasyona erişim ve yeterli barınma gibi kaynakların zaten ev sahibi nüfus tarafından zorlandığı marjinal mahallelere yerleşirler. Bu durum hedeflenen yardımı daha zor hale getirir ve hedeflenen faydalanicılara ulaşmak ve müdahale kapsamını genişletmek için çok sektörlü, çok gruplu bir yaklaşım (alana dayalı yaklaşım) kullanarak yerel yönetimler ve ev sahibi topluluklarla yakın işbirliği gerektirir.

İnsani Sözleşme, İnsani İlkeler ve Koruma İlkeleri

İnsani Sözleşme, İnsani İlkeler ve Koruma İlkelerinin tümü insani yardım müdahalelerinin temelidir ve tüm kriz türleri için geçerlidir.

İnsani Sözleşme, Koruma İlkelerine, Temel İnsani Yardım Standardına (TİYS) ve bu belgede işlenen standartlara teknik ve yasal zemin sağlar. Kısmen yerleşik yasal hak ve yükümlülüklerin, kısmense ortak bir inanın beyanıdır. **İnsani Sözleşme**, yasal haklar ve yükümlülükler açısından, afet veya çatışmadan etkilenen insanların refahı üzerinde en fazla etkiye sahip olan temel yasal ilkeleri özetlemektedir. Ortak inanış açısından, çeşitli paydaşların rolleri ve sorumlulukları da dâhil olmak üzere, felakete veya çatışmaya yönelik müdahaleyi yönetmesi gereken ilkeler konusunda insani yardım kuruluşları arasında bir fikir birliği sağlamaya çalışır. **İnsani Sözleşme**, Sphere çalışmasını destekleyen insani yardım kuruluşlarının taahhüdünün ve insani eylemlerde bulunan her kesimin aynı ilkeleri benimsemeye davet edilmesinin temelini oluşturur.

Saha yönetiminin sorumluluğunu alan ulusal veya uluslararası bir STK mı yoksa ulusal düzeyde bir otorite mi olduğuna bakılmaksızın, insanlık, yansızlık, tarafsızlık ve operasyonel bağımsızlık gibi **insani ilkeler** acil durumlarda insani yardım çalışmaları yürüten paydaşlar için etik bir temel oluşturur. Bu dört ilke aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır:

İNSANİ İLKELER			
<p>İnsanlık</p> <p>İnsanların acıları her nerede olursa olsun çözüme kavuşturulmalıdır. İnsani eylemin amacı, insan yaşamını ve sağlığını korumak ve insana saygıyı temin etmektir.</p>	<p>Taraf tutmama</p> <p>İnsani yardım aktörleri, düşmanlıklarda taraf tutmamalı veya siyasi, ırksal, dini veya ideolojik nitelikteki tartışmalara girmemelidir.</p>	<p>Tarafsızlık</p> <p>İnsani eylem yalnızca ihtiyaç temelinde yapılmalı, en acil sıkıntı vakalarına öncelik verilmeli ve milliyet, ırk, cinsiyet, dini inanç, sınıf veya siyasi görüşler temelinde ayırım yapılmamalıdır.</p>	<p>Operasyonel bağımsızlık</p> <p>İnsani eylem, eylemin uygulandığı alanlarla ilgili olarak herhangi bir aktörün sahip olabileceği siyasi, ekonomik, askeri veya diğer hedeflerden bağımsız olmalıdır.</p>

GBAYK'lar, tüm insani yardım kuruluşları gibi, **İnsani Sözleşme**'de belirtilen hakları destekleyen ve zarar vermeme ilkesine dayanan **Koruma İlkelerine** uymak zorundadır. (Koruma, Kurumlar Arası Daimi Komite (IASC) tarafından tanımlandığı şekliyle, afet veya silahlı çatışmadan etkilenen kişilerin güvenliği, onuru ve haklarıyla ilgilidir. "...ilgili yasal organların (yani uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası insani yardım hukuku, uluslararası mülteciler hukuku) metinlerine ve ruhuna uygun olarak bireylerin haklarına tam saygı gösterilmesini amaçlayan tüm faaliyetler." olarak tanımlanmaktadır). İlkeler, insani yardım aktörlerinin rollerinin, kendi topraklarındaki veya kontrolündeki insanların refahı için yasal sorumluluğu olan devletin rollerinden ayrı olduğunu ifade eder.

⊗ *Kılavuz notları ve daha fazla okuma için Sphere Handbook 2018, sayfa 33-48'e bakın.*

Geçici barınma alanı yöneticileri, müdahalelerinin olumsuz etkilerini, özellikle de insanları daha fazla tehlikeye maruz bırakma veya haklarını kötüye kullanma riskini önlemek veya en aza indirmek için günlük adımlar atarak korumaya katkıda bulunur. Bunu, genel olarak müdahalenin olumlu ve olası olumsuz sonuçlarını değerlendirmek (⊗ *Bkz. Standart 2*) ve yağma ve şiddet riskini en aza indirmek için hizmet ve yardım sağlama biçimlerini uyarlamak (⊗ *Bkz. Standart 3*) amacıyla geçici barınma alanındaki nüfusu içerisindeki farklı gruplarla konuşarak yaparlar. Saha planlama komitesinin bir parçası olarak SYK'lar, sahaların çatışmadan uzak alanlarda inşa edilmesini veya iyileştirilmesini sağlar (⊗ *Bkz. Standart 4*) ve sahadaki tüm gruplar için gerektiği sürece yardım ve hizmetlere güvenli ve eşit erişim sağlandığından emin olurlar (⊗ *Bkz. Standart 5*). Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği *Ülke İçinde Yerinden Olmuş Kişileri Koruma El Kitabı* (2010), toplu alanların koordinasyonunun ve yönetiminin koruma açısından değerini şöyle ifade etmektedir: “Koruma perspektifiyle ve koruma aktörleriyle yakın işbirliği içinde üstlenilirse, kamp yönetimi ve koordinasyonu, yerinden olmuş bireylerin insan haklarından adil ve eşit bir biçimde yararlanmalarını ve mevcut insani yardım hizmetlerine engelsiz bir şekilde erişebilmelerini sağlayabilir”.

⊗ *Daha fazlasını UNHCR Yerinden Olmuş Kişileri Koruma El Kitabı (2010) sürüm 6'da okuyabilirsiniz (sayfa 385).*

Son çare olarak kamplar

Bir kampta veya herhangi bir geçici topluluk sahasında konaklamak uzun süreli bir çözüm değildir. Aksine, yer değiştirme vakalarında görülen geçici bir tepkiden ibarettir. Yerinden olan tüm insanlar için, kalıcı bir çözüme ulaşmak, yer değiştirme sürecini sona erdirmenin anahtarıdır ve müdahalenin başlangıcından itibaren dikkate alınmalıdır. Uzun süreli üç çözüm örneği vardır: geri dönme, yerel entegrasyon ve yeniden yerleştirilme.

UZUN SÜRELİ ÇÖZÜMLER	
Mülteciler	Ülke İçinde Yerinden Edilmiş Kişi (ÜİYEK)
Vatandaşı olduğu ülkeye geri dönüş	Vatandaşı olduğu bölgede sürdürülebilir yeniden uyum sağlama (geri dönüş olarak da anılır)
Siğınma sağlayan ülkeye entegrasyon	Ülke içinde yerinden edilmiş kişilerin barındıkları yerde sürdürülebilir yerel entegrasyon (yerel entegrasyon olarak da anılır)
Üçüncü bir ülkeye yeniden yerleştirme	Ülkenin başka bir bölgesinde sürdürülebilir entegrasyon (yerleştirme olarak da anılır)

IASC'nin 2004 *Yerinden Edilmeye İlişkin Yol Gösterici İlkeleri*, ÜİYEK'lerin geri dönüş, yeniden barınma ve entegrasyona ilişkin haklarını daha da daha fazla ayrıntıyla açıklamaktadır. Mülteci statüsü, bir kişinin üç kalıcı çözümden biri aracılığıyla koruyucu bir de devlet-vatandaş bağına yeniden tesis etmesi halinde sona erer. ÜİYOK statüsüne sahip olma koşulunun ne zaman sona ereceği konusunda yasal bir fikir birliği yoktur, çünkü ÜİYEK olarak tanımlanmak uluslararası hukuka göre özel bir statü kazandırmaz. Bununla birlikte, bir kişi artık yerinden edilme deneyimiyle doğrudan ilgili koruma ve yardım ihtiyaçları olmadığına, artık yerinden edilmemiş olarak kabul edilebilir.

Çünkü bir kampta konaklama imkânı sağlamak, yalnızca yerinden olma vakaları için geçici bir çözüm değildir. GBAYK'lar aynı zamanda uzun süreli bir çözüme ulaşıp ulaşılmadığının belirlenmesinde yardımcı olarak etkin bir rol oynar ve bu da özünde kampın kapatılmasıyla ilgilidir. Bazı durumlarda, bir sahanın kapatılması, uzun süreli bir çözüme ulaşıldığı anlamına gelmez. Bağışçılar ve ulusal makamlar da dâhil olmak üzere tüm paydaşlarla koordinasyon sağlamak, uygun bir gönüllü geri dönüş, entegrasyon veya yeniden barınma sürecinin koşullarını desteklemek ve kamp nüfusu üyelerini hakları konusunda bilgilendirmek GBAYK'ların rolüdür.

Son çare sağlayıcısı

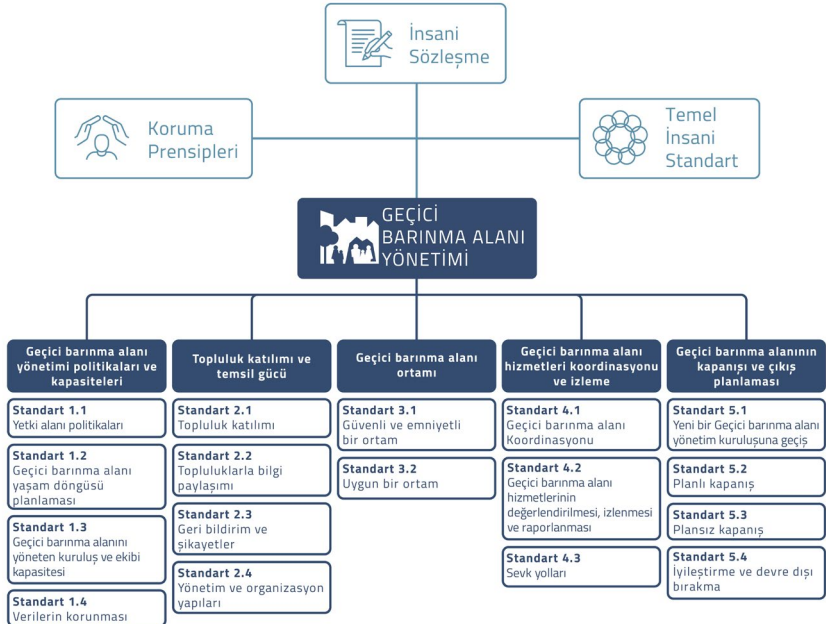
Sektör yaklaşımının başlatıldığı ÜYEK ortamlarında, müdahalenin öngörülebilirliğini sağlamak için sektör lideri kurumlar “son çare sağlayıcısı” (SÇS) olmakla görevlendirilirler.

Gerektiğinde ve erişim, güvenlik ve finansman mevcudiyetine bağlı olarak, sektör lideri olan SÇS, sektör tarafından belirlenen ve insani yardım koordinatörü tarafından yönetilen insani yardım ülke ekibine ait müdahale planında belirlenen önemli boşlukları doldurmak için gerekli hizmetleri hazır olmalıdır.

Finansmana erişim, güvenlik ve bulunabilirlik

Sektör liderinin boşluğu dolduracak veya gerekli faaliyetleri SÇS olarak uygulayacak finansmanı yoksa, sektör lider kuruluşunun bu faaliyetleri uygulaması beklenemez, **ancak gerekli kaynakları seferber etmek için insani müdahale koordinatörü ve bağışçılarla çalışmaya devam etmesi gerekir.**

Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar

Geçici barınma
alanı yönetimi
politikaları ve
kapasiteleri

1. Geçici barınma alanı yönetimi politikaları ve kapasiteleri

Saha yöneticileri, katılımı artırmada, krizden etkilenen insanlar için hesap verebilirlik özelliğini geliştirmede ve koruyucu ortamı iyileştirirken sektörel yardım sağlayıcıları ile hükümetler arasındaki bilgi yönetimi güncellemelerini sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Sahalardaki yöneticilerin ve diğer personelin bunu başarabilmeleri için, çalıştıkları kuruluşların insani yardım ve koruma ilkelerine dayanan görevlere, politikalara, stratejilere ve eylem planlarına sahip olmaları gerekir. Saha yöneticileri ve personelinin ayrıca denetim, eğitim (hem iş başında hem de hedefe yönelik eğitim), mentorluk (çiftler halinde veya deneyimli personel ile çalışarak), düzenli ekip toplantıları, düzenli geri bildirim oturumları, periyodik performans değerlendirmeleri, yazılı raporlar ve ekipman sağlanarak çalışmalarını yürütecek donanımına veya lojistik desteğe sahip olmaları gerekir.

Geçici barınma alanı yönetimi, (ulusal, uluslararası veya gönüllü) insani yardım kuruluşları tarafından gerçekleştirilebilir veya yerel veya ulusal hükümet yetkilileri tarafından yönetilebilir. Kendiliğinden oluşan barınma alanlarında veya acil bir durumun başlangıcında yerel topluluk, sahanın yönetimine öncülük edebilir. Ulusal makamlar, güvenliği temin etmekten, yasaları yönetme ve düzeni sağlamaktan ve bir kampın veya geçici barınma alanının sivil karakterini korumaktan sorumludur.

Geçici barınma alanı yönetimi ekibi, koordinasyon, bilgi yönetimi ve temsil rolü aracılığıyla yalnızca sahadaki nüfusa ve çevresindeki ev sahibi topluluğa değil, aynı zamanda hizmet sağlayıcılara da hizmet vermektedir. Bu sorumluluklar ileride bahsi geçecek olan standartlarda ele alınacaktır, fakat kısaca ekibin merkezi rolü, diğer kurumların çalışmalarında katılımcı bir yaklaşım sergilemelerini sağlayan hesap verebilirlik ilkesi için bir giriş noktası oluşturmaktır (© Bkz. *Özellikle Standart 2.1, 2.2 ve 4.1*). Kapsayıcı ve şeffaf işbirlikleri kurmak, saha içinde ve dışında meşruiyet oluşturmaya yardımcı olacaktır.

Geçici barınma alanları genellikle kısa vadeli olacakları beklentisiyle kurulurken, planlama her zaman daha uzun vadeli yardımları, genişleme olasılığını ve beklenmedik durumları öngörmelidir. Ev sahibi topluluğun ihtiyaçları ve kapasiteleri, kurulan hizmetler, altyapı ve varlıklarla bağlantılı olarak da değerlendirilmelidir. Okullar, topluluk salonları, yollar, elektrik kabloları veya su noktaları gibi hizmetler ve altyapı tesisleri de yerel topluluklara fayda sağlayabilir.

Devletler, yasal statüleri ne olursa olsun, yerlerinden olmuş veya ev sahibi toplulukların üyeleri dâhil olmak üzere, bölgelerindeki herkesin korunmasından ve kamu düzeni ve güvenliğinin tehditlerden arındırılmasından tamamen sorumludur. İnsani yardım kuruluşları, maruz kalınan tehditlerin azaltılmasına ve yerinden edilme vakasının öncelikli nedenlerinin yıkıcı etkilerinin hafifletilmesine yardımcı olmak için, ulusal makamları sorumluluklarını üstlenmeye davet etmelidir.

Bu dört standarda göre açıklanan temel eylemler ve göstergeler yalnızca saha düzeyinde değil, kuruluşlar, koordinasyon platformları ve genel insani müdahale bağlamı için de geçerli olabilir.

Standart 1.1: Yetki alanı politikaları ve mevcudiyet

Etkilenen nüfuslar, gerekli olduğu sürece zorunlu bir geçici barınma alanı yönetim kuruluşu aracılığıyla koruma ve yardıma eşit düzeyde erişim hakkına sahiptir.

Kilit eylemler

- Bir GBAYK, yerinden olmuş grupların akışı söz konusu olduğunda özel saha yönetimi hizmetleri gerektiren durumlarda yönetim faaliyetlerini yürütmek üzere, bir genel müdahale otoritesi (hükümet, küme veya diğer) tarafından atanır (bkz. rehberlik notları).
- GBAYK, insani politikalara (cinsel sömürü ve istismarı önleme -CSIÖ- dâhil) ve stratejilerin yanı sıra saha yönetimi ekiplerini ilkel şekilde çalışmaya yönlendiren ve teşvik eden liderlik ve organizasyon sistemlerine sahip olmalıdır.
- GBAYK, gerekli kapasitelere ve yeterli kaynaklara sahip kişilerden oluşan bir saha yönetim ekibi kurar.
  - Geçici barınma alanı yönetim ekibi, içeriğe bağlı olarak birden fazla fiziksel konumu kapsayabilir.
  - Geçici barınma alanı yönetim ekipleri sabit veya mobil olabilir veya ikisinin bir kombinasyonu düzeninde faaliyet gösterebilir.

Temel göstergeler

- Yerinden olmuş 15.000 kişi başına 1 geçici barınma alanı yönetim ekibi (kılavuz notlarına bakın)
- Genel hizmet düzeylerinden memnun olan geçici barınma alanı nüfusunun yüzdesi
- CSIÖ dâhil olmak üzere ilgili vakaların GBAYK'ya şikâyet süreci hakkında bilgi sahibi olan GBAYK personeli yüzdesi

Kılavuz notları

1. Bir yerde bir Geçici barınma alanı yönetim ekibinin bulunması ihtiyacı, önemli sayıda yerinden olmuş kişi ve muhtemel yerinden olma süresine **bağlıdır**. Harici bir saha yönetim ekibine duyulan ihtiyaç, yerel yönetimlerin veya kuruluşların insanların ihtiyaçlarını insani yardım ilkelerine göre karşılama kapasitesine bağlı olacaktır.
2. Yerinden olmuş 15.000 kişi başına bir saha yönetim ekibi şeklinde varsayılan bu oran, topluluğun **sahip olduğu kabiliyetler, yerinden olmuş topluluklar ile ev sahibi topluluk arasındaki ilişkiler**, hizmet veren kuruluşların kapasiteleri ve özellikle tahliye merkezleri ve transit geçiş alanları gibi farklı saha türleri dikkate alınarak bağlama uygun hale getirilmelidir.
3. Kentsel, kent çevresi veya kırsal alanlara dağılmış gayri resmi sahalar söz konusu olduğunda GBAYK, tek bir mobil ekiple ihtiyaç duyulan desteği değerlendirmek ve

planlamak için, bu sahaları bağımsız konumların sayısına, aralarındaki mesafeye, sahadaki ihtiyaçlara ve içinde yaşayan yerinden olmuş insan sayısına göre kümeleyebilir. Mobil saha yönetim ekiplerinin saha ziyaretleri, belirli coğrafi bölgelerdeki nüfus için düzenli ve öngörülebilir olmalıdır. Kamp dışı geçici barınma alanı yönetimi hakkında daha fazla bilgi için, KKKY Kümesinin 2019 tarihli *Mobil/Alan Tabanlı Yaklaşımla Topluluk Ortamlarının Yönetimi ve Koordinasyonu (Management and Coordination of Collective Settings through Mobile / Area Based Approach)* çalışmasına bakabilirsiniz.

4. Geçici barınma alanı yönetim ekibi, saha düzeyinde ofislerde, merkezi veya belediye ofislerinde veya topluluk kaynak merkezlerinde bir merkeze sahip olabilir.
5. İnsani ilkelere bağlı kalmak (⊗ *Bkz. Giriş*) insani müdahalenin temel taşı olsa da, görevli GBAYK, tanımı gereği etkilenen kişi ve toplulukların yaşamları üzerinde etki ve güç kullanan faaliyetlerinde hesap verebilir olmalıdır.
6. Medyanın, bağışçıların ve hükümetlerin baskısı, müdahalenin başlangıcında dominant bir güç olarak ortaya çıkabilir. Bu güç, GBAYK'ları ve ekipleri tutamayacakları vaatler ve taahhütler vermeye itebilir. Bu standartlar, saha yönetimi ekiplerini, faaliyetlerin uygun şekilde önceliklendirilmesi ve sıralanması yoluyla bunu önleme yönünde desteklemeyi amaçlamaktadır.

Standart 1.2:

Geçici barınma alanı yaşam döngüsü planlaması

Uygun ve kapsayıcı bir planlama, kurulumdan kapanışa kadar saha yaşam döngüsü boyunca yeterli koruma ve yardımın sağlanmasını temin eder.

Kilit eylemler

- Bir geçici barınma alanı yönetimi eylem planı geliştirmek.
  - Geçici barınma alanı nüfusunun öne çıkan üyeleri ve ev sahibi topluluk ve yerel yönetimler de dâhil olmak üzere diğer paydaşlarla etkileşim kurmak.
  - Hem erkekleri hem de kadınları hem hedef nüfustan ve ev sahibi topluluktan kilit bilgi kaynakları hem de topluluğun çeşitliliğinin temsilcileri olarak proje ekibine dâhil edin.
  - Toplulukla iletişimin ilgili paydaşlar için uygun dil(ler) ve format(lar)da sürdürüldüğüne emin olmak.
  - Nüfusun teknik ihtiyaçları ve güvenliği de dâhil olmak üzere finansal, maddi kaynakları ve insan kaynaklarını göz önünde bulundurmak.
- Savunmasız kişiler ve özel gereksinimleri olan insanlar için hedeflenen eylemleri değerlendirme ve plana dâhil etmek.
  - Koruma değerlendirmesinde elde edilen bulguların geçici barınma alanı yönetimi eylem planlarına yansıtıldığından emin olmak.
- Eylem planının bir özetini ev sahibi topluluk ve yerel yönetimlerin temsilcileriyle paylaşmak.

- Kendi iradeleriyle yer değiştirenler, planlanmamış (zorla geri dönüş nedeniyle) kapanışlar ve sel, yangın ve diğer tehlikeler gibi sahayı etkileyecek olası olaylar için acil durum planları geliştirmek.
  - En azından İK, finansal ve ekipman acil durum ihtiyaçlarını acil durum planlarına dâhil etmek.
  - Geliştirme sırasında acil durum planları hakkında geri bildirim vermek üzere hizmet sağlayıcılarını sürece dâhil etmek.
  - Savunması insanların ihtiyaçlarını hesaba katmak, acil durum planlarında yüksek risk altında olmadıklarından emin olmak.
- Durum ve planlama senaryoları sürekli değiştiğinden, acil durum planlarını düzenli olarak gözden geçirmek ve güncellemek.
  - Tehditleri belirlemek için gözlem ve fiziksel risk değerlendirmeleri yaparak saha içindeki ve çevresindeki durumu izlemek.
  - Yeni hizmet sağlayıcıların acil durum planlarına ve tahliye prosedürlerine dâhil edilmesini sağlamak.
  - Acil durum prosedürlerini uygulamak.
  - Hedef topluluğa, acil durum planlarındaki rolleri hakkında bilgi vermek.
- Arazi ve altyapıyı geri iade etmek için gereken koşulları ayrıntılandırarak, ev sahibi topluluklar ve yerel yönetimlerle sözleşme hazırlamak.

Temel göstergeler

- Acil durum planlarının geliştirilmesi ve paylaşılması amacıyla topluluk atölyeleri düzenlenir.
- Geçici barınma alanları yönetimi eylem planları ve acil durum planları güncellenir.

Kılavuz notları

1. İlk günden itibaren, **geçici barınma alanı yönetim' ekibinin işi** değişken bir yapı sergiler ve yüksek derecede esnekliğe, hızlı düşünmeye ve önceliklendirmeye, yeniliğe ve dikkatli planlamaya ihtiyaç duyar. Kilit paydaşların (yetkililer, ev sahibi topluluk üyeleri, hizmet sağlayıcılar ve acil durumdan etkilenen kişiler) bilgilendirilmesi, danışma süreçleri, plana dâhil edilmeleri ve ilgili raporlamalar için saha yönetim ekibinin niyetli şeffaf bir şekilde paylaşılacak ve etkili ortaklıklar kurmayı amaçlayan istişareler gerçekleştirilecektir. İlgili nüfusun özelliklerine bağlı olarak geçici barınma alanı yönetimi eylem planının uygulanmasını izlemek için net kriterler belirlemek ve geliştirmek önemlidir.
2. Yerinden olmuş kişilerle, tehlikeler ve kapanış dâhil olmak üzere hassas konular hakkında yapılacak **istişarelerin zamanlamasını** mümkün olduğu kadar erken, ancak ek strese neden olmadan planlamak.
3. Sahalar genellikle kısa vadeli olacakları beklentisiyle kurulurken, planlama her zaman **daha uzun vadeli ihtiyaçları, genişleme olasılığını ve beklenmedik durumları öngörmelidir.** Ev sahibi topluluğun ihtiyaçları ve kapasiteleri, kurulan hizmetler, altyapı ve varlıklarla bağlantılı olarak da değerlendirilmelidir. Okullar, topluluk salonları,

yollar, elektrik kabloları veya su noktaları gibi hizmetler ve altyapı tesisleri de yerel topluluklara fayda sağlayabilir. Fakat toplu merkez olarak geçici bir süre kullanılarak bozulma yaşamış binalar, yöre halkı üzerinde olumsuz bir etki bırakabilir. Bu tür varlıkların sahanın kapanışıyla birlikte geri devredilmesi ile ilgili hususlar, başlangıç aşamasında ilgili paydaşlarla birlikte tanımlanmalı ve bu hususta mutabık kalınmalıdır. Geçici barınma alanının kurulum/iyileştirme planlaması ve alanın kapanışı, sürecin en başından itibaren birbiriyle ilişkili durumlardır.

⊗ *Geçici barınma alanı yaşam döngüsü planlaması Standart 3.2 Uygun bir ortam, 4.1 Geçici barınma alanı koordinasyonu ve 5.2 Planlı kapanma çerçevesinde yapılmalıdır.*

⊗ *Acil durum planlaması hakkında daha fazla bilgiyi Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 1'de, çevre planlamasını Bölüm 6'da ve emniyet ve güvenlik hususlarını Bölüm 12'de okuyabilirsiniz.*

Standart 1.3: GBAYK ve ekibi kapasitesi

Geçici barınma alanı yönetim ekipleri, alanı yönetebilecek operasyonel ve teknik kapasiteye sahiptir.

Kilit eylemler

- Geçici barınma alanı yönetim ekibinin sahadaki nüfusa benzer bir temsilde personel bulundurulmasını sağlamak için İK departmanlarıyla işbirliği kurmak.
  - Toplulukları ve ihtiyaçlarını yansıtacak şekilde kadın ve erkek personelin temsil oranını dengelemek.
  - Dini veya etnik azınlık gruplar dâhil olmak üzere, personel içerisinde yerinden olmuş nüfustan kilit azınlık gruplarından çalışanların bulunmasını sağlamak.
- Geçici barınma alanı yönetim ekibi personelini KKKY ilke ve uygulamaları konusunda eğitmek.
- Geçici barınma alanı yönetimi ekibi personelini insani ilkeler ve Davranış Kuralları konusunda yönlendirmek ve eğitmek.
  - Raporlamanın önemini anladıklarından ve uygun bir dilde yazılmış bir Davranış Kuralları metnini imzaladıklarından emin olmak.
  - CSİÖ'yü sürece dâhil etmek.
- Geçici barınma alanı yönetim ekibinin bağlam ve iş için yeterli donanımına sahip olduğundan emin olmak.

Temel göstergeler

- Personel oranı (kadın:erkek) saha nüfusundaki durumla orantılıdır.
- Davranış Kurallarını imzalayan geçici barınma alanı yönetim personelinin yüzdesi
- Görevleriyle ilgili yeterli eğitimi tamamlamış geçici barınma alanı yönetimi personelinin yüzdesi

Kılavuz notları

1. Bir geçici barınma alanı yönetim ekibinin **boyutu ve** yapısı oldukça bağlamsaldır ve yerel yönetim ve topluluğun kapasiteleri, dil ve diğer iletişim ihtiyaçları, saha özellikleri, arazi peyzaj özellikleri, hizmet ihtiyaçları ve hizmet sağlayıcıların kapasitesi ve güvenlik koşulları gibi bir dizi faktöre bağlıdır.
2. Geçici barınma alanı yönetimi ekibinin liderlik, koruma, yardım, teknik sektörler, yönetim, BT, çatışma yönetimi, bilgi yönetimi ve/veya topluluk seferberliği konularında bir **beceri ve kapasite dengesine** sahip olması gerekir. Bazı bağlamlarda, kadın personelin daha fazla temsil edilmesi uygun olabilir. Çünkü genellikle kadın personel, hedeflenen topluluktaki erkeklerle, erkek personelin kadınlarla kurabileceğinden daha etkili iletişim kurabilir.
3. Geçici barınma alanında **en başından itibaren özel olarak görevlendirilmiş bir yönetim ekibinin bulunması** ve krizden etkilenen kişileri temsil edebilmek için gereken kaynaklarla donatılması gerekir. Sahada planlanan faaliyetlere ve koşullara göre çekirdek ekipte zaman içinde düzenlemeler yapılmalıdır.
4. Geçici barınma alanı yönetimi ekiplerinin, **insani yardım politikaları ve stratejilerine** sahip kuruluşların yanı sıra, onları ilkeli bir şekilde çalışmaya yönlendiren ve teşvik eden finans ve İK gibi sektörlerin liderlik ve organizasyon sistemleriyle desteklenmesi gerekir.
5. **Yerel STK'ların başarılı** geçici barınma alanı **yöneticileri oldukları kanıtlanmıştır.** Ülkedeki faaliyetlerin IASC küme yaklaşımını benimsediği durumlarda, küme liderliğini yürüten kurumlar, bu yaklaşımın saha nüfusuna erişimin ve genel kabulünün sağlandığı yerlerde olumlu bir seçenek olduğunu giderek daha fazla düşünmektedir.
6. Küme uygulaması söz konusu olduğunda, ilgili GBAYK'ya küme koordinatörü veya küme yöneticisi tarafından **belirli** geçici barınma alanları tahsis edilecektir. Mültecilerin dâhil oldukları durumlarda, bu tahsis süreci UNHCR tarafından koordine edilecektir. Diğer bağlamlarda hükümet bu hususta kilit rol oynayacaktır. Bu rol ile birlikte yerel otoritelerle yakın işbirliği kurulmalı ve bu kurumların kapasiteleri ve kaynakları tespit edilmelidir.
7. Saha personelinin TİYS veya yerinde yönetim görev ve sorumlulukları konusunda eğitilmediği durumlarda, Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartların uygulanmasında onları destekleyecek bir STK/BM kuruluşu atamak küme veya sektör liderinin görevidir. Bu destek, geçici barınma alanının **uzaktan yönetilmesine ilişkin kapasite geliştirme** amacıyla da kullanılabilir.
8. Tüm saha yönetimi personeli için gerekli olan temel **KKKY eğitimi** en azından aşağıdaki konuları içermelidir:
  - Görev ve sorumluluklar;
  - Katılım;
  - Bilgi sağlama ve geribildirim alma (hesap verebilirlik);
  - İnsani İlkeler ve Koruma İlkeleri;
  - Koordinasyon;
  - Geçici barınma alanının iyileştirilmesi ve planlanması ve
  - Geçici barınma alanının kapatılması (uygun durumlarda Sphere veya yerel bina kodları dâhil teknik standartlara atıfta bulunularak).

9. KKKY eğitiminin ötesinde, personelin **Davranış Kuralları ve CSİÖ konusunda da eğitilmesi gerekir**. Hemen hemen tüm kurumlar için, cinsel suiistimal veya istismarın (CSİ) raporlanması zorunludur ve herkes için hesap verebilirlik standartlarının sağlanması amaçlamaktadır. CSİÖ, yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası paydaşlar da dâhil olmak üzere tüm insani toplum tarafından paylaşılan ve zorunlu bir sorumluluktur. Bununla mücadele etmek için BM, CSİ vakalarını önlemek, raporlamak, araştırmak ve failerine yönelik yaptırımlar uygulamak için önlemler almıştır. Bu önlemler kapsamında ülke içi ağlar geliştirilmiştir. Bunlar, meydana geldiği ülkede CSİ vakalarının önlenmesi ve bu vakalara karşı müdahaleye ilişkin koordinasyon ve gözetim çalışmalarında birincil organ görevi görür. Toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi, CSİÖ eğitimi tamamlayıcı olarak, giderek daha fazla tanınmaktadır.

⊗ *Potansiyel personel profilleri ve yeterlilikleri hakkında daha fazla bilgi için Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2 ve Toplu Merkez Yönergeleri, UNHCR/IOM 2011 çalışmalarını okuyabilirsiniz. Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2'deki İşe Alım, Eğitim ve Denetleme Personeli kontrol listesine bakınız.*

⊗ *Kullanılabilir eğitim kaynakları hakkında daha fazla bilgi için şu adresteki Genel KKKY Küme Öğrenme sitesine bakınız: www.cccmllearning.org/login/index.php.*

CSİÖ kaynakları

⊗ *Kendi personelinizin yaptığı cinsel suiistimal ve istismarı durdurun, Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2.*

⊗ *IASC CSİÖ Altı Temel İlkesine bakınız.*

⊗ *Bkz. IASC ve Global Protection Cluster tarafından hazırlanan 2015 Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action: Reducing risk, promoting resilience and aiding recovery.*

⊗ *Bkz. 2018 BM Genel Sekreterliği Raporu: Çatışmaya Bağlı Cinsel Şiddet.*

⊗ *IASC'nin altı temel ilkesinin 100'den fazla dilde yazılmış sade sürümleri için bkz. <https://translatorswithoutborders.org/psea-translated> adresine bakın.*

Standart 1.4: Verilerin koruması

Geçici barınma alanı topluluklarından elde edilen tüm kişisel bilgiler uygun şekilde toplanır, saklanır ve kullanılır.

Kilit eylemler

- Geçici barınma alanı sakinlerinin bilgilerinden bir veri tabanı oluşturmak ve yönetmek.
- GBAYK tarafından toplanan verilere yönelik veri koruma politikalarını bilmek, anlamak ve uygulamak.
  - Güvenli ve kilitli odalar, elektronik yedeklemeler, şifreler ve hassas verilere erişim kısıtlamaları dâhil olmak üzere verilerin güvenliğini sağlamak için gerekli prosedürlerin uygulandığından emin olmak. Gizli belgeler açıkça işaretlenmelidir.
  - Gerektiğinde, anonimliği korumak için kişisel bilgiler kaldırılmalı veya bir kodla değiştirilmelidir.
  - Tahliye veya geri çekilme durumunda bilgilerin korunması veya imha edilmesi için açık prosedürler uygulanmalıdır.

- Onay ve bilgi paylaşımının tanımlanması da dâhil olmak üzere, saha düzeyinde mutabık kalınan bir veri paylaşımı ve koruma protokolü geliştirmek için tüm saha kuruluşlarını koordine etmek. Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmak:
  - Depolama sistemine hangi verilerin, kim tarafından ve nasıl toplanması ve girilmesi gerektiği;
  - Verilerden hazırlanan bilgilerin veya raporların dağıtımının saha nüfusuna yönelik riski nasıl en aza indireceği ve
  - Hangi bilgilerin kısıtlı kalması gerektiği.
- Tüm sayım görevlilerini kararlaştırılan paylaşım ve koruma kuralları konusunda eğitmek için paydaş kurumlarla koordinasyon sağlamak.
- Verilerin nasıl kullanıldığını ve paylaşıldığını izlemek ve denetlemek.

Temel göstergeler

- Geçici barınma alanında faaliyet gösteren tüm paydaşlar için özel bir onay ve gizlilik protokolü kabul edilmiş ve yürürlüktedir.
- Geçici barınma alanında faaliyet gösteren tüm paydaşlar için bilgi paylaşımı uygulamaları kabul edilmiş ve yürürlüktedir.

Kılavuz notları

1. Hem insani yardım kuruluşları hem de hükümetler arasında insani yardım çalışmalarında daha gelişmiş veri bilimi yöntemlerini uygulamaya yönelik artan ilgi ve talep, GBAYK'ların ve saha yönetim ekiplerinin KKKY sektöründe yeni teknoloji veya veri saklama yöntemlerinin getirilmesinin zorluklarını daha iyi anlama ihtiyacını öne çıkarmaktadır.
2. Biyometrik uygulamalar ve diğer sistemler kullanılıyorsa, geçici barınma alanı popülasyonları biyometrik bilgilerinin ne için kullanılacağını ve verilerin kiminle paylaşılacağını, ne kadar süre saklanacağını ve biyometrik veri toplamaya alternatifleri olup olmadığını anlamalıdır.
3. Geçici barınma alanı yönetimi ekiplerinin, koruma ve yardım müdahalelerini daha doğru hedeflendirmek için bireyler hakkında bilgi toplaması gereklidir. Ancak bilgilerin sorumsuzca işlenmesi, insanları ciddi risk altına sokabileceği gibi mahremiyetlerini de ihlâl edebilir. İnsanları bilgilerin kötüye kullanılmasına karşı koruma ile saha sakinlerinin yararına bilgi toplama ve paylaşma arasında dengeyi bulmak aşağıdaki ilkeler gözetilmelidir:
  - Hangi verilerin toplanması gerektiğini belirlerken, bilgilerin neden gerekli olduğunu titizlikle değerlendirmek. Yalnızca bir koruma amacına hizmet eden ve bilgi kaynağı kişiye veya başkalarına zarar vermeyen bilgilerin toplanması.
  - Toplama ve paylaşma faaliyetlerinin koruma önlemlerine tabi tutulduğundan emin olmak için özellikle hassas olabilecek verileri belirlemek.
  - Kimsenin güvenliğini ve gizliliğini tehlikeye atmamak için verileri koruma endişelerine duyarlı bir şekilde toplamak.

- Tüm insani paydaşlarla bilginin nasıl paylaşılması gerektiği konusunda hemfikir olmak ve neden paylaşılması gerektiğini tanımlamak. Yalnızca belirli bir koruma amacına hizmet eden bilgiler paylaşılmalıdır.
- Bireysel bilgileri yalnızca ilgili kişinin bilgilendirilmiş rızası ile paylaşmak. Veri toplama sırasında bu durumu kişiye açıklamak.
- Risk analizi yapmak: Farklı bilgi türleri, farklı risk seviyeleri taşıy ve saha yönetim ekibi risk seviyelerini değerlendirmek ve buna göre bilgi yönetim sistemleri tasarlamak için diğer operasyonel kurumlarla birlikte çalışmalıdır.

⊗ Ayrıca bkz. *Sphere Handbook, Shelter bölümü.*

⊗ *Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 5'i okuyarak, Bilgi Yönetimi kontrol listesinin yanı sıra veri koruma ve bilgi yönetimi hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz. Ayrıca Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2'deki Bilgi Yönetimi kontrol listesine bakınız.*

⊗ Ayrıca bkz. *ICRC 2020 Handbook on Data Protection in Humanitarian Standards.*

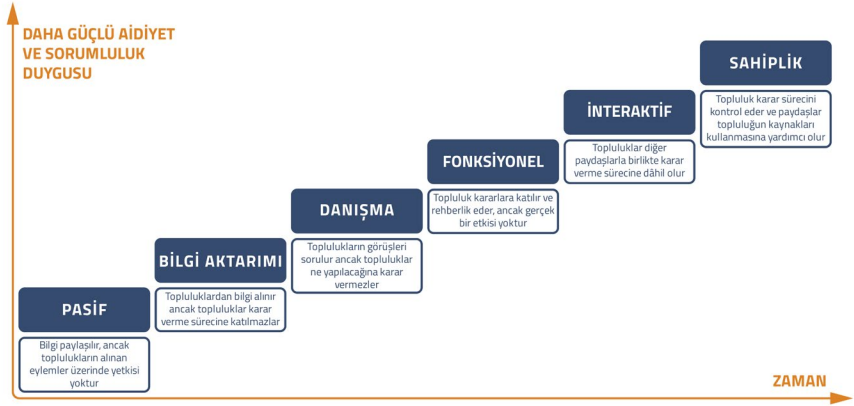
Topluluk katılımı ve temsil gücü

2. Topluluk katılımı ve temsil gücü

Nüfusun tüm gruplarının karar alma ve saha yönetim yapılarına anlamlı bir şekilde katıldığından emin olmak, iyi bir saha yönetiminin önemli bir parçasıdır. Katılım, insani krizler sırasında yerinden olmuş nüfusların geçici barınma yerinde her türlü temel haklarının korunmasının ve sağlıklarının, psikososyal refahlarının ve güvenliklerinin merkezinde yer almaktadır. Yerinden olmuş toplumdaki tüm grupların farklı gereksinimlerinin, kapasitelerinin ve beklentilerinin temsil edildiğinden ve ele alındığından emin olmak, böylece etkilenen nüfuslara yönelik insani müdahale ve hesap verebilirliğin iyileştirilmesine katkıda bulunmak için önemli bir adımdır. İyi işleyen sahalarda, saha nüfusunun aktif ve anlamlı katılımına bağlıdır. Bu katılımı desteklemek, eğitim, rehberlik ve topluluk temsilcilerini duyarlı liderler olmaya teşvik etmeyi gerektirecektir.

Katılım dereceleri

Kaynak: Kamp Yönetimi Araç Seti

Yerel bağlamın derinlemesine anlaşılmasını gerektiren uzun vadeli bir sürece katılımın amacı sadece yerinden olmuş topluluklar arasındaki farklı gruplara söz hakkı vermek değil, daha da ileri giderek sakinlerin duyulmasını ve hayatlarını etkileyen kararlarda yer almasını sağlamaktır. Çoğu zaman, hızlı başlayan bir acil durumun başlangıç aşamasında saha yönetim ekipleri ve saha popülasyonları anlamlı katılımı önceliklendirmek için yeterli zamana veya enerjiye sahip olmayabilir. Bilgi aktarım yöntemleri, danışma süreçleri, geri bildirim mekanizmaları ve geçici barınma alanı yönetim yapılarının bu düşünceyle oluşturulması gerekir ve tüm bu hususlar erken aşamalarda düşünülmelidir.

Katılımın önündeki engeller bağlama bağlıdır ve geçici barınma alanı popülasyonundaki farklı gruplar için farklı engellerle karşılaşılacak, bu engeller zaman içinde değişim yaşayacaktır. Bu engeller ayrıca sosyal veya fiziksel çevre ile ilgili olabilirler. Belirli nüfus gruplarını dezavantajlı hale getiren kurallardan veya politikalardan kaynaklanan, hâlihazırda mevcut engeller de görülebilir.

Bir sahada gerçekleştirilecek olan iletişim faaliyetleri, topluluğun anlamlı katılımının ve paydaş hesap verebilirliğinin teşvikinde esastır. Geçici barınma alanı sakinlerinin alandaki yaşam hakkındaki görüşleri dikkate alınmalı ve bu sakinler karar alma sürecinin büyük çoğunluğuna dâhil edilmelidir. Geçici barınma alanı yöneticilerinin görevi, farklı paydaşlar arasında iki yönlü bilgi akışı için bir ortam oluşturmaktır. Topluluk katılımının etkili hale gelmesi, sahadaki günlük zorluklar etrafındaki bu şeffaf ve kesintisiz diyalogdan kaynaklanmaktadır. Geçici barınma alanı nüfusu ile doğrudan temasların yanı sıra, saha genelinde diyalogu teşvik etmek için kısa mesajlar ve web siteleri gibi ortamların kullanımı giderek daha yaygın hale gelmektedir.

⊗ **TİYS Taahhüt 2 bağlantısı 3, 4, 5 ve 8 bağlantıları.**

Standart 2.1: Topluluk katılımı

Geçici barınma alanı nüfusu, alanın yönetimi ile ilgili karar alma süreçlerine anlamlı bir şekilde katılma kabiliyetine sahiptir.

Kilit eylemler

- Geçici barınma alanı yönetiminin bir parçası olarak etkin katılımın geliştirilmesi için gereken yeterli zaman ve kaynakları planlama ve bütçelemek.
- Geçici barınma alanı nüfusunun proje döngüsünün her aşamasına (değerlendirme, planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme) katıldığı ve dâhil olduğu hususunda diğer paydaşlarla anlaşma sağlamak.
- Geçici barınma alanı personelini katılım metodolojilerini kullanma hususunda eğitmek ve desteklemek.
- Katılımcı yaklaşımların ve metodolojilerin hizmet uzmanları tarafından kullanımını teşvik etmek.
- Katılım ve gücün potansiyel kötüye kullanımını izlemek ve yönetmek.
- Geçici barınma alanı yönetimi programını ihtiyaçların izlenme sonuçlarına göre düzenlemek.

Temel göstergeler

- Geçici barınma alanı kararlarını etkileyebilmeleri için sunulan fırsatlardan memnun olan saha nüfusunun yüzdesi
- Görüşlerinin karar alma süreçlerinde dikkate alındığını düşünen kadın komite üyelerinin yüzdesi
- Topluluk temsilcilerini içeren kurumlar arası koordinasyon toplantılarının yüzdesi

Kılavuz notları

1. **Kadınların katılımının** ayrı bir mekanizma gerektirdiği varsayımı sıklıkla görülmektedir. Bu, kısıtlayıcı kültürel ortamlarda kadınlarla etkileşim kurmada faydalı olabilir ve kadınların kendilerini etkileyen sorunları tartışabilmeleri amacıyla gerekli mahremiyeti

ve alanı sağlamak için ayrı grupların oluşturulması gerekebilir. Ancak ayrı tutulan bu gruplar, kadınların genel anlamda geçici barınma alanı yönetimi yapılarına katılımının güçlendirilmesiyle desteklenmelidir. Kadınların genel komitelere katılımı, erkeklerin sahayla ilgili karar vermede tek veya çoğunluk etkisine sahip olmasını önlemek amacıyla da teşvik edilmelidir.

2. Karar alma sürecine katılım, hizmet sağlayıcılar gibi farklı paydaşların ilgisini çekebileceğinden, resmi veya gayri resmi bir şekilde gerçekleştirilebilir. Farklı katılımcı yaklaşım ve stratejilerin kullanılması yararlı olabilese de, farklı kurumsal politikaların, kurum için deneyimlerin, desteğin (dolaylı olarak personel aracılığıyla veya doğrudan finansman yoluyla) bir karışımını uygulamak, saha nüfusunda kafa karıştırabilir ve gerginlikler yaratabilir. GBAYK, geçici barınma alanı nüfusu ile yapılan çalışmalarda **kullanılan yaklaşımlarda şeffaflığı teşvik** etmek için ilgili tüm paydaşlarla diyalog başlatmalı ve öğrenilen en iyi uygulamaları ve dersleri paylaşmak için forumlar oluşturmalıdır. GBAYK, müdahalenin çeşitli aşamalarında seçilmiş temsilcilerin doğrudan topluluğa katılımı ile dolaylı temsil arasında doğru dengeyi kurmalıdır.
3. **Katılımcılar tarafından kendi kendine yapılan seçimler**, bazı durumlarda çok dar veya çok geniş kapsamlı seçimlerin üstesinden gelmenin bir yolu olarak görülebilir. Önceden tartışma veya karar verme konularının reklamını yapmak, katılımcıların bir dereceye kadar nasıl, nerede ve ne zaman katkıda bulunmak istediklerini seçmelerine olanak tanır.
4. GBAYK'ların ayrıca, gerginlik yaratmaktan kaçınmak ve kendilerini etkileyen kararlara katılabilecekleri yolların önünü açmak amacıyla, **sahibi toplulukları, yer değiştirmenin kendilerini nasıl etkilediğini ve kaynaklara erişim durumlarını da dikkate almaları gerekecektir.**
5. **Kamp dışı ortamlarda**, topluluğun yapısı, gerekli öncelikleri belirlemek ve topluma ait sorunları geleneksel planlı ve gayri resmi sahalarda olduğu gibi çözebilmek üzere eğitilmektedir. Katılımcı tekniklerin bu iki KKKY yaklaşımında sergiledikleri karşılıklı, daha çok katılımın kimlere yönelik olduğu hususunda yaşanacaktır. Kamp ortamlarında bu görevi öncelikle STK'lar yürütür ve kamp dışı/alan tabanlı KKKY programlarında bu görev, yerel yönetimler veya yetkililer ve hizmet sağlayıcılar dâhil olmak üzere daha geniş bir kitleye düşmektedir. SYK'lar, **belirli ihtiyaçları olan kişiler tabirinin, çeşitli engellerle birleştiğinde, insani programlara, hizmetlere veya koruma hizmetlerine katılmalarını veya erişmelerini engelleyen uzun vadeli duyuşsal, fiziksel, psikolojik, entelektüel veya diğer kusurları olan kişileri** içerdiğini anlamalıdır. İnsani yardımcı aktörleri, insani müdahaleye ve karşılaştıkları çeşitli ayrımcılık biçimlerine katkıda bulunmak için özel ihtiyaçları olan kişilerin kapasitelerini tanımayla çalışmalıdır.

⊗ *Katılım ve zorlukların türleri ve Topluluk Katılım Kontrol Listesini öğrenmek için Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 3'e bakınız. Ayrıca Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2'deki Yönetişim ve Topluluk Katılım Mekanizmalarının Oluşturulması kontrol listesine bakınız.*

⊗ *Engellilerin hakları hakkında daha fazla bilgi için: www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html.*

⊗ *Norveç Mülteci Konseyi (NRC)'nin Kamp Yönetimi Yaklaşımları Aracılığıyla Yerinden Olmuş Kadın ve Kız Çocuklarının Katılımını ve Korunmasını Geliştirme çalışmasından kadınların katılımı hakkında daha fazla bilgi edilebilirsiniz.*

⊗ *Koçluk tekniklerinin kamp komitelerinin hem geleneksel sahalara hem de kamp dışı yaklaşımlara katılımı oluşturmada nasıl kullanılabileceklerini izleyin: www.youtube.com/watch?v=cExBGw9g3aM.*

⊗ *Kamp dışı ortamlarla ilgili daha fazla bilgi için Global CCCM Cluster tarafından hazırlanan 2019 Management çalışmasına bakınız.*

Standart 2.2: Topluluklarla bilgi paylaşımı

Yerinden olmuş topluluk, ev sahibi topluluk ve diğer tüm paydaşlarla düzenli iletişim gerekli ve önemlidir.

Kilit eylemler

- İlgili paydaşlar için uygun dil(ler) ve format(lar)da bilgi paylaşma mekanizmaları geliştirmek.
  - İlk kez yapılan ve devam eden değerlendirmelerin tercih edilen iletişim dilleri, biçimleri ve kanalları hakkındaki soruları içerdiğinden emin olmak.
- Tüm kurumlar tarafından kullanılmak üzere kararlaştırılan standartlaştırılmış anahtar mesajlar veya SSS'ler oluşturmak ve düzenli olarak güncellemek.
  - Hastalık salgınları sırasında, ulusal sağlık bakanlıkları dâhil, sağlık aktörlerinden topluluk mesajları hakkında kapsamlı rehberlik istemek.
- Bilgi paylaşımı için asgari standartlar veya yönergeler geliştirmek ve tüm hizmet sağlayıcıları bunları kullanmaya teşvik etmek.
- Kurumsal roller ve görevler, hizmetin ayrıntıları ve iletişim bilgileri de dâhil olmak üzere sağlanan hizmetler hakkındaki bilgileri düzenli olarak sahaya dağıtmak.
  - Hizmetler değiştiğinde, örneğin yiyecek istihkaklarını değiştirirken bunun güncellendiğinden emin olmak.
- Mesajların ve bilgilerin alındığından ve anlaşıldığından emin olmak için geçici barınma alanı popülasyonlarını takip etmek.

Temel göstergeler

- Hizmet sağlayıcıların isimlerini (bir kuruluş veya personel adı) söyleyebilen geçici barınma alanı nüfusunun yüzdesi
- Paylaşılmış son önemli bilgilendirmeleri uygun bulan geçici barınma alanı nüfusunun yüzdesi
- Önemli mesajları paylaşmak için uygun bilgi yayma yöntemleri kullanılır.

Kılavuz notları

1. Hem kamplar hem de kamp dışı ortamlar için kilit eylemler, yerinden olmuş topluluklar ve ev sahibi topluluklar için geçici barınma alanı **düzeyinde bilgilendirme kampanyaları oluşturmayı ve paylaşmayı ön planda tutmaktadır**. Kamp dışı ortamların temel farkı, farklı türde uygulamalara duyulacak olan ihtiyaçtır. Çünkü insanlar daha geniş alanlara yayıldıkça ve izole edildikçe kamp dışı bölgelerde planlanan (her tür) alanın dışına bilgi

yaymak zorlaşacaktır. Bu tür ortamlarda, bölgedeki daha geniş nüfus ihtiyaçları göz önüne alındığında, bilgi paylaşımı için mevcut mekanizmalar üzerine yenilerini inşa etme ihtiyacı da doğacaktır. Kamp ortamlarının, benzer güvenlik açığı düzeylerine sahip, nispeten daha homojen bir saha profiline sahip olma olasılığı daha yüksektir.

2. **Transit geçiş merkezlerinde ve tahliye sahalarında** saha nüfusuyla bilgi paylaşmak için odak grup çalışmaları gerçekleştirilebilir.
3. Geçici barınma alanı popülasyonlarının **farklı düzeylerde okuryazarlığa** sahip olması muhtemeldir (örneğin, çocukların okuryazarlığı yetişkin okuryazarlığından farklıdır) ve bazı yerlerde birden fazla dil konuşulabilmektedir. Ayrıca farklı bilgi kaynaklarına da güvenmeleri muhtemeldir. Örneğin gençler ve yaşlılar genellikle oldukça farklı bilgi kaynaklarına güvenirler. Bazı kişiler ayrıca bazı bilgi türlerine ve biçimlere erişmekte zorluk çekecektir (örneğin, duyuşal veya bilişsel bozukluğu olan kişiler).

⊗ *Bilgi yayma hakkında daha fazla bilgi edinmek ve Kamp Yönetimi Araç Seti Bilgi Yayma kontrol listesine bakın.*

⊗ *Temel İnsani Standartlar Taahhüdü 4'te bilgi paylaşımı hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz.*

Standart 2.3: Geri Bildirim ve Şikayetler

Hem yerinden olmuş hem de ev sahibi saha popülasyonları, hizmet sağlayıcılara yönelik geri bildirim ve şikâyetlerin işlendiği güvenli ve etkileşimli mekanizmalara erişebilmektedir.

Kilit eylemler

- Geçici barınma alanı kurulumunda ve saha nüfusu ve hizmet sağlayıcılarıyla, müdahale de dâhil olmak üzere uygun geri bildirim ve şikâyet mekanizmaları oluşturmak.
  - Gerektiğinde, hizmet sağlayıcılardan farklı mekanizmaları koordine etmek veya birleştirmek.
  - Geri bildirim ve şikâyetlerin sunulması için sözlü, yazılı, elektronik, kâğıt tabanlı, yorum kutuları, yardım masaları ve yardım hatları gibi bir dizi farklı format kullanmak.
  - Mekanizmaların gizliliği koruyabildiğinden emin olmak.
  - Mekanizmanın üzerinde anlaşmaya varılmış ve gerçekçi müdahale zaman dilimleri içerdiğinden emin olmak.
  - Bir geri bildirim ve şikâyet takip sistemi kurmak.
  - Engellere rağmen insanların bilgiye erişme ve ifade etme kabiliyetlerini sağlamak.
  - Standart işletim prosedürlerini, örneğin değişen hizmet seviyelerini gerektiğinde güncellemek.
- Geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarıyla ilgili bilgilerin, farklı okuryazarlık düzeyleri ve teknoloji okuryazarlığı düzeylerini de hesaba katarak, uygun dil ve formatlarda hazır bulunmasını sağlamak ve özel ihtiyacı olan insanlara erişim imkânı sunmak.
- Personeli gizlilik konusunda eğitmek.

- Geçici barınma alanı tüm personelin ortak bir anlayışa sahip olmasını sağlamak için hizmet sağlayıcılarla birlikte çalışmak.
- Geri bildirim ve şikâyetleri yanıtlamak, takip etmek ve belgelemek.
- Bir CSİÖ raporlama kanalının ve takip mekanizmasının mevcudiyetini sağlamak.
  - Hem yerinden olmuş hem de ev sahibi saha nüfusu arasında CSİÖ ve vakaların bildirilme yöntemleri konusunda farkındalık yaratmak.
- Geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarının çalıştığından emin olmak. Gerekirse, saha nüfusu bireysel bir kuruma ait mekanizmadan yardım alamazsa, durumu doğrudan hizmet sağlayıcılarla takip etmek.

Temel göstergeler

- Geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarından ve bu mekanizmalara erişim yöntemlerinden haberdar olan Geçici barınma alanı nüfusu yüzdesi
- İncelenen, çözülen ve sonucu şikâyet sahibine belirlenen zaman dilimi içerisinde bildirilen şikâyet veya geri bildirimlerin yüzdesi
- Geçici barınma alanı yönetimi yapısında bulunan, Davranış Kuralları eğitiminden geçmiş üye grupların yüzdesi.

Kılavuz notları

1. Yardımlardan faydalanamamış kişilerin **şikâyet etme hakkı** vardır ve tüm şikâyetler bir çözüme kavuşturulmasa da, tüm şikâyet sahiplerinin **yanıtlanması** gerekir. Yerinden olmuş topluluğun iletişim dili, nüfusun tercih ettiği dil olmalıdır. Şikâyet prosedürleri için standart çalışma prosedürleri oluşturulmalı ve buna personel ve topluluk liderleri için eğitim eşlik etmeli, ayrıca erişilebilirlik, etkinlik ve gizlilik hususları dikkate alınmalıdır.
2. Ev sahibi toplulukta yaşayanlar da dâhil olmak üzere yerinden olmuş topluluğun **tüm üyelerinin** görüşleri ve ihtiyaçları, geri bildirim ve şikâyet mekanizmaları aracılığıyla, çeşitli biçimlerde duyulabilir.
3. Geri bildirim için kullanılan **iletişim araçlarına** örnek olarak şikâyet komiteleri, tavsiye kutuları, çağrı servisli radyo, GBAYK'ya veya insani yardım topluluğuna gönderilen mektuplar, yardım hatları ve SMS mesajları verilebilir. Ayrıca, önceden belirlenmiş saatlerde GBAYK personeli tarafından doldurulan standart bir izleme formuyla yapılacak ev ziyaretleri de buna dâhildir.
4. **Anonimlik ve gizlilik** sağlayan prosedürler geliştirmek önemlidir. CSİ ve insan hakları ihlalleri gibi hassas konuların takibi ve sevk işlemleri tercihen koruma odak noktası olarak görev yapan bir kurumun veya ilgili sektör kuruluşunun sorumluluğunda olmalıdır.
5. Kullanılan **yaklaşımlar** mevcut bağlamı ele almalıdır ve geri bildirimlerin işleme biçimine bağlı olacaktır. Genellikle gayri resmi ve resmi mekanizmaların bir karışımı kullanılmaktadır. İdeal uygulamalarda, geri bildirim ve şikâyet mekanizmaları, ilgili kişiler tarafından yaygın olarak kullanılan, tercih edilen ve anlaşılabilir iletişim yöntemleriyle tasarlanmalıdır. Uygun bir geri bildirim ve şikâyet mekanizması oluşturulurken dikkate alınması gereken hususlar: saha nüfusunun okuryazarlık

oranı; savunmasız gruplar da dâhil olmak üzere mekanizmaya herkesin güvenli erişimi; iletişim desteğinin gizliliği ve süreci hayata geçirmek için kullanılacak mevcut kaynaklar.

6. GBAYK, mümkün olduğu müddetçe farklı resmi ve gayri resmi geri bildirim mekanizmalarını **koordine etmeli ve uyumlu** hale getirmeli, aynı şikâyetlerin tekrarlanmasını önlemeli ve yalnızca daha önce alınmamışlarsa kaydedilmelerini teşvik etmelidir. Her şeyden önce, SYK tüm kurumların sürece dâhil edilmesini savunmalıdır.
7. Koruma verilerinin toplanması, yalnızca müdahalenin kapasitesi yeterli olduğunda gerçekleşmeli ve saha sakinlerine bu bilgilerin nasıl kullanılacağına dair bir açıklama yapılması değerlendirilmelidir. Koruma hususundaki öncü kuruluş, gizliliği sağlamak için daha fazla desteğe ihtiyaç duyan kurumlarda kapasite geliştirmeli, vakaların uzman koruma kurumlarına yönlendirilmesini ve yeterli vaka yönetim sistemlerini oluşturmalıdır.

⊗ *Geri bildirim ve şikâyet mekanizmaları hakkında daha fazla bilgi için Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 3'e bakınız.*

⊗ *TIYS Taahhüt 4 ve 5'te geri bildirim ve şikâyet mekanizmaları hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz*

Standart 2.4: Yönetim ve organizasyon yapıları

Kapsayıcı ve temsile dayalı yönetim yapıları hesap verebilir yapılardır ve geçici barınma alanı nüfusunun ihtiyaçlarını karşılayacak kapasiteye sahiptirler.

Kilit eylemler

- Mevcut katılım yapılarını ve güç dinamiklerini değerlendirmek ve anlamak.
- Geçici barınma alanı yönetim gruplarının veya komitelerinin yapısı ve seçimi hakkında topluluk içerisinde kilit bilgi kaynaklarına ve diğer paydaşlara danışmak.
- Mevcut yönetim yapılarıyla veya topluluk liderliğiyle bütünleşmek, bu yapılarla uyum sağlamak veya onları desteklemek.
- Ev sahibi toplulukların görevini değerlendirmek ve özellikle anlaşmazlıkların çözümünde yönetim yapılarında söz sahibi olmalarını sağlamak.
- Farklı geçici barınma alanı yönetimi grupları veya komiteleri için, davranış kurallarını da kapsayacak şekilde, görev tanımları geliştirmek.
- Gruplar veya komitelerde, üzerinde daha önceden anlaşmaya varılmış katılımcı bir seçim süreci yürütmek.
- Bu katılımcı yapıların, sahada yardım ve koruma sağlama ile ilgili karar alma süreçlerinde önemli bir rol oynamasını savunmak.
- Grupların veya komitelerin rollerini ve sorumluluklarını, ev sahibi topluluk da dâhil olmak üzere tüm saha nüfusuna açıklamak.
- İnsan onuruna saygı duymak ve artan damgalama vakalarından kaçınmak için kadınlarla, gençlerle ve genellikle az temsil edilen insanlarla ilişki kurmanın etik

yollarını sistemli bir şekilde değerlendirmek. Karar alma süreçlerine dâhil olmalarını ve anlamlı bir rol üstlenmelerini sağlamak üzere bu kişi ve grupları desteklemek.

- Kararlaştırılan yönetim yapısının, grupların veya komitelerin rol ve sorumluluklarının ve kendileriyle kurulacak işbirliğinin farkında olmalarını sağlamak amacıyla tüm dış paydaşlarla (hizmet sağlayıcılar, yerel yönetim ve ev sahibi topluluk) iletişim kurmak.
- Geçici barınma alanı yönetim komitelerinin veya gruplarının kapasitesini oluşturmak.
- Geçici barınma alanı yönetim komitelerinin ve gruplarının görev tanımlarına bağlı performanslarını izlemek ve saha nüfusuna karşı sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için komiteler ve gruplarla birlikte çalışmak.

Temel göstergeler

- Geçici barınma alanı yönetim yapısı tarafından ve bu yapı aracılığıyla temsil edildiklerini hisseden saha nüfusu yüzdesi
- Geçici barınma alanı yönetim yapılarının kapsayıcı, etkili ve yerinden edilmiş nüfusun tamamına ulaştığını bildiren saha nüfusunun yüzdesi
- Yönetişim yapılarının nüfusun yapısını temsil ediciliği

Kılavuz notları

1. Kadınları, çocukları ve azınlık gruplarını içeren **temsili bir** geçici barınma alanı **yönetişim** yapısı oluşturmak, her operasyonel bağlamda farklı yöntemler gerektirmektedir. **Topluluk haritalama çalışmaları** GBAYK'lar için faydalı bir araç olabilir. Zaman içinde ve (yalnızca uzun vadeli uzun süreli durumlarda değil) her bağlamda bu araç, kilit paydaşların kritik konulardaki görüşlerini, insanların ihtiyaçlarını ve tercih ettikleri iletişim biçimlerini daha net hale getirebilir.
2. Bazı grupların yönetim yapılarına anlamlı bir şekilde katılmalarını engelleyebilecek öğelerin (**kültürel, fiziksel veya sosyo-ekonomik**) tanınması ve bunların azaltılması için önlemler alınması gerekir. Hem yerinden olmuş toplulukta hem de ev sahibi toplumda hâlihazırda yürürlükte olan güç dinamiklerini ve farklı grupların karar alma sürecine katılmanın önündeki engelleri anlamak, tüm grupların katılımını arttırmaya yönelik çalışmanın en iyi yolunu tanımlamada çok önemli adımlardır.
3. Bazı bağlamlarda – özellikle geçici barınma alanlarının dışında – topluluk temsili, yönetim yapıları veya liderlik **hâlihazırda mevcut** olabilir. Bu nedenle, bu grupların nasıl çalıştığını, rollerini ve tüm toplumu ne ölçüde temsil edebildiklerini anlamak için kapsamlı bir analiz yapmak çok önemlidir. Bu analizin sonucuna bağlı olarak yeni yapıların oluşturulması gerekebilir. Bununla birlikte, mevcut yapıları genişletmek veya insani yardım ve korumayı koordine etmede ve yönetmede rol oynamalarını sağlamak için desteklerini ve kapasite geliştirmelerini arttırmak daha uygun olabilir.
4. Kısa **vadeli toplu merkezlere** (transit geçiş sahaları ve tahliye merkezleri dâhil) yönelik katılımcı modeller, tipik olarak veri toplama veya dağıtımını iyileştirmeye, uygun insani hizmetler tasarlamaya ve bilgi yayma ve çatışmaların çözümü için forumlar sağlamaya odaklanır. Bu modeller genellikle yönlendirme komiteleri, topluluk duyuru panoları veya alt sektör teknik grupları şeklinde gerçekleştirilir. Uzun vadeli kolektif merkezlerin farklı biçimlerde (ulusal dernekler gibi) benzer amaçları, sivil toplumla bağlantıları veya savunuculuk hedefleri olabilir.

5. Bir tehlikenin hemen ardından kendi özel **kültürel uygulamalarına ve geleneklerine** öncelik vermek için topluluk üyeleriyle istişarelerin yapılmasını sağlamak, sosyal uyumu yeniden inşa etmek için paha biçilmez değer taşıyabilir. Aynı zamanda, bazı kültürel uygulamalar topluluğun unsurlarına zarar verebilir ve saha yöneticilerinin gelenekleri insan haklarına saygı ile dengelemesi gerekir. Bu nedenle yönetim yapısında sadece erkekler, kadınlar, çocuklar ve savunmasız gruplar değil, aynı zamanda kültürel liderler ve temsilciler de temsil edilmelidir.
6. Uzak bölgelerde bile geçim kaynakları ile erken toparlanma arasında bağ kuran bir paydaş grubu olarak **yerel piyasa aktörlerini** bilgilendirin veya onlara danışın.

⊗ *Temsilcilerin ve yönetim yapılarının oluşturulması hakkında daha fazla bilgiyi Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2 ve 3'te ve KKKY Küme Kolektif Merkezi Yönergeleri Bölüm 4'te okuyun. Ayrıca Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2'deki Yönetim ve Topluluk Katılım Mekanizmalarının Oluşturulması kontrol listesine bakınız.*

Core Humanitarian Standard çalışmasında toplum katılımı hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

⊗ *Çocukların Çocuk Koruma Asgari Standartları, Standart 23 Kamp Yönetimi ve Çocuk Koruma faaliyetlerine katılımının nasıl destekleneceği hakkında daha fazla bilgi edinin.*

Geçici barınma alanı ortamı

3. Geçici barınma alanı ortamı

Bir geçici barınma alanının konumu ve planlanması, yerinden olmuş nüfusun sağlığı, refahı ve korunması ile GBAYK'nın günlük faaliyetleri yönetme, katılımı sağlama ve ev sahibi toplulukla ilişkiler geliştirme yeteneği üzerinde kritik bir etkiye sahiptir. Sahanın fiziksel konumu ve düzeni kadar, kurulduğu, büyüdüğü, değiştiği, geliştiği ve nihayetinde kapandığı süreç de önemlidir.

Geçici barınma alanları genellikle kısa vadeli olacakları beklentisiyle kurulurken, planlama her zaman daha uzun vadeli ihtiyaçları, genişleme olasılığını ve beklenmedik durumları hedeflemelidir. Ev sahibi topluluğun ihtiyaçları ve kapasiteleri, yerel topluluklara da fayda sağlayabilecek okullar, topluluk salonları, yollar, elektrik kabloları ve su tesisatları gibi kurulu hizmetler, altyapı ve varlıklarla ilgili olarak da değerlendirilmelidir.

Arazi tahsisinden nihai olarak ulusal makamlar sorumludur. GBAYK, varsa küme/sektör lideri kurumların desteğiyle, sahanın yaşam döngüsü boyunca alınan tüm eylemlerin kapsamlı, kapsayıcı, iyi koordine edilmiş olmasını ve yerinden olmuş nüfusun haklarını korumasını sağlamalıdır. Bazı bağlamlarda, özellikle doğal afetlerin neden olduğu yer değiştirme vakaları sırasında, saha yönetimi ve koordinasyon rollerinin giderek daha çok ulusal otoriteler tarafından yürütüldüğüne dikkat etmek önemlidir.

Yerel yönetimler genellikle bir krize ilk müdahale edenler olmakla kalmaz, bazı ortamlarda sahaları doğrudan yönetmekten sorumlu olurlar. Diğer bazı bağlamlarda ise, ulusal hükümetler, dış kurumlardan veya KKKY Kümesinden acil durum müdahalesine ortaklaşa liderlik etmelerini isteyebilir.

⊗ TIYS Taahhüt 1 bağlantısı

Standart 3.1: Güvenli ve emniyetli bir ortam

Tüm saha sakinleri ve hizmet sağlayıcılar, zarar veya şiddete karşı güvenli ve emniyetli, onurlu bir ortamda yaşarlar.

Kilit eylemler

- Yönetişim yapıları ve hizmet sağlayıcılarla birlikte, geçici barınma alanı kurulumunda alana dayalı bir güvenlik planı geliştirmek. Bu planı düzenli olarak güncellemek.
  - GBAYK'nın emniyet ve güvenlik değerlendirmesi ve müdahale konusunda yeterli kapasiteye sahip olduğundan emin olmak.
  - Dış ve iç tehditleri ve bunlara müdahale etmek için gereken önlemleri değerlendirmek üzere riske dayalı bir yaklaşımı benimsemek.
  - Geçici barınma alanını riskler açısından düzenli olarak değerlendirmek ve ortaya çıkan risklere göre acil durum planlarını güncellemek.
  - Gerekirse yer değiştirme planları hazırlamak.

- Hizmet sağlayıcılar, saha planlayıcıları ve topluluk yönetim yapılarıyla birlikte, hem fiziksel altyapıyı hem de topluluk davranışını değerlendirerek geçici barınma alanının düzenli gözlemsel ve güvenlik denetimlerini üstlenmek. Güvenlik denetimleri sırasında tespit edilen “tehlike işaretlerini” ele almak için bir müdahale planı geliştirmek.
  - Koruma meslektaşlarıyla birlikte, güvenlik denetimlerine toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti (TCDŞ) ve diğer koruma risklerini dâhil etmek ve riskleri azaltmak ve risklere karşı müdahale için gereken ihtiyaçlara dayalı önlemlerin alındığından emin olmak.
  - Geçici barınma alanı ve çevresindeki nüfus yoğunluklarını izlemek.
  - Tehlike işaretlerine müdahale olarak, geçici barınma alanının yeniden düzenlenmesini veya geçici barınma alanı nüfusun yeniden yerleştirilmesini değerlendirmek.
  - Gerekirse, güvenli olmayan bölgelerde bulunan haneler veya hizmetler için yer değiştirme planlarını uygulamak.
- Geçici barınma alanına özgü tehditleri veya riskleri ele almak için ilgili seviyelerde güvenlik komiteleri oluşturmak.
- Geçici barınma alanı nüfusuna riskleri tanıtmak için bilgi kanalları oluşturmak ve yönetmek.
- GBAYK personelini emniyet ve güvenlik konusunda yeterli düzeyde eğitmek ve uygun güvenlik önlemlerini almak.
- Uygun sevk mekanizmalarını takip etmek.

Temel göstergeler

- Güvenlik denetimi sonrası önerilen risk azaltma eylemlerinden, doğrudan geçici barınma alanı bakım ve iyileştirme planlarına entegre edilmiş (veya geçici barınma alanı bakım faaliyetleriyle ele alınmış) olanların yüzdesi

Kılavuz notları

1. **Güvenlik denetimleri**, GBAYK'lara ve hizmet sağlayıcılara, tüm grupların (ergenler, yaşlılar ve özel ihtiyaçları olan kişiler gibi risk altındakiler dâhil) hem gündüz hem de gece saha tesislerini kullanırken güvenlikleri ve emniyetleri hakkında nasıl hissettikleri konusunda yetersiz bilgi anlayış kazandırmak için tasarlanmış bir araçtır. Bağlama bağlı olarak, güvenlik denetimleri bir koruma uzmanıyla veya özel olarak eğitilmiş odak kişilerle birlikte yapılmalıdır. Güvenlik denetimlerinin sonuçları, gözlemsel izleme ve sonuçların haritalanması, daha sonra herhangi bir endişeyi gidermek için uygun müdahaleler geliştirmek üzere saha planlayıcıları ve hizmet sağlayıcılarla (varsa) birlikte çalışmak için kullanılabilir. Bu müdahaleler, gerektiğinde ek kilit tesisler kurmayı, geçici barınma alanının belirli bölümlerini genişletmeyi veya kapatmayı ve aşırı yoğun ve daha az kullanılan bölümleri arasında bir denge sağlamak için trafiği ve geçim kaynaklarını yönlendirmeyi içerebilir.
2. Bir güvenlik müdahalesi olarak, daha fazla **aydınlatma** kurulabilir, ancak GBAYK'lar ve hizmet sağlayıcılar bunun olası istenmeyen sonuçlarının farkında olmalıdır. Toplum danışmanlığı çözümün önemli bir parçasıdır.

3. **Hanelerin geçici barınma alanlarının farklı bölgelerine taşınması**, mevcut topluluk yapılarını ve kapasitelerini baltalayabilecek birçok koruma riskine son derece açık bir girişimdir. Bu tür hamleler ancak alternatif yoksa ve ilgili herkesle tam istişare halinde yapılmalıdır.
4. Bir bölgenin farklı kesitlerindeki (pazarlar ve su noktaları gibi) **yüksek nüfus yoğunluğu** sorunu, TCDŞ riskinin artmasına veya diğer koruma riski biçimlerine katkıda bulunan kilit bir faktör olabilir. Gözlemsel denetimler, sorunlu alanları ve olası çözümleri anlamaya ve vurgulamaya yardımcı olacaktır.
5. Güvenlik ve onur konusunda sadece kadınlara ve çocuklara *danışma* hizmeti sunmak yeterli değildir. İstişarelerin sonuçlarına göre eyleme geçilmelidir. Sosyal hiyerarşilerin ve güç dinamiklerinin farkında olun ve kadınların ve çocukların sahadaki tesislere güvenli bir şekilde erişme haklarını desteklemek için karar vericilerle aktif olarak etkileşime geçin.
6. **Güvenlik komiteleri**, bir sahadaki her türlü güvenlik hususunu içerebilen, ancak genellikle yangından korunma, arama kurtarma, ilk yardım vb. gibi hususlardaki gönüllü eylemleri ilgilendiren, oldukça geniş bir terimdir.

⊗ Ayrıca bkz. *Sphere Handbook, Shelter bölümü*

⊗ *Saha emniyeti ve güvenliğinin hakkında daha fazla bilgi ve Emniyet ve Güvenlik kontrol listesi için Kamp Yönetimi Aracı Bölüm 12'ye bakınız.*

Standart 3.2: Uygun bir ortam

Tüm geçici barınma alanı sakinleri fiziksel, sosyal ve kültürel açıdan uygun bir ortama sahiptir.

Kilit eylemler

- Topluluk katılımını desteklemek için bir geçici barınma alanı kalkınma komitesi kurmak.
- Geçici barınma alanı planının sahadaki tüm grupların ihtiyaçlarını karşıladığından emin olmak için topluluk danışma süreçleri yürütmek.
  - Geçici barınma alanı nüfusunun, tesislerin uygun kullanımına ilişkin beklentilerini öğrenmek ve bunların hepsinin aynı olmayabileceğini göz önünde tutmak.
  - Geçici barınma alanı nüfusu ihtiyaç ve kapasitelerindeki değişiklikleri kriz öncesi bağlamdan değerlendirmek.
  - Hem yerinden edilmiş hem de ev sahibi topluluklar için acil ihtiyaçları ve kapasiteleri belirlemek ve risk altındaki grupların özel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmak.
  - En savunmasız kişilerin planlama sırasında ihtiyaçlarını dile getirmelerini desteklemek ve geçici barınma alanı tesislerinin tasarımı ve bakımında ihtiyaçlarının dikkate alınmasını savunmak.
  - Geçici barınma alanı popülasyonundaki engellilik gruplarıyla etkileşime geçmek. Geçici barınma alanı yönetim ekibinde özel ihtiyaçları olan kişiler için bir irtibat sorumlusu görevlendirmek. Mümkünse, saha tesislerinde yapılan değişiklikleri iyileştirmek veya ihtiyaçları karşılamak için özel erişim konusunda pazarlık yapmak.

- Sürekli katılımı ve uygun kaynak kullanımını sağlamak için geçici barınma alanı planlamasındaki topluluk katılımını takip etmek.
- Geçici barınma alanı çapında bir adres sistemi planlamak ve kurmak.
  - Okuryazar olmayan vatandaşları dikkate almak.
  - Tesisler için (toplu merkezler, transit geçiş alanları) bu sistem adres sisteminden ziyade oda tahsisi şeklinde uygulanır.
- Geçici barınma alanı yaşam döngüsü boyunca, sahanın planlanması, kurulumu ve idaresi için yeterli ve uygun teknik uzmanlığı desteklemek.
  - Yerinden olmuş ve ev sahibi toplulukların teknik kapasitelerini değerlendirmek ve geliştirmek.
- Geçici barınma alanı planına göre kurulumunu sağlamak için topluluk liderlik yapıları, ulusal veya yerel yönetimler ve hizmet sağlayıcılarla etkileşim kurmak.
  - Savunuculuk faaliyetleriyle, etkilenen nüfusun eğitim ve geçim fırsatları da dâhil olmak üzere temel hizmet ve olanaklara erişebilmesini sağlamak.
  - Geçici barınma alanının geliştirilmesi süresince karşılaşılan sorunları ele almak ve çözmek için toplulukla, saha planından sorumlu kişilerle ve hizmet sağlayıcılarla etkileşim kurmak.
  - Temel hizmet ve tesislere kabul edilebilir bir mesafe ve güvenli seyahat (veya ulaşım) sağlamak amacıyla hizmet sağlayıcılar dâhil kilit aktörleri bir araya getirin.
  - Olmayan yerlerde temel hizmet ve geçim fırsatlarını önceliklendirmek ve sunmak için geçici barınma alanı planlamacıları, teknik uzmanlar ve servis sağlayıcılarla koordinasyon sağlamak.
  - Zorlayıcı teknik gereksinimlere öncelik vermek ve gereksinimleri uygun şekilde sıralamak için geçici barınma alanı planlayıcılarıyla birlikte çalışmak.
- Ölenlerin yasını tutma ve defin olanaklarının kültürel normları yansıttığından emin olmak, herkes için aynı olmayabileceğini unutmamak.
- Geçici barınma alanının çevresel etkisini göz önünde bulundurmak ve çevreye verilen zararı sınırlamak için planlar yapmak.
- Dini uygulamalar ve ritüeller, sahne sanatları, kültürel etkinlikler ve festivaller vb. için kültürel tesislerde gerekli alan ve mekânları sağlamak.
- Topluluk temsilcileriyle, topluluk tarafından yönetilen tüm tesislerin sürdürüldüğünden ve devre dışı bırakma olasılığının dikkate alındığından emin olmak.
- Hizmet sağlayıcılara yönelik savunuculuk faaliyetleri veya doğrudan eylemlerle temel saha altyapısını korumak.
  - Proje tekliflerine temel bakım için bir bütçe doğrusu eklemek.

Temel göstergeler

- Yerinden olmuş nüfustaki tüm grupların ihtiyaçlarını karşılayan, toplum katılımı ve uygun teknik uzmanlık ile geliştirilmiş, üzerinde anlaşmaya varılmış bir geçici barınma alanı planı hazırlanmıştır.

- Ev sahibi topluluklar da dâhil olmak üzere geçici barınma alanı nüfusu içerisinde, hizmetlerin ihtiyaçlarını, güvenlik hususlarını ve önceliklerini yansıttığını belirten kişilerin yüzdesi

Kılavuz notları

1. Geçici barınma alanı yöneticilerinin ve ekiplerinin **saha planlaması veya iyileştirmelerdeki rolü, geçici barınma alanı nüfusu ve ev sahibi topluluklar** da dâhil olmak üzere tüm paydaşların geçici barınma alanının planının geliştirilmesine katılımını sağlamaktır. Saha yöneticileri, değerlendirme, danışma toplantıları, odak grup tartışmaları ve yerinde ziyaretler gibi katılımcı yöntemlerle saha planlamasını ve site geliştirme kararlarını etkilemeleri için saha sakinlerini ve ev sahibi toplulukları destekler. Geçici barınma alanı planının ihtiyaçlarını yansıttığından ve karşıladığından emin olmak için özel ihtiyaçları olan kişilere ve marjinal gruplara danışılmalıdır.
2. Bir **geçici barınma alanı geliştirme komitesi**, ilgili yerel veya ulusal yetkilileri, küme/sector liderlerini, saha planlamacılarını, hizmet sağlayıcıları, hidrologları, mühendisleri, saha nüfusu üyelerini, CBS uzmanlarını, halk sağlığı uzmanlarını, arazi kullanımı uzmanı avukatları ve uzmanları ve gerektiğinde diğer ilgili teknik uzmanları içerir. Sphere çalışmasında bulunan teknik standartlar saha geliştirme komitesi tarafından mümkün oldukça kullanılmalıdır.
3. Bölgeye dayalı veya mobil kamp yönetimi operasyonlarında ve **insanların kendi kendilerine yerleşmiş oldukları alanlarda**, kişilerin başlangıçta, yeniden planlamayı kapsamlı istişareler olmaksızın daha da zorlaştıracak bir şekilde doğal olarak mülkiyet duygularına sahip olacağından, geçici barınma alanı iyileştirmelerinin kademeli olarak yapılması gerekecektir.
4. **Kentsel yer değiştirme bağlamlarında**, güvencesiz arazi kullanım anlaşmaları ve alan eksikliği, ağır iyileştirmeler ve bakım çalışmaları yapmayı neredeyse imkânsız hale getirmektedir. Bu durumlarda GBAYK, konut, arazi ve mülkiyet durum tespiti süreçleri ve yetkili yerel makamlarla arazi savunuculuğu ile birlikte düşük teknoloji saha iyileştirmesini tercih edebilir. Benzer şekilde, belirli kentsel bağlamlarda, saha yönetimi, birden fazla yeniden barınma sahasının ve ev sahibi toplulukların erişebileceği yerlere inşa edilecek okullar, toplum merkezleri ve birinci basamak sağlık hizmetleri gibi ortak tesisleri savunabilir.
5. **Alana dayalı KKKY yaklaşımları**, sosyal analiz ve hizmet sunumunun bir karışımıyla coğrafi olarak uygun yardımı sağlamanın yeni bir yolunu sağlar. Geçici barınma alanı yönetimi, ilçelere, mahallelere veya hedeflenen topluluklara bireyler veya haneler üzerinden hizmet verir. Bir felaketin hemen ardından, etkilenen insanlara geçici barınak sağlama, acil ihtiyaçlarını karşılamının yanı sıra, yıkım ve molozların da kaldırılması gerekecektir. Öncelikle hangi alanların veya binaların temizlenmesi gerektiği ve hangilerinin geçici barınma seçenekleri için kullanılabileceği konusunda mutabık kalınmalıdır.
6. Ayrıca yasal düzenlemeler nedeniyle afet sonrası cezai soruşturmalara duyulan ihtiyaç, tarihi yapıların korunması ihtiyacı, özel sektöre ait ve devlete ait mülklerin öncelikleri de dikkate alınmalıdır. Bunlar, nihai yeniden yapılanma ve geçici barınma seçenekleri bulmanın önündeki önemli olası gecikmelerden veya engellerden bazılarıdır.

7. Geçici barınma alanı planlaması ayrıca **çoklu veya sıralı felaketleri** de dikkate almalıdır: örneğin, bir deprem, ardından şiddetli yağmur, ardından sahalarda yaşayanların birden fazla felaketten etkileneceği ve sahanın birden fazla teknik iyileştirme gerektireceği artçı şoklar.
8. Kentsel ortamlarda tahliye merkezlerini yöneten geçici barınma alanı yöneticileri, artçı şokların veya diğer müteakip felaket olaylarının etkileri olabileceğinden, yeniden açılan/restore edilen yol ağlarına, tüm kamu hizmetlerine (örneğin, bir yönde okullar, diğerinde belediye binası) bağlı olmayı **savunmalıdır**, çünkü artçı şokların veya diğer artçı felaketlerin spor salonları gibi sürekli kullanılan toplu barınma seçenekleri üzerinde önemli olumsuz etkileri olabilir.
9. Hizmet sağlayıcılar, engelliler ve her yaşta insanların tesislere güvenli bir şekilde erişme haklarına saygılı teknik seçenekler geliştirmeye teşvik edilmelidir. Bununla birlikte, çocuklar, yaşlılar ve hareketlilik engeli olan kişiler için **özel veya uyarlanmış** tasarım ve yapılar ihtiyaç duyulabilir. Görevlerin çakıştığı alanlarda, GBAYK'lar buluşmak için paydaşları koordine etmelidir. Sevk yolları düzenli olarak güncellenmeli ve sinanmalıdır.
10. Alanın her bölümü için **ortak tesis sayısının** oranını doğru belirlemek amacıyla mekânsal planlama ve Sphere çalışmasındaki tematik göstergeler kullanılmalıdır.
11. Geçici barınma alanı planlaması ve kuruluşu, bir topluluğun yaşanan tehlikenin hemen ardından **belirli uygulamalara, geleneklere ve bilgi ve becerilerin aktarımına devam** edebilmesini sağlamada oldukça önemli bir rol oynar. Bu nedenle, erkekler, kadınlar ve savunmasız gruplar değil, aynı zamanda kültürel liderler ve temsilcilerin yanı sıra marjinalleşmiş ve damgalanmış grupların da bir yönetim yapısında temsil edilmeleri gerekir.
12. **İnsanların sahadaki alanları günlük olarak nasıl kullandıkları**, her bağlamda sakinlerin kültürel yönlerine, acil durumun evresine ve günün veya yılın zamanına göre değişecek ve muhtemelen zamanla evrilecektir. Saha sakinlerinin günlük uygulamalarını anlamak, ihtiyaçlarını karşılamada ve saha genelinde güvenliği sağlamada kilit bir faktör olabilir.
13. **Mobil barınma alanı yönetimi** ekipleri, sahaların iyileştirilmesine halen dâhil olabilir. Mobil ekipler, insanların kendilerini bulduğu her yerde gerekli saha bakım faaliyetlerini kolaylaştırabilir ve asgari yaşam standartlarını ve korumayı desteklemek için barınak iyileştirmelerini koordine edebilir (veya doğrudan organize edebilir). Mobil ekipler:
  - Hanelerdeki iç bölmeler veya pencere ve kapı onarımları yapabilir;
  - Enkaz kaldırma gibi tehlikeleri azaltabilir veya basit sıhhi tesisat onarımları yapabilir;
  - Gayri resmi sahalarda yaşayan yerinden olmuş topluluklar için (kiralama ve oturma hakkı sözleşmeleri gibi) görev süresi güvenliğini destekleyebilirler.

⊗ *Sphere çalışmasında yer alan barınak ve barınma konulu Standart 2: Konum ve barınma planı bölümüne bakınız.*

⊗ *Saha yöneticileri ve planlaması hakkında daha fazla bilgi ve kurum kontrol listesi için Kamp Yönetimi Aracı Bölüm 7'ye bakınız. Ayrıca Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2'deki Kamp Altyapısının Bakımını Sağlama kontrol listesine bakınız.*

⊗ *Çocuk Koruma Asgari Standartları, Kamp Yönetimi ve Çocuk Koruma hakkındaki Standart 23'ten çocukların güvenliğini sağlamak için çocuk koruma aktörleriyle işbirliği hakkında daha fazla bilgi edinin.*

⊗ *Toplu merkezlerdeki ve diğer kamp dışı ortamlardaki saha iyileştirmeleri hakkında daha fazla bilgi için, KKKY Kümesinin Mobil/Alan Tabanlı Yaklaşım ile Toplu Ortamların Yönetimi ve Koordinasyonu Çalışma Raporuna bakınız.*

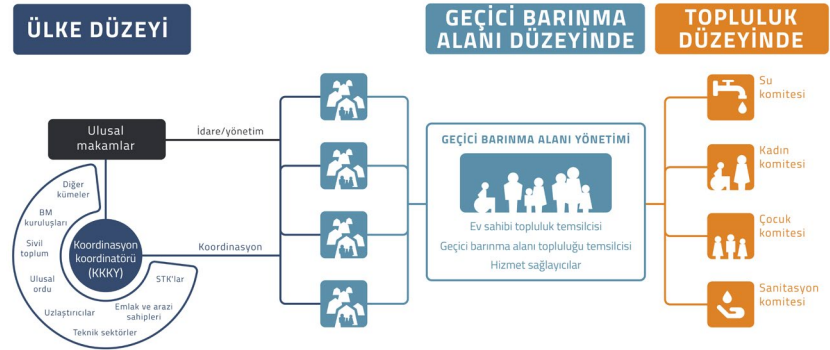
Geçici barınma
alanı hizmetleri
koordinasyonu ve
izleme

4. Geçici barınma alanı hizmetleri koordinasyonu ve izleme

Geçici barınma alanı koordinasyonu, üzerinde anlaşmaya varılan hedeflere ulaşma amacıyla yapılan bilgi paylaşımı ve planlama sürecidir. Faaliyetlerin birbirini tamamlamasını sağlamak ve temel haklarını kazanmada nüfusu desteklemek için ilgili insani yardım kuruluşlarını ve geçici barınma alanı nüfuslarını bir araya getirmeyi gerektirir. Koordinasyon, saha nüfusuna etkin ve hesap verebilir bir şekilde yardım ve korumanın sağlanmasını amaçlar. Geçici barınma alanı nüfusu için temel insan haklarına tam ve eşit erişim gerektiği gibi, sahadaki yaşam standartları da korunmalıdır.

Kabul edilebilirliği, kullanımı ve yeterli bakımı sağlamak için hizmetlerin saha nüfusuna karşı özen ve sorumlulukla planlanması ve yürütülmesi gerekir. Hizmetler, teknik mükemmellik ve sahanın fiziksel ve çevresel özellikleri, kültürel alışkanlıklar ve normlar ile sınırsız kullanıcı gruplarının özel ihtiyaçları ve öncelikleri hakkında sağlam bir anlayış üzerine planlanmalı, uygulanmalı ve izlenmelidir. GBAYK, güçlü teknik desteğe olan ihtiyacı hafife almamalıdır. GBAYK ve hizmet sağlayıcıların, etkili program tasarımı, teknik denetim ve izleme için yeterli vasıflı personelin bulunduğundan emin olmaları gerekir.

Geçici barınma alanı, topluluk ve ülke düzeyinde ve arasında koordinasyon

GBAYK'lar, buldukları sahanın ötesinde bir koordinasyon ortamında çalışacaktır. Koordinasyon ayrıca sahalar arasında bölgesel ve ulusal düzeyde de gerçekleştirilebilir. Saha yönetim ekibinin öncelikli görevi, ekibin birden çok sahayı kapsayabileceği alan tabanlı bağlamlar dışında, sahalar arasında değil, belirli bir saha içerisinde koordinasyonu sağlamaktır. SYK'nın ayrıca sahanın durumu hakkında ulusal koordinasyon mekanizmalarına rapor vermesi gerekecektir.

Saha düzeyindeki hizmet sağlayıcıların, muhtemelen ulusal düzeyde ve alt ulusal düzeyde, örneğin kümeler veya tematik bir koordinasyon platformu gibi daha geniş bir koordinasyon ortamında da faaliyet göstermeleri gerekecektir. Operasyonlarını bu mekanizmalara da bildirmeleri istenecektir.

Koordinasyon sürecinin başarısı, ulusal otoriteler, KKKY küme/sektör lideri, hizmet sağlayıcılar, saha nüfusuna ev sahipliği yapan topluluk dâhil olmak üzere çeşitli paydaşlarla şeffaf ve etkili ortaklıklar geliştirilerek ve bu ortaklıklar sürdürülerek desteklenmektedir.

⊗ **TİYS Taahhüt 1, 4 ve 6 bağlantısı.**

Standart 4.1: **Geçici barınma alanı koordinasyonu**

Hizmetler, yerinden olmuş ve ev sahibi nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak üzere koordine edilmektedir.

Kilit eylemler

- Geçici barınma alanı genelinde gerçekleşen tüm faaliyetler ve hususlar için bir irtibat noktası olarak hareket etmek.
- Tüm paydaşları (kim, ne, nerede şeklinde) haritalandırmak ve görevlerin aralarında nasıl bölüneceğini kararlaştırmaya ve net bir şekilde belirlemeye yardımcı olmak.
- İlgili ulusal ve yerel makamlarla açık iletişim ve koordinasyon kanallarını yönetmek.
- Ev sahibi nüfuslarla iyi ilişkiler kurmak ve sürdürmek, onları sahadaki iş ve faaliyetlere katılmaları yönünde desteklemek.
- Bilgileri paylaşmak, endişeleri dinlemek, toplu kararlar almak ve kuruluşları güncellemek için geçici barınma alanı düzeyindeki paydaşları düzenli olarak bir araya getirmek.
  - Toplantılar dışında bilgi paylaşmanın farklı yollarını kullanmak.
- Geçici barınma alanı yaşam döngüsü boyunca koruma ve yardım faaliyetlerini ve sonuçlarını planlamak, uygulamak ve izlemek.
  - Diğer sektörlerin standartları belirlemedeki rolüne dikkat ederek, güvenlik, koruma ve haysiyet standartlarını anlamak.
  - Temel hizmetlerin barınma yerlerine bu standartları takip edecek şekilde götürüldüğünden emin olmak.
- İş planları, minimum standartları karşılama kabiliyeti ve geçici barınma alanı değişikliklere müdahale etme konusunda düzenli güncellemeler sağlamak.
  - Kümeler veya sektörler, hizmet sağlayıcılar ve geçici barınma alanı nüfusu ile istişare halinde sektör için asgari kalite standartları oluşturmak.
- Kalıcı çözüm arama çabasının, geçici barınma alanı nüfusu için yapılan tüm eylemlere dâhil edilmesini savunmak.
- Geçici barınma alanı temsilcilerinin ve yönetim yapılarının genel ve sektörel koordinasyon mekanizmalarına dâhil edilmelerini savunmak.

Temel göstergeler

- Koordinasyon toplantıları tüm paydaşları veya paydaş gruplarını içerir.
- Koordinasyon toplantıları, yerinden olmuş ve/veya ev sahibi topluluğun temsilcilerini içerir.

- Yerinden olmuş ve/veya ev sahibi topluluğun temsilcileriyle ortaklaşa geliştirilen gündem maddelerinin yüzdesi
- Kararlaştırılan zaman diliminde üzerinde gerçekleştirilen eylem kalemlerinin yüzdesi

Kılavuz notları

1. Koordinasyon, karar verme için yararlı bir ortam olmalarına rağmen, yalnızca toplantılardan ibaret değildir. Karar vericiler, sorunların hızlı bir şekilde ele alınması ve çözülmesi için toplantılar düzenlemelidir. Aynı ayrı düzenlenen düzey bazındaki toplantılar zaman alıcıdır ve koordinasyonun amacı karar vermeyi geciktirmek veya yardımcı etkisiz hale getirmek olmamalıdır. Koordinasyon yapılarını her seviyede yeniden oluşturmak gereksizdir.
2. Hassas konular için, paydaşlarla ikili görüşmeler gibi diğer koordinasyon biçimleri yararlı ve uygun olabilir. Hangi konuların ihtiyatlı bir şekilde ele alınması gerektiğinin farkında olmak çok önemlidir.
3. **Kamp dışı ortamlarda bilgi alışverişi**, yerel yönetimler de dâhil olmak üzere daha geniş bir paydaş yelpazesi arasında olacaktır. Bu koşullar altında, saha yönetim ekibinin rolü, topluluk üyeleri (hem yerinden edilmiş hem de ev sahibi topluluklar) dâhil olmak üzere çeşitli paydaşları bir araya getirerek ve birbirine bağlayarak saha/alan düzeyinde koordinasyonu desteklemek ve iletişim ve koordinasyon mekanizmalarını güçlendirmek, yoksa kurmak olacaktır.

⊗ *Koordinasyon araçları ve koordinasyon kontrol listesi hakkında daha fazla bilgi için Kamp Yönetimi Aracı Bölüm 4'e bakınız. Ayrıca Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2'deki Yardım ve Hizmet Sunumunu Koordinasyon ve İzleme kontrol listesine bakınız.*

⊗ *Kamp dışı ortamlarda koordinasyon ve Küresel KKKY Kümesinin Alana Dayalı Yaklaşım Çalışma Grubunun çalışmaları hakkında daha fazla bilgiyi KKKY web sitesinden okuyabilirsiniz: <https://ccmcluster.org/global/Area-based-Approach-Working-Group>.*

⊗ *Kadınların koordinasyondaki rolü hakkında daha fazla bilgi için NRC'nin Yerinden Olmuş Kadın ve Kız Çocuklarının Kamp Yönetimi Yaklaşımları Yoluyla Katılımını ve Korunmasını İyileştirme konulu çalışmasına bakınız.*

⊗ *Bir kamp yöneticisinin koordinasyon yöntemlerini izleyin: www.youtube.com/watch?v=7xlp6vmo_LO&özellik=emb_logo.*

Standart 4.2:

Geçici barınma alanı hizmetlerinin değerlendirilmesi, izlenmesi ve raporlanması

Geçici barınma alanı nüfusunun ihtiyaçları yerleşik sistemler aracılığıyla izlenir ve raporlanır.

Kilit eylemler

- Hedef kitlenin kim olduğunu, ihtiyaçlarını ve kapasitelerini bilmek.
- Servis sağlayıcıların, boşlukların ve ihtiyaçların izlenmesinde GBAYK'nın rolünün farkında olduğundan emin olmak.
- Geçici barınma alanı yönetim yapısı ile hizmet sağlayıcılar arasında iletişim kanalları kurmak ve yönetmek.

- Geçici barınma alanı profilleri için üzerinde anlaşmaya varılmış bir uyumlaştırılmış değerlendirme aracı oluşturmak veya geliştirmek.
  - Kümeler veya sektörler ve hizmet sağlayıcılarla istişare halinde sektörel göstergeler oluşturmak.
- Nüfus veya geçici barınma alanı koşullarındaki önemli değişikliklerin ardından ihtiyaç ve kapasiteleri anlamak için ortak, çok sektörlü değerlendirmeler yapmak.
  - Geçici barınma alanı nüfusunu izleme hizmetlerine dâhil etmek.
- Geçici barınma alanı genelinde hizmet ihtiyaçları hakkında veri toplamak ve toplanan bilgileri yönetmek.
  - Yardım ve hizmetlerin sağlanmasındaki boşlukların ve tekrar eden verilerin tespitinden ve bu durumlara müdahale edildiğinden emin olmak için üzere hizmet sağlayıcılarla koordinasyon sağlamak.
  - Bireysel ve ailelere ait bilgilerde gizlilik ve veri koruma politikaları uygulamak.
  - Sektörel asgari kalite standartlarına bakınız.
- Aynı işin birden fazla kez yapılmasını önlemek için geçici barınma alanındaki hizmet sağlayıcılar arasında mümkün olan veri paylaşım anlaşmalarını desteklemek.
- Geçici barınma alanı tabanlı bilgilerin ulusal koordinasyon mekanizmalarına geri bildirimini sağlamak.
- Geçici barınma alanı sakinlerinin, bireysel ve aile kararlarını geri dönmeye, adaptasyona veya yeniden yerleştirmeye yönlendirmek için doğru bilgilere düzenli ve zamanında erişebildiğinden emin olmak. Bilgilerin uygun dil ve formatta olduğundan emin olmak.
  - Seçeneklerin güvenliğini bağımsız olarak belirlemek için potansiyel geri dönüş, entegrasyon veya yeniden barınma alanlarındaki değerlendirmelerden elde edilen sonuçları geçici barınma alanı popülasyonlarıyla paylaşmak.
  - Hizmet sağlayıcılarla birlikte, belirlenen savunmasız kişilerin süreç boyunca hizmetlere sürekli erişim konusunda bilgilendirilmeleri için iletiler hazırlamak.
  - Bilgiyi en azından yasal (koruma), sağlık, eğitim, su temini ve enerji hizmetleri, geçim olanakları, pazarlar ve dini ve kültürel kurumlarla ilişkilendirin.
  - Hane halklarının nasıl karar verdiklerini ve tercih ettikleri seçeneklerin önünde engeller olup olmadığını değerlendirmek için hane halkı düzeyinde düzenli niyet anketleri yapmak ve diğer danışma biçimlerini uygulamak.
  - Söylentileri hızlı bir şekilde anlamak ve ele almak.
  - Topluluk katılım mekanizmaları aracılığıyla, herhangi bir hareketin zamanlaması ve koşulları da dâhil olmak üzere çözüm seçiminde topluluk düzeyindeki eğilimleri izlemek.

Temel göstergeler

- Geçici barınma alanındaki göstergeler, paydaşlarla birlikte kararlaştırılır.
- Kararlaştırılan zaman dilimi içinde güncellenen geçici barınma alanı profillerinin yüzdesi

- Geri dönüş, entegrasyon veya yeniden barınma konusundaki bilinçli isteklerini ifade edebilen saha nüfusunun yüzdesi
- Uzun çözüm seçenekleriyle ilgili bilgilere nereden erişeceğini bilen geçici barınma alanı nüfusunun yüzdesi

Kılavuz notları

1. GBAYK'ların hedef nüfustaki **boşlukları, ihtiyaçları ve kapasiteleri** belirlemek üzere sahada hangi tür bilgilerin toplanacağına ilişkin kararlarda öncü rol oynaması gerekir. GBAYK'lardan beklenen rapor çıktıları bağlama göre değişecektir. En azından, bir GBAYK'nın kendi sahasında kimlerin bulunduğu, ilgili nüfusun ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçları tedarik eden kurumları bilmesi gerekir. GBAYK'ların ayrıca cinsiyetler, yaş grupları ve popülasyon grupları arasındaki farklılıkların kendi ortamlarında nasıl değiştiğini bilmeleri gerekir.
2. GBAYK ayrıca, paydaşlara faaliyetler ve öncelikli ihtiyaçlar hakkında bir rapor hazırlamaktan da **sorumludur**. Bu raporlama türü özellikle resmi olmayan sahalarda veya hizmet sağlayıcılar tarafından sıklıkla düzenli olarak izlenemeyecek olan mobil yaklaşımlarda geçerlidir.
3. Sevk biçimleri, sağlık, güvenlik, TCDS, koruma, çocuk koruma, TCDS'ye maruz bırakılan çocuklar ve kayıp kişilerle ilgili durumlar dâhil olmak üzere önemli teknik hizmetler için gerekli olabilir.
4. Bilgilerin başka bir paydaş tarafından toplanması ve belgelenmesi durumunda, bu verilerin **hassasiyetine** bağlı olarak GBAYK personeli veri toplama ekibine katılmalıdır. Hangi bilgilerin kim tarafından toplanması gerektiğine ilişkin önceden yapılan anlaşmalar, saha topluluğunu veri toplama yorgunluğundan koruduğu ve benzer bilgilerin tekrar tekrar toplanmasını önlediği için çok önemlidir. *Daha fazla bilgi için Standart 1.4'e bakın.*
5. **Odak grupları**, çok sayıda ayrıntılı bilgi ve derin iç görü ortaya koyabilir. İyi bir şekilde yürütüldüğünde, bir odak grup çalışması katılımcıları rahatlatan, soruları kendi ifadeleriyle düşünceli bir şekilde yanıtlamalarına ve cevaplarına anlam katmalarına olanak tanıyan bir anlayış ortamı yaratır. İyi bir odak grubu planlama gerektirir.
6. Gerçekçi olmayan beklentilerin artışı önlemek için saha nüfuslarıyla **getiriler, entegrasyon veya yeniden yerleştirme** ile ilgili bilgilerin paylaşılmasına özen gösterilmelidir. İlgili konulardaki herhangi bir gelişim programı hakkında bilgi toplamak faydalı olacaktır. Çözüm isteklerini anlamak ve söylentileri yanıtlamak hassas bir görevdir.
7. Düzenli hizmet takibi yapılırsa, çok **sektörlü değerlendirmelere** ancak nüfus veya saha koşullarındaki önemli bir değişikliğin ardından ihtiyaç duyulmalıdır. Geçici barınma alanı yönetimi personeli, ajanslar tarafından yürütülen büyük değerlendirmelerin planlanmasına dâhil edilmelidir.
8. Yukarıdaki hususlar **kamp dışı ortamlar** için de geçerlidir. Ancak, bu ortamlarda paydaşlarla hangi bilgilerin toplanacağı, neden ve nasıl toplanacağı konusunda anlaşmak için daha fazla zamana ihtiyaç duyulacaktır.

⊗ *Saha hizmetlerinin izlenmesi hakkında daha fazla bilgi için Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 4'e bakınız. Ayrıca Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 2'deki Yardım ve Hizmet Sunumunu Koordinasyon ve İzleme kontrol listesine bakınız.*

⊗ *Çocukların sahadaki yapılarına, hizmetlere ve alanlara eşit düzeyde erişimini desteklemeye yönelik temel eylemler hakkında daha fazla bilgi için Koruma Asgari Standartları, Kamp Yönetimi ve Çocuk Koruma Standardı 23'e bakınız.*

⊗ *Ayrıca bkz. Standart 2.2: Topluluk katılımı.*

Standart 4.3: Sevk yolları

İhtiyacı olan kişiler uzman hizmet sağlayıcılara yönlendirilir.

Kilit eylemler

- Geçici barınma alanı nüfusu ve sahada çalışan tüm kuruluşlar için sağlık hizmetleri, TCDŞ, çocuk koruma ve diğer koruma hizmetleri için kritik sevk yolları konusunda farkındalık oluşturmak.
- Hizmet sağlayıcılar arasındaki örtüşmeyi en aza indirmek ve sevk yollarının işleyişini kolaylaştırmak.
- GBAYK personelini kritik sevk yolları konusunda eğitmek ve personelin insanlara nasıl erişebilecekleri konusunda, uygun ve etik bir şekilde tavsiyede bulunma yöntemlerini öğretmek.
- Yönlendirmelerle ilgili takip prosedürlerinin, örneğin bir yönlendirmeler veri tabanı aracılığıyla gerçekleştirilmesini sağlamak.
- Güncellenen vaka yönetimi protokollerini (çocuk koruma ve TCDŞ gibi) ilgili tüm ortaklarla paylaşmak.
- Koşullar değiştiğinde uzman hizmetleri veya belirli hizmetlerde artışı savunmak.
  - Kaliteli uzmanlık hizmetlerini savunmak.
- Topluluk yönetim yapılarının veya temsilcilerinin yönlendirmelerde uygun şekilde (ilgili eğitime tabi olarak) kilit bir rol oynamalarına yardımcı olmak.
- Kendi kendine sevk sistemlerini teşvik etmek.

Temel göstergeler

- Belirli veya özel ihtiyaçları olan kişilerin gerekli yardımı ve koruma hizmetini almasını sağlamak için doğru işleyen sevk yolları mevcuttur.

Kılavuz notları

1. Sevk yolları uzman kurumlar tarafından geliştirilirken, **GBAYK'lar uzmanlık hizmetleri hakkında topluluklara zamanında bilgi sağlamak için sahadaki sürekli (veya düzenli) varlığı nedeniyle çok önemli bir role sahiptir.** Sevk biçimleri, sağlık, güvenlik, TCDŞ, koruma, çocuk koruma, TCDŞ'ye maruz bırakılan çocuklar ve kayıp kişilerle ilgili durumlar dâhil olmak üzere önemli teknik hizmetler için gerekli olabilir.

2. Özellikle kadın ve kız çocukları olmak üzere savunmasız grupların karşılaştığı risk faktörlerinin ve bu risklerin nedenlerinin kapsamlı bir şekilde anlaşılması, etkili önleme müdahaleleri için esastır. GBAYK'lar, sahada yaşayan tüm insanları korumak için ilgili makamlar ve koruma aktörleriyle birlikte saha düzeyinde çalışmaktan mesul ve sorumludur.
3. TCDS'ye maruz bırakılan bir kişi, seçimleri, mevcut hizmetler ve bu hizmetlere erişimin olası olumlu ve olumsuz sonuçları hakkında tam olarak bilgilendirilmelidir. Hizmet sağlayıcıların mevcut sevk yolları hakkında farkındalığı, saha lokasyonlarında sınırlı kapasitenin olduğu yerlerde daha da zorlaşabilmektedir. Organizasyon ve kritik hizmetler, herhangi bir faaliyetin göstermeden, sahanın girişine sadece bir kurum flaması veya işareti koymak yerine, sahada hizmet sunumunu sağlama yönünde teşvik edilmelidir. Kaynakları paylaşmak veya kuruluşunuzun müdahale kapasitesine sahip olmadığını durumlarda bunu ifade etmek, hiç hizmet sunmamaktan daha iyidir.

⊗ Ayrıca bkz. *Sphere Protection Principle 3*.

Geçici barınma alanının kapanışı ve çıkış planlaması

---

5. Geçici barınma alanının kapanışı ve çıkış planlaması

İnsani kriz durumları değıştikçe, birçok geçici barınma alanının yönetimi, saha yaşam ömrü boyunca en az bir kez başka bir kuruluşa devredilecektir. Bu devir, diğer görevlerine ek olarak geçici barınma alanı yönetimi rolü üstlenebilecek uluslararası veya ulusal STK'lara veya daha çok ulusal veya yerel makamlara yapılabilir. Geçiş süreci, hizmet sağlayıcıları ve diğer paydaşları da etkileyerek daha geniş bir alana yayılabilir. Yeni bir saha yöneticisine geçiş genellikle sahanın kapatılması anlamına gelmez. Aksine, koruma ve yardım talep eden kişilere hizmetlerin sağlanmaya devam etmesini gerektirir.

Geçici barınma alanının kapanışı, saha kurulumu ve planlamasında olduğu gibi, içeriğine bağlı olarak değışiklik gösterebilir. Çeşitli nedenlerle ve çeşitli şekillerde veya aşamalarda gerçekleşebilir. Bu nedenler, organize, gönüllü geri dönüş hareketlerinden veya azalan bağışçı desteğinden etkilenen planlı ve düzenli kapanışlardan, doğal tehlikelerin, güvenlik tehditlerinin veya hükümetin zorlamasının neden olduğu felaketler nedeniyle ani ve düzensiz kapanışlara kadar uzanmaktadır. Bazı durumlarda, yardım ve hizmet sunumu aşamalı olarak sona ererken, sahanın kendisi altyapı veya bir topluluk merkezi olarak işlevi açısından tamamen kapatılmayabilir. Bu durumda saha, uygulamada kalıcı bir barınma yeri, kasaba veya ekonomik veya sosyal faaliyet alanı haline gelebilir. Ayrıca önceki işlevine de geri dönebilir. Zorla geri dönüş sonrası kısmi veya tamamen gerçekleşen planlanmamış kapanışlar, etkilenen kişilerin korunmasını garanti altına almak için stratejik ve proaktif yönetim mekanizmalarının oluşturulmasını gerektirir.

Koşullar ne olursa olsun, dikkatli planlama ve kapsamlı koordinasyon çok önemlidir ve geçici barınma alanı yönetim ekibi tarafından ulusal makamlar ve arazinin yasal sahipleri de dâhil olmak üzere diğer kilit paydaşlarla işbirliği içinde gerçekleştirilmelidir. Birlikte, geçici barınma alanı nüfusu ve ev sahibi topluluğun sürece tam olarak katılmasını sağlamalıdır. Toplu merkez olarak geçici bir süre kullanılarak bozulma yaşamış binalar, yöre halkı üzerinde olumsuz bir etki bırakabilir. Bu tür varlıkların geçici barınma alanı kapanışı sırasında nihai olarak hizmet dışı bırakılması veya rehabilitasyonu ve devri, ilgili paydaşlarla en baştan veya erken aşamalarda tanımlanmalı ve kararlaştırılmalıdır. Sahanın kurulum/iyileştirme planlaması ve sahanın kapanışı, sürecin en başından itibaren birbirleriyle ilişkili durumlardır.

GBAYK'lar ve KKKY küme koordinatörleri, ikincil bir yer değıştirmenin gerçekleşip gerçekleşmediğini izlenmesinde benzersiz bir konumdadırlar. Bu olay, geri dönüş veya yeniden barınma alanlarındaki koşullar güvenli ve insan onuruna yaraşır bir geri dönüş için elverişli olmadığında ortaya çıkabilir. Sebepler güvenli, barınma ve geçim olanakları, temel hizmetler ve sosyal misilleme ile ilgili olabilir. Bu durumun gerçekleştiği ve bir GBAYK'nın durumu başarılı bir şekilde takip ettiği vakalarda, yerinden olmuş kişilerin karşılaştığı zorluklarla ilgili savunuculuk yerel veya ilgili makamlarla yapılmalıdır.

Standart 5.1:

Yeni bir Geçici barınma alanı yönetim kuruluşuna geçiş

Geçici barınma alanları popülasyonları, yeni saha yönetimine geçiş dönemlerinde uygun ve zamanında destek ve hizmet sunumunu almaya devam eder.

Kilit eylemler

- Yeni GBAYK ile bir geçiş veya devir planı geliştirmek.
  - Bu plan, sahada hizmetlerin devamlılığını sağlamalıdır. Mevcut hizmet sağlayıcılarını bu sürece dâhil edin.
  - Altyapı ve ekipman tesliminin kilit kaynakların, görevlerin ve teknik gereksinimlerin ayrıntılarını içerdiğinden emin olmak.
  - İyileştirme ve devre dışı bırakma ihtiyaçlarını dâhil plana etmek.
- Devir işlemine mevcut saha temsilcilerini dâhil etmek.
- Savunmasız kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bir iş yükü eylem planı oluşturmak için yeni gelen GBAYK ile birlikte çalışmak, böylece alan devri nedeniyle bu kişileri daha fazla riske maruz bırakmamak ve hizmetlere kesintisiz erişimlerini sağlamak.
  - Savunmasız kişilerin ve bakıcılarının yeni bir GBAYK ve hizmetlere sürekli erişimleri hakkında uygun şekilde bilgilendirildiğinden emin olmak.
- Yeni GBAYK ile kapasite ve uzmanlık düzeyinin yeterliliğini sağlamak için birlikte çalışmak.
  - Kapasite geliştirme çalışması, arazi mülkiyeti, altyapı bakımı ve korunması ve insani ilkeler konuları hariç tüm alanları içermelidir.
  - Yeni GBAYK ile örneğin ortak veya paylaşılan görevler, mentorluk veya gölgeleme gibi yöntemlerle çalışmak.
- Geçiş veya devir teslim planının bir özetini ev sahibi topluluk ve yerel yönetimlerin temsilcileriyle paylaşmak.

Temel göstergeler

- Geçiş dönemlerinde verilen hizmetlerden memnun olan geçici barınma alanı nüfusunun yüzdesi
- Geçiş veya devir planlarını geliştirmek ve paylaşmak için topluluk ve paydaşlarla istişareler gerçekleştirilir.

Kılavuz notları

1. Devralacak olan GBAYK'lar insani yardım **kuruluşları**, (yerel veya ulusal) hükümet yetkilileri veya topluluk grupları olabilir. Faaliyetleri ve istişareleri tamamlamak üzere gelen üst düzey personel ile yeni kuruluş personeli arasında bir kapasite oluşturmak ve teknik destek ve görev paylaşımı için zaman sağlamak kritik öneme sahiptir. Mümkün olan alanlarda, yeni GBAYK, nüfusun sürekliliğini sağlamak için hem deneyim hem de kurumsal bellek oluşturmak üzere yeniden işe alınan personelin devamlılığını

sağlamaya teşvik edilmelidir. Planlanan devir işlemleri için, yeni gelen GBAYK'nin kapasitesi ve uzmanlığı güvence altına alınabilir ve gerekirse kapasite planları ve faaliyetleri uygulanabilir. Daha hızlı devir işlemleri için, KKKY küme koordinatörü ve küme lideri olan kuruluş, kapasite planlarının yeni gelen GBAYK'nin kullanıma sunulmasında rol oynayabilir.

⊗ *Ayrıca bakınız: Standart 1.3: SYK ve saha yönetim ekibi kapasitesi.*

Standart 5.2: Planlı kapanış

Saha kapanışı planlı ve istisari bir şekilde gerçekleşir ve kapanışın geride kalan saha popülasyonları üzerindeki etkisi azaltılır.

Kilit eylemler

- Geçici barınma alanı kapatma planlarını tekrar gözden geçirmek ve mevcut bağlama uyum sağlamak.
  - Herhangi bir eyleme bilgi sağlamak için, istişare toplantılarının sonuçlarını, odak grup tartışmalarını veya niyet anketlerinden elde edilen sonuçları kullanmak.
- Uygun ve yapılabilirse, geri dönüş, entegrasyon veya yeniden barınma yerleri için saha ziyaretleri düzenlemek.
- Özellikle büyük aileleri, özel ihtiyaçları olan kişileri ve kadın liderliğindeki haneleri kayıt altına alarak, taşınmaya hazır saha sakinlerinin listesini oluşturmak. Uygun ulaşım imkânlarını sağlamak.
- Kapanışın planlanması ve uygulanması süreçlerine saha yönetim yapılarını ve liderliğini dâhil etmek.
- Geçici barınma alanı hizmetlerinin aniden azaltılması veya geri çekilmesi durumunda, savunmasız kişilerin herhangi bir sosyal güvenlik ağına dâhil edilmesi için çözümler aramak.
- Geçici barınma alanının kapanışının plana uygunluğunu izlemek.
- Etkilenen nüfus için geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarının işler durumda kalmasını sağlamak.
- Uygun seviyelerde yardım hizmetlerine erişim de dâhil olmak üzere, ikamet veya sahada kalış süresince özel hizmetlere erişmesi gerekme ihtiyacı doğabilecek gruplar için gerekli önlemlerin alındığından emin olmak.
- Geçici barınma alanının kapatılması ve yer değiştirme konusundaki topluluk algılarını tespit etmek ve belgelemek için mevcut katılımcı yaklaşımları ve araçları kullanmak ve bağlama uygun hale getirmek.

Temel göstergeler

- Kapanış planlarını benimseyen ve bu planlara girdi sağlayan hizmet kuruluşlarının yüzdesi (hedef %100)
- Geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarının işlerliği kapatma süreci boyunca sürdürülür.
- Kapatmayla ilgili bildirilen ve yönlendirilen koruma ve güvenlik sorunlarının yüzdesi

Kılavuz notları

1. Geçici barınma alanı kurulumunda olduğu gibi, her alan kapanışı da bağlama bağımlıdır ve topluluğun katılımı, sorunsuz bir kapanma süreci için kilit bir etkidir.
2. Resmi kampları kapatmak hükümetlerin sorumluluğu olsa da, ulusal çıkış stratejileri tek bir kurum veya otoritenin elinde değildir ve farklı hükümet, topluluk veya kurum düzeylerinde birden fazla paydaşın sürece dâhil olması gerekir.
3. ÜİYEK'leri barındıran sahalardan kapatılması, ÜİYEK'lerin hareketi, arazinin iadesi ve diğer idari konularla diğer tüm hükümet planlarıyla uyumlu olmalıdır.
4. Mültecilere ev sahipliği yapan sahalardan kapatılması, ulusal hükümetlerin geri dönüş veya yeniden barınma ülkeleriyle yasal mutabakat zaptı imzalamasını gerektirecektir. Bu mutabakatlar UNHCR, sığınma sağlayan hükümet ve geri dönüş veya yeniden barınma ülkesi tarafından düzenlenir.

⊗ Ayrıca bakınız Standart 2.2: Topluluk katılımı, 2.3: Topluluklarla bilgi paylaşımı ve 2.4: Geri bildirim ve şikâyetler.

⊗ Saha kapatma ve kapanış süreciyle ilgili kontrol listesi hakkında daha fazla bilgi için Kamp Yönetimi Aracı Bölüm 7'ye bakınız.

⊗ Saha kapatma ile ilgili daha fazla bilgi için KKKY Kümesinin Kamp Kapatma Yönergelerine bakınız

Standart 5.3: Plansız kapanış (kısmi veya tamamen)

Planlanmamış (zorunlu geri dönüş sonrası) ve kendiliğinden kapanma öngörülen bir durumdur ve geçici barınma alanı popülasyonları üzerindeki etkisi yönetilebilir ve azaltılabilir yapıdadır.

Kilit eylemler

- Geçici barınma alanı sakinlerinin temel hizmetlere erişebilmelerini sağlamak.
  - Yer değiştirme veya gıda tedariki hizmet sağlayıcılarıyla koordinasyon sağlamak.
  - Hizmetlerin sürdürülmesi için saha nüfusu adına savunuculuk yapmak.
- Kapanıştan etkilenen saha sakinleri için alternatif yerel konaklama çözümleri bulmak amacıyla yerel ve ulusal makamlar ve diğer paydaşlarla birlikte çalışmak.
  - Eşyaların ve altyapının yer değiştirmesine destek olmak.
  - Özellikle büyük aileleri ve kadın liderliğindeki haneleri kayıt altına alarak, taşınmaya hazır saha sakinlerinin listesini oluşturmak. Uygun ulaşım imkânlarını sağlamak.
  - Özel ihtiyaçları olan kişilerin konaklama yerlerinin bu ihtiyaçları karşılayacak şekilde hazırlanmasını sağlamak.
- Geçici barınma alanı nüfusunu ve hizmet sağlayıcıları neler olduğu ve neden olduğu hakkında bilgilendirmek için mevcut bilgi paylaşım mekanizmalarını kullanmak veya duruma uyarlamak.
- Etkilenen nüfus için geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarının işler durumda kalmasını sağlamak.

- Geçici barınma alanının kapatılması ve yer değiştirme konusundaki topluluk algılarını tespit etmek ve belgelemek için mevcut katılımcı yaklaşımları ve araçları kullanmak ve bağlama uygun hale getirmek.

Temel göstergeler

- Geçici barınma alanının kapanması veya yer değiştirme sırasında temel hizmetlere erişebilen saha nüfusunun yüzdesi
- Geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarının işlerliği kapatma süreci boyunca sürdürülür.
- Kapatmayla ilgili bildirilen ve yönlendirilen koruma ve güvenlik sorunlarının yüzdesi

Kılavuz notları

1. Çatışma ve doğal afetlerin neden olduğu felaketlerden kaynaklanan durumlar genellikle tahmin edilemeyen durumlardır. İnsanlar, belirlenen geçici barınma alanında, başlangıçta planlanandan çok daha uzun süre barınmak zorunda kalabilirler. Bir operasyonun başlangıcından itibaren gelecekteki olasılıkların ve farklı senaryoların öngörülmesi gerekir. Geçici barınma alanının, altyapının ve varlıkların etkin yönetimi, çıkış zamanlaması da dâhil olmak üzere, yapılacak değerlendirmelere dayanmalıdır. Dikkatli bir planlamada saha nüfusunun korunması odak noktası olmalıdır.
2. Zorunlu alan kapatma durumlarında ve yerinden olmuş kişilerin menşe bölgelerine zorunlu olarak geri gönderilmesi kabul edilemez olsa da, GBAYK bu durumun yaşanması halinde gerekli yanıt vermeye hazır olmalıdır. Sahanın kapatılması, yerinden olmuş tüm insanlar için kalıcı bir çözüm çerçevesine bağlanmalıdır.

⊗ Ayrıca bakınız Standart 2.1: Yönetişim yapıları, 2.2: Topluluk katılımı, 2.3: Topluluklarla bilgi paylaşımı ve 2.4: Geri bildirim ve şikâyetler.

⊗ Saha kapatma ve kapanış süreciyle ilgili kontrol listesi hakkında daha fazla bilgi için Kamp Yönetimi Aracı Bölüm 7'ye bakınız.

⊗ Geçici barınma alanı kapatma ile ilgili daha fazla bilgi için KKKY Kümesinin Kamp Kapatma Yönergelerine bakınız.

Standart 5.4: İyileştirme ve devre dışı bırakma

Geçici barınma alanında yapılacak kapsamlı iyileştirme, yerel düzenlemeleri ve çevresel ihtiyaçları dikkate almalı ve geçici barınma alanı nüfusunun ve ev sahibi toplulukların ihtiyaçlarını karşılamalıdır.

Kilit eylemler

- Ekipmanı, altyapıyı ve arazi ve altyapı iyileştirmelerini ayırtılandırarak bir iyileştirme ve devre dışı bırakma planı geliştirmek için tüm hizmet sağlayıcılara, topluluk temsilcilerine ve diğer paydaşlarla istişare etmek.
  - Geçici barınma alanı nüfusu tarafından kullanılan mezar alanlarının açıkça işaretlendiğinden ve iyileştirme ve devre dışı bırakma planlarına dâhil edildiğinden emin olmak.

- Sağlık tesisleri, kimyasal depolama alanları ve kesim alanları gibi tehlikeli atık sahaları için özel devre dışı bırakma protokolleri talep etmek.
- Hizmet sağlayıcılardan tüm tuvaletler ve çamur yönetimi tesisleri için devre dışı bırakma planları talep etmek.
- Olumsuz çevresel etkileri değerlendirmek, azaltmak ve izlemek.
- Rehabilitasyon ve devre dışı bırakma planını ev sahibi ve geride kalan topluluk ve varsa yerel yönetimle paylaşmak.
- İlk ve güncellenmiş geçici barınma alanı planlarını ve ilk ev sahibi topluluk sözleşmelerini gözden geçirmek ve katılımcı mekanizmalar aracılığıyla toplulukla tekrar görüşmek.
- Arazi ve altyapıyı geri iade etmek için gereken koşulları ayırtılandırarak, ev sahibi topluluklar ve yerel yönetimlerle yapılmış sözleşmeleri yeniden gözden geçirmek.

Temel göstergeler

- Çevresel kaygılar değerlendirilir, hafifletilir ve takip edilir.

Kılavuz notları

1. Geçici barınma alanı kapanışları, barınma malzemeleri, geride kalan eşyalar ve çeşitli türlerde hasar görmüş mülkiyet gibi farklı türlerde ve büyük miktarda atık üretecektir. Kimyasallar, piller, süresi dolmuş ürünler ve sağlık atıkları gibi atıkların uygun şekilde bertaraf edilmesi gerekecektir. Geçici barınma alanı kapanmasına hazırlık, ister atma, ister gömme veya yakma şeklinde olsun, bir temizliğin yapılmasını gerektirir. Toprak ve su kaynaklarını kirletme riski ciddiye alınmalıdır.
2. Çevresel iyileştirme, geçici barınma alanını eski haline döndürmek anlamına gelmez; mümkün olsa bile maliyetli ve zaman alıcı olacaktır. Ev sahibi topluluğun kapatıldıktan sonra sahada görmek istedikleri hususları öğrenmek daha uygun olabilir.

⊗ *Çevre hususları hakkında daha fazla bilgi için Kamp Yönetimi Araç Seti Bölüm 6'ya bakınız. Ayrıca Bölüm 7'deki Kapanış kontrol listesine bakın.*

⊗ *Geçici barınma alanı yaşam döngüsü planlaması Standart 3.2 Uygun bir ortam, 4.1 Geçici barınma alanı koordinasyonu ve 5.2 Planlı kapanma çerçevesinde yapılmalıdır.*

⊗ *Su, sanitasyon ve hijyen, barınma ve yerleşme ve sağlık altyapısının imha edilmesi ve rehabilitasyonu hakkında daha ayrıntılı bilgi için Sphere El Kitabının teknik bölümlerine bakınız.*

Ek 1 – Hizmetlerin engelli bireyleri kapsayıcılığının gözlenmesi

---

Ek 1 – Hizmetlerin engelli bireyleri kapsayıcılığının izleme listesi

Sahanın içerme ilkesine bağlılığı nasıl izlenebilir? Bu kontrol listesi kapsamlı değildir ve katılımcı yaklaşımların yerini alması amaçlanmamıştır, ancak bir sahanın içerme ilkesine genel anlamda bağlılığını değerlendirmek isteyen saha yöneticileri tarafından tamamlayıcı veya engelliler için kapsayıcı bir stratejinin geliştirilmesini destekleyen bir araç olarak kullanılabilir.

İçerme düzeyini izlemek için verilerin cinsiyete, yaşa ve engelli olma durumuna göre ayrıştırılması kritik öneme sahiptir. SYK'ler, ilgili olduğunda ve mevcut değerlendirmeler, analizler ve yanıt kapasiteleri dâhilinde, Washington Grubu Engellilik Soruları gibi insani bağlamlarda test edilmiş araçları kullanmaya teşvik edilir.

Aşağıdaki sorular, *Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartların* yapısını izlemektedir.¹ Sorular bağlama uyarlanmalı ve farklı düzenlere veya programatik amaçlara uyacak şekilde ayarlanmalıdır.

Geçici barınma alanı yönetimi kapasiteleri ve kimlik belirleme

Geçici barınma alanı yaşam döngüsü planlaması

- Eylem planının geliştirilmesinde farklı engellere sahip kişiler yer aldı mı?
- Geçici barınma alanı yönetimi eylem planı, engellilerin farklı gereksinimlerini göz önünde bulunduruyor mu? Makul bir konaklama ihtiyacı duyacak kişiler için hedefli eylemler içeriyor mu?
- Eylem planında kapsayıcı bütçeleme ve maddi kaynaklar göz önünde bulunduruldu mu? Örneğin, tasarım aşamasından başlayarak erişilebilirlik ve makul konaklama için bir bütçe çizgisi ve evrensel tasarım ilkelerini takip eden sarf malzemelerinin tedariki.
- Engellilerin gereksinimleri acil durum ve tahliye planlarına dâhil edildi mi?

Geçici barınma alanı yönetim ekibi kapasitesi

- Geçici barınma alanı yönetim ekibinde engelli bireylere yönelik kapsayıcılık ilkesini takip için özellikle atanan personel var mı?
- Geçici barınma alanı yönetim kuruluşu için personel, gönüllüler, vb. olarak çalışan engelli erkekler ve kadınlar var mı?
- Engellilerin geçici barınma alanı yönetimi pozisyonlarına başvurularını teşvik ediyor mu? Geçici barınma alanı yönetim ekibinde çalışan engelliler için makul bir konaklama sağlıyor mu?

---

1 İçerme ilkesine ilişkin standartlar için bkz. Yaş ve Engellilik Konsorsiyumu. Humanitarian Inclusion Standards for Older People and People with Disabilities, 2018. www.helpage.org/download/5a7ad49b81cf8

- Geçici barınma alanı yönetim ekibi engelli olma durumu açısından içerme ilkesi konusunda eğitim aldı mı ve ekip, öğrendiklerini kapsayıcı yardım sağlamada uygulayabiliyor mu? GBAYK içinde veya ortaklar aracılığıyla içerme konusunda teknik tavsiyeler mevcut mu?
- Kuruluşun tesislerine ve süreçlerine farklı engelli kişiler tarafından erişilebilir mi?

Tanımlama ve verilerin korunması

- Engelli bireyler kayıt sırasında veya diğer veri toplama mekanizmaları aracılığıyla tespit edildi mi?
- Cinsiyete, yaşa ve engelliliğe göre ayrıştırılan veriler geçici barınma alanı yönetim kuruluşu tarafından kullanılabilir durumda mı?
- Engelli bireylerle ilgili veriler, bilgi yönetimi döngüsü genelinde yeterince korunuyor mu?
- Engelli kişilerden ilgili durumlarda (veya çocuklar veya zihinsel engelli kişiler için olduğu gibi rızanın sağlanamadığı durumlarda) bilgilendirilmiş rıza alınıyor mu? Bu eylem erişilebilir bir şekilde (örneğin kolay okunan formlar aracılığıyla) mi yapılıyor?

Topluluk katılımı ve temsil gücü

Topluluk katılımı

- Engelliler GBAYK tarafından oluşturulan katılım metodolojilerine dâhil mi? Katılımlarını desteklemek için bir bütçe ayrıldı mı?
- Engelliler proje döngüsünün her aşamasında – değerlendirme, planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme - yer alıyor mu?
- Engellilerin geçici barınma alanı yönetim ekibine ulaşmaları ve görüşlerini ve endişelerini bildirmeleri için çeşitli erişilebilir kanallar var mı?
- Engelliler, geçici barınma alanı kararlarını etkilemede kullanabilecekleri fırsatlardan memnun olduklarını bildiriyor mu?
- Engelli kadınlar karar alma süreçlerinde görüşlerinin dikkate alındığını düşünüyor mu?

Bilgi paylaşımı ve iletişim

- İletişim ihtiyaçları ve tercihleri konusunda farklı engellere sahip kişilere danışıldı mı?
- Önemli bilgiler, eğitim ve iletişim materyalleri sahada birden fazla formatta ve ortamda (büyük baskı, kolay okuma ve jargon içermeyen, piktogramlar, işaret dili, sözlü, radyo, videolar, metin mesajları gibi) sağlanıyor mu?
- Bilgi, birden fazla erişilebilir ortamda (bilgi masaları, dağıtım alanları, güvenli alanlar ve sağlık tesisleri gibi; saha komitesi toplantıları ve odak grupları sırasında; kapıdan kapıya ziyaretler ve topluluk seferberlikleri yoluyla) yayılıyor mu?
- İzleme faaliyetleri, farklı türde dezavantajlara sahip kişilerin içerilmesi ve sahanın yaşam hizmetleri, genel hizmetler ve yardımları yanı sıra onları ilgilendiren belirli bazı hizmetler hakkında önemli bilgilere erişimleri açısından organize ediliyor mu?

Geri bildirim ve şikâyetler

- Geri bildirim ve şikâyetler çeşitli kanallardan (sözlü, yazılı, elektronik, kâğıt tabanlı, kutular, yardım masaları, yardım hatları gibi) erişilebilir şekillerde ve konumlarda toplanabilir mi?
- Geçici barınma alanı sakinleri geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarına erişilebilir mi?
- İşlem yaparken ve rapor verirken erişilebilirlik de dikkate alınıyor mu?
- Engelliler tarafından geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarının kullanımını izlemenin bir yolu var mı (örneğin, Washington Grubu Kısa Soru Seti kullanarak veriler cinsiyet, yaş ve engelliliğe göre ayrıştırılıyor mu)?
- Engelliliğe özgü şikâyetler de bu mekanizmalar aracılığıyla toplanabilir mi
- örneğin erişilebilirlik, uygunsuz konaklama (veya makul konaklamanın reddi) konusunda? Cevaplar zamanında, erişilebilir ve bilgilendirici bir şekilde veriliyor mu?
- Cinsel suiistimal ve istismar mekanizmalarının engelliler tarafından önlenmesi mümkün müdür?

Yönetişim yapıları

- Geçici barınma alanında veya çevresindeki topluluklarda engellilerden oluşan aktif kuruluşlar, öz destek grupları veya engelli komiteleri var mı? Varsa, bu gruplar sahadaki farklı kesimleri (cinsiyet, yaş, etnik köken, engellilik açısından) temsil ediyorlar mı?
- Engelliler ve/veya onların temsil eden kuruluşlar saha yönetim yapılarında veya gruplarında yer alıyor mu? Anlamlı bir rol oynuyorlar mı? İlgili kişi/kuruluşlar cinsiyet, yaş, etnik köken ve engellilik açısından nüfusu temsil ediyor mu? Engelliler, geçici barınma alanı yönetim yapısı tarafından ve aracılığıyla temsil edildiklerini düşünüyor mu?
- Engellilerin katılımına engel olan ve olanak sağlayan unsurlar tespit edildi mi? Bu unsurların tespitinde engelli bireylere yer verildi mi? Mevcut engeller ve olanak sağlayan unsurların değerlendirmeleri düzenli olarak yapılıyor mu?
- Engellilerin katılımı ve yaşamları ve algılanma biçimleri üzerindeki potansiyel etkileri konusunda “zarar verme” ilkesi göz önünde bulundurularak bir risk değerlendirmesi yapıldı mı? Risk değerlendirmeleri düzenli olarak yapılıyor mu?
- GBAYK veya paydaşları tarafından, engelli kişiler, aileleri ve engelli örgütleri için, sürece anlamlı katılımlarını ve direnç seviyelerini artırmak için eğitimler düzenlendi mi?

Geçici barınma alanı ortamı

Güvenli ve emniyetli bir ortam

- Geçici barınma alanında düzenli olarak gözlemsel ve güvenlik denetimleri yapılıyor, hem fiziksel altyapılar hem de toplum davranışları değerlendiriliyor, engelli erkek, kadın, erkek ve kız çocuklarının karşılaşabileceği riskler göz önünde bulunduruluyor mu? Tespit edilen riskleri azaltmaya yönelik bir strateji var mı?
- Engelli bireyler güvenlik komitelerinde temsil ediliyor mu?
- Engelli bireyler, geçici barınma alanı nüfusuna riskleri tanıtmak için kullanılan bilgi

kanallarına (çeşitli biçimlerde, birden çok yerde) erişebiliyor mu?

- Geçici barınma alanı kurulumu ve iyileştirme çalışmaları sırasında, evrensel tasarım ilkelerini benimsemek ve mümkün olan en fazla sayıda insanın sahaya ve altyapılara erişimini sağlamak için önlemler alındı mı? Bunlar örneğin yolları, barınaklara erişimi, suya erişimi, sanitasyonu, hijyeni, dağıtım alanlarını, ortak alanları, okulları ve sağlık tesislerini göz önünde bulunduruyor mu? Mevcut engellerin (fiziksel, psikososyal ve entelektüel ve duyuşsal bozukluklar gibi) kapsamını dikkate alıyor mu?
- Engelli kişilere, ailelerine ve bakıcılarına geçici barınma alanının yaşam döngüsü boyunca ihtiyaçları, karşılaştıkları engeller ve saha planlarına ilişkin beklentiler konusunda danışılıyor mu? Örneğin, genel kurulum, altyapılar, barınaklar, su, sanitasyon ve hijyen imkânlarına erişim, dağıtım alanları, sağlık tesisleri, okullar ve ortak alanlar açısından.
- Erişilebilirlik ve içirme ile ilgili ulusal yasalar, normlar ve standartlar dikkate alınıyor ve bu düzenlemelere saygı duyuluyor mu?
- Engellilere ve ailelerine tesislere, hizmetlere ve yardıma erişim açısından makul bir konaklama sağlanıyor mu?
- Engellilerin karşılaşılabileceği engellerin çözüme kavuşturulması için makul bir konaklama ve saha iyileştirmesi için planlanmış bir bütçe var mı?
- Toplantı alanları da dâhil olmak üzere, saha ortamının bir kısmını veya tamamını değerlendirmek için erişilebilirlik denetimleri düzenli olarak yapılıyor mu?
- Engelliler için gerekli hizmet ve tesislere kabul edilebilir mesafe ve ulaşım planlanıyor mu?
- Engelli çocukların eğitim hizmetlerine erişim imkânı var mı? Diğer engelli bireylerin ve ailelerinin eğitim ve geçim kaynağı fırsatlarına erişim imkânları var mı?

Geçici barınma alanı hizmetlerinde koordinasyon ve izleme

Geçici barınma alanı koordinasyonu

- Geçici barınma alanında veya topluluklarda çalışan engellilik odaklı kuruluşlar var mı (örneğin, engellilere adanmış uzmanlaşmış STK'lar veya hizmetler, engellilerin kuruluşları)?
- İçerme çabalarını saha düzeyinde destekleyecek başka, örneğin ruh sağlığı ve psikososyal destek, koruma, çocuk koruma, TCDŞ personeli gibi çalışanlar var mı?
- İlgili hizmetler ve paydaşlar belirlendi, haritalandı ve sürece dâhil edildi mi?
- İçerme, geçici barınma alanı koordinasyon toplantılarının gündeminde düzenli olarak işlenen bir madde midir?
- Ülke içinde bir engelli çalışma grubu (veya yaş ve engellilik grubu) faaliyete geçtiğinde, saha yönetim ekibi çalışma grubunun toplantılarına katılabilir mi?
- Engelliler ve engellilik komiteleri, geçici barınma alanı düzeyindeki paydaşların toplantıları da dâhil olmak üzere, toplu kararlara katılıyor mu? Koordinasyon toplantıları, engelliler için erişilebilir mi?
- Engelliler, sektörel asgari kalite standartlarına karar verirken sürece dâhil oluyor mu?

- Engelliler, geçici barınma alanı yaşam döngüsü boyunca koruma ve yardım faaliyetlerinin ve sonuçlarının uygulanmasına ve izlenmesine dâhil midir?
- Kalıcı çözümler arayışında engelliler için ve engellilerle birlikte savunuculuk yapılıyor mu?

Geçici barınma alanı hizmetlerinin değerlendirilmesi, izlenmesi ve raporlanması

- Geçici barınma alanı profilleri ve değerlendirme araçları kapsayıcı mıdır (örneğin, cinsiyet, yaş ve engelliliğe göre ayrılmış verilerle engelli kişilerin belirlenmesi; risklerin, engellerin ve gereksinimlerin tespiti)?
- Engelli kişiler, hizmetlerin izlenmesi ve çok sektörlü değerlendirmelerde yer alıyor ve bu süreçlerde kendilerine danışılıyor mu? GBAYK tarafından yapılan anketlerde ve kullanılan izleme araçlarında engelliler için özel sorular var mı?
- Engellilerin geri dönme, entegrasyon veya yeniden yerleştirme kararlarına rehberlik edecek bilgilere anlamlı düzeyde erişimi var mı? Süreç boyunca hizmet sürekliliğine erişilebilir mi? Karar vermenin önündeki engeller belirlendi mi?

Sevk yolları

- Engelliler sağlık hizmetleri, TCDŞ, çocuk koruma ve diğer koruma ve uzmanlık hizmetleri için kritik sevk yollarının farkında mı? Bilgiler birden çok biçimde ve birden çok erişilebilir kanal aracılığıyla iletildi mi?
- Geçici barınma alanı yönetimi personeli kritik (ve erişilebilir) sevk yollarının farkında mı ve engelliler ve aileleri de dâhil olmak üzere insanlara bunlara nasıl erişecekleri konusunda uygun ve etik bir şekilde nasıl tavsiyede bulunacaklarını biliyorlar mı?
- Yönlendirmelerle ilgili takip prosedürleri uygulanıyor mu?
- Vaka yönetimi protokolleri gerektiğinde paydaşlarla paylaşıyor mu?
- Engelli kişilere yönelik kaliteli özel hizmetler hususunda savunuculuk yapılıyor mu?
- Engelli komiteleri sevklerde rol oynuyor mu?

Geçici barınma alanının kapanışı ve çıkış planlaması

Yeni bir geçici barınma alanı yönetim kuruluşuna geçiş

- Engellilere yönelik hizmetlerin sürekliliği geçiş veya devir planına dâhil edildi mi?
- Engelliler ve bakıcıları sürece dâhil edildi ve geçiş planları hakkında anlamlı bir şekilde bilgilendirildi mi?
- Engelli bireylerin ve ailelerinin ihtiyaç ve gereksinimleri, saha devri nedeniyle daha fazla risk altına girmemelerini sağlamak üzere tespit edildi mi? Hizmetlere erişimleri güvence altına alındı mı?
- Devralan GBAYK, içirme ilkesinin engelliler için uygulanması hususunda eğitildi mi? Kabiliyet ve uzmanlığı buna yeterli mi?

Kapanış

- Engelli bireylere toplantılar, odak grupları veya geçici barınma alanı kapatma planlarında farklı yollarla danışıldı mı?

- Engelliler için uygun geçici barınma alanları ziyaretleri yapıldı mı?
- Aileler ve bakıcılardan ayrılma riskinin önlenmesi de dâhil olmak üzere uygun ulaşım imkânı ve destek sağlandı mı?
- Acil durum planları, hizmetlerin aniden azaltılması veya geri çekilmesi durumunda engelli kişileri sosyal güvenlik ağlarına dâhil etme açısından değerlendirildi mi?
- Geri bildirim ve şikâyet mekanizmaları engelliler için halen mevcut ve erişilebilir durumda mı?
- Geride kalan nüfus içerisindeki engellilere yönelik olarak, örneğin konaklama süresince özel hizmetlere erişim, yardım ve öz yardım grupları için destekleyici önlemler halen yürürlükte mi?
- Plansız geçici barınma alanları kapanışlarında, engellilere neler olduğu ve neden olduğu hakkında bilgi verildi mi, asgari gereksinimleri göz önünde bulunduruldu mu (örneğin, temel hizmetlere erişim, ulaşım ve konaklama)?

Referanslar ve konu hakkındaki kaynaklar

- The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action, Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action: 2019 Edition, 2020. https://alliancecpa.org/en/CPMS_home
- ALNAP. Participation Handbook for Humanitarian Field Workers, 2009. www.alnap.org/help-library/participation-handbook-for-humanitarian-field-workers
- British Red Cross. Community Engagement Hub. <https://communityengagementhub.org>
- The Cash Learning Partnership (CaLP), Minimum Requirements for Market Analysis in Emergencies, 2013. www.calpnetwork.org/wp-content/uploads/2013/07/minimum-requirements-for-market-analysis-in-emergencies.pdf
- Global Camp Coordination and Camp Management (CCCM) Cluster. Camp Closure Guidelines, 2014. <https://ccmcluster.org/resources/camp-closure-guidelines>
- Global CCCM Cluster. CCCM Case Studies Volume 1, 2014. <https://ccmcluster.org/resources/cccm-case-studies-vol-1>
- Global CCCM Cluster. Urban Displacement & Outside of Camp: Desk Review, 2014. <https://ccmcluster.org/resources/urban-displacement-out-camps-review-udoc>
- Global CCCM Cluster. CCCM Case Studies Volume 2, 2016. <https://ccmcluster.org/resources/cccm-case-studies-vol-2>
- Global CCCM Cluster. CCCM Case Studies 2016-2019 Chapter 3, 2019. <https://ccmcluster.org/resources/cccm-case-studies-2016-2019-chapter-3>
- Global CCCM Cluster. Management and Coordination of Collective Settings Through Mobile / Area Based Approach: Working Paper, 2019. <https://ccmcluster.org/resources/management-and-coordination-collective-settings-through-mobile-approach-working-paper>
- Global Protection Cluster Working Group. Handbook for the Protection of Internally Displaced Persons, 2010. www.globalprotectioncluster.org/_assets/files/news_and_publications/IDP_Handbook_EN.pdf
- Humanitarian Standards Partnership. Humanitarian inclusion standards for older people and people with disabilities. Key inclusion standards 4, 5 and 6, 2018. https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Humanitarian_inclusion_standards_for_older_people_and_people_with_disabi.pdf
- OCHA. Guiding Principles on Internal Displacement, 2004. <https://reliefweb.int/report/world/guiding-principles-internal-displacement-2004>
- IASC. IASC Six Core Principles, <https://psea.interagencystandingcommittee.org/update/iasc-six-core-principles>
- IASC. Strategy: Protection from and response to Sexual Exploitation and Abuse and Sexual Harassment, 2018. <https://interagencystandingcommittee.org/iasc-champion-protection-sexual-exploitation-and-abuse-and-sexual-harassment/strategy-protection>

- IASC and Global Protection Cluster. Guidelines for Integrating Gender-Based Violence Interventions in Humanitarian Action: Reducing risk, promoting resilience and aiding recovery, 2015. <https://interagencystandingcommittee.org/working-group/iasc-guidelines-integrating-gender-based-violence-interventions-humanitarian-action>
- ICRC, Handbook on Data Protection in Humanitarian Standards, 2020. www.icrc.org/en/data-protection-humanitarian-action-handbook
- IOM, Norwegian Refugee Council (NRC) and UN Refugee Agency UNHCR). Camp Management Toolkit. <https://ccccluster.org/resources/camp-management-toolkit>
- NRC. Sustainable Settlements: Maximising the social, environmental and economic gains in humanitarian displacement settings, 2017. <https://reliefweb.int/report/world/sustainable-settlements-maximising-social-environmental-and-economic-gains-humanitarian>
- NRC. Community Coordination Toolbox, 2020. <https://cct.nrc.no>
- NRC. Improving Participation and Protection of Displaced Women and Girls Through Camp Management Approaches, 2020. www.nrc.no/resources/reports/improving-participation-and-protection-of-displaced-women-and-girls-through-camp-management-approaches
- Overseas Development Institute. Protracted Displacement: Uncertain Paths to Self-reliance in Exile, 2015. www.odi.org/publications/9906-protracted-displacement-uncertain-paths-self-reliance-exile
- Oxfam GB. Impact Measurement and Accountability in Emergencies: The Good Enough Guide, 2007. <https://policy-practice.oxfam.org.uk/publications/impact-measurement-and-accountability-in-emergencies-the-good-enough-guide-115510>
- The SEEP Network. Minimum Economic Recovery Standards (3rd edition), 2017. <https://seepnetwork.org/Blog-Post/Minimum-Economic-Recovery-Standards-Third-Edition-exist-190>
- Sphere Association. The Sphere Handbook (4th edition), 2018. <https://spherestandards.org/wp-content/uploads/Sphere-Handbook-2018-EN.pdf>
- UNHCR. Handbook for the Protection of Internally Displaced Persons, 2010. www.unhcr.org/uk/protection/idps/4c2355229/handbook-protection-internally-displaced-persons.html
- UNHCR, IOM. Collective Centre Guidelines, 2010. <https://reliefweb.int/report/world/collective-centre-guidelines>
- UN. Convention of the Rights of Persons with Disabilities, 2006. www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html
- UN Security Council. Conflict Related Sexual Violence: Report of the UN Secretary-General. S/2018/250, 2018. www.un.org/sexualviolenceinconflict/wp-content/uploads/2019/04/report/s-2019-280/Annual-report-2018.pdf
- Women in Displacement. <https://womenindisplacement.org>

Akronimler ve kısaltmalar

CHS	Temel İnsani Yardım Standartları
TCDSŞ	Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet
IASC	Inter-Agency Standing Committee
IOM	Uluslararası Göç Örgütü
STK	Sivil toplum kuruluşu
SÇS	Son çare sağlayıcısı (küme)
CSİÖ	Cinsel suiistimal ve istismarın önlenmesi
CSİ	Cinsel suiistimal ve istismar
GBAYK	Geçici barınma alanı yönetimi kuruluşu
UNHCR	BM Mülteci Ajansı
WASH	Su, sanitasyon ve hijyen (sektör)

İndeks

Terim	Geçici Barınma Alanı Yönetiminde Asgari Standartlar	Kamp Yönetimi Araç Seti
kısaltmalar	68	
hesap verebilirlik	vii, 4, 13, 15, 19, 24, 31, 31, 43	10, 14, 15, 20–22, 24–27, 30, 32, 34, 39, 46, 47, 60–63, 65, 66, 73, 75, 77, 96, 109, 118, 121, 127, 132, 138, 141, 186, 187, 189, 190, 192, 195, 196, 203, 213, 226
alan tabanlı yaklaşım	5, 7, 8, 26, 39, 40, 43	18
değerlendirme	25, 27, 35, 39, 46, 48, 55	18, 38, 42, 47, 52, 54, 56, 63, 64, 66, 73, 236, 242, 247
– <i>kamp kapanışı</i>		109, 114, 115
– <i>kamp kurulumu</i>		101, 102, 104, 107
– <i>eğitim</i>		121, 258, 259, 263, 268, 270
– <i>çevre</i>		84, 86, 87, 89, 91, 92
– <i>gıda güvenliği</i>		186, 189, 193, 196, 197
– <i>TCDŞ</i>		146–148, 150, 153
– <i>grup seviyesi</i>		140
– <i>sağlık</i>		237, 238, 239, 251, 254, 255

– geçim kaynakları		275–277, 279–281
– ihtiyaçlar		22, 23, 68, 74–76, 79
– katılım		27, 49, 50, 51, 57
– program döngüsü		38
– koruma	16	42, 123, 125, 126,
– PWSN		156, 157, 161–164, 166
– kayıt		131–133, 139
– risk	16	
– CMA'nın rolü		23, 24
– emniyet ve güvenlik	35	57, 171–173, 176, 180, 183
– çoklu tehlike barınağı		223, 229, 230
– geçici barınma alanı planı		104
– şeffaflık		57
– WASH		202–204, 215
Kamp Yönetimi Araç Seti	iii, 17, 19, 19, 22, 33, 27, 31, 37, 41, 45, 48, 54, 55, 57	
kontrol listesi		
– topluluk katılımı		42, 57
– koordinasyon		68

– yardım ve hizmetin koordine edilmesi ve izlenmesi		42
– bilginin yayılması		43
– kamp altyapısının bakımının sağlanması		42
– çevre		91
– içirme		
– bilgi yönetimi		80
– bilginin yönetilmesi		43
– CSIÖ		33
– personel alımı, eğitimi ve denetimi		42
– emniyet ve güvenlik		183
– yönetim ve toplum katılım mekanizmalarının oluşturulması		42
– geçici barınma alanı kapanışı		115
– geçici barınma alanı kurulumu		115
topluluk merkezleri	4, 5, 6, 10, 17, 32, 27, 38, 41, 51, 65	9, 16–18, 31, 36, 61, 65, 84, 85, 97, 99, 100, 102, 103, 108, 119, 120, 147–149, 221–227, 230, 231, 258, 265, 270
topluluk katılımı	4, 13, 19, 24, 31, 32, 25, 27, 35, 37, 38, 47	10, 11, 22, 36, 42, 45–58, 64, 131, 149, 172, 176, 211, 213, 224, 258, 260, 270

acil durum planları	16, 36, 64	20, 22, 31, 34, 41, 43, 134, 171, 172, 175–178, 180, 183, 192, 222, 232, 248, 255, 260, 261, 270
koordinasyon		9, 15, 16, 20–22, 26, 27, 38, 41–43, 97, 241
– <i>kamp komiteleri</i>		50, 51, 55, 56
– <i>kamp yönetim kuruluşu</i>		14, 15, 30, 31, 33, 60–68, 72–77, 80, 85
– <i>kamp kapanışı</i>		107, 109, 111, 115
– <i>küme koordinasyonu</i>		23, 24
– <i>ishal hastalığı</i>		249
– <i>eğitim</i>		258, 260–262, 267, 270
– <i>yetki kartları</i>		132
– <i>gıda güvenliği</i>		189
– <i>gıda ürünleri/gıda dışı ürünler</i>		187, 188, 196
– <i>sağlık</i>		236–239, 246, 248, 250, 252, 254, 255
– <i>ÜİYEK kamp yönetimi</i>		23
– <i>kamplar arası</i>		24
– <i>LGBTİ</i>		164
– <i>geçim kaynakları</i>		274, 275, 279, 280
– <i>toplantılar</i>		33, 38, 42

– <i>ulusal</i>		
– <i>OCHA</i>		78, 172
– <i>koruma</i>		121–123, 126, 127, 156–159, 164, 165
– <i>CSIÖ</i>		
– <i>yağmur suyu</i>		88
– <i>mülteci modeli</i>		22
– <i>kayıt</i>		130, 132, 133, 138
– <i>emniyet</i>		170–172, 174, 180
– <i>sektörel</i>		
– <i>güvenlik sağlayıcıları</i>		34
– <i>barınak</i>		220–222, 224, 227, 229, 232
– <i>saha</i>		
– <i>geçici barınma alanı planlaması ve TCDŞ</i>		146, 148, 149, 151, 152
– <i>eğitim</i>		32, 52,
– <i>UN-CIMIC</i>		35
– <i>WASH</i>		87, 88, 202–204, 207, 214, 215
Temel İnsani Yardım Standardı (TIYS)	8	
– <i>uygunluk ve ilgililik</i>	35, 44	

– iletişim, katılım ve geri bildirim	25	
– şikâyet mekanizmaları	25	
– koordinasyon ve tamamlayıcılık	44	
– etkililik ve güncellik	14	
– yerel kapasiteler ve olumsuz etkiler	25	
– personel desteği ve iyileştirme	25	
uzun süreli çözümler	4, 10, 44, 47	14, 19–23, 31, 43, 47, 51, 64, 77, 96, 107, 108, 110, 111, 115, 126, 131, 224, 237
acil tahliye merkezleri	7, 15, 32	9, 17, 18, 20, 64, 147, 222
geri bildirim ve şikâyetler		14, 26, 27, 46, 47
– CSİÖ	14	
yönetişim yapıları	iv, 24, 31, 32, 33, 26, 35, 36, 49, 53, 61	37, 47, 49, 64, 76
koordinasyon merkezi (jecc)	iii, 4, 13, 14, 15, 19, 21, 31, 51, 54	9, 17, 22, 24, 26, 37–39, 61, 97, 105, 107, 109, 111, 118, 120, 122, 131, 132, 137, 171, 180, 238, 244, 263, 265, 268, 269, 277
– yerel	13, 18, 26, 52, 56	36, 51, 62, 97, 109, 246
– ulusal	4, 35, 52, 54	
Yerinden Olmuş Kişilerin Korunması El Kitabı	iii	

ev sahibi topluluk	vi, 5, 8, 13, 15, 16, 17, 31, 31, 26, 27, 28, 30, 35, 38, 39, 40, 44, 45, 51, 52, 56, 57	10, 14, 18, 23–25, 31, 32, 34, 38, 47, 48, 50, 53, 55–58, 60–62, 65, 72, 75, 76, 84–87, 89–92, 96, 97, 99, 101, 102, 105–107, 111, 114–115, 119, 126, 137, 141, 146, 151, 158, 160, 163, 164, 170, 172–174, 177, 181, 183, 188, 197, 203, 204, 206, 211, 215, 220, 221, 223, 224, 226, 232, 246, 253, 254, 260, 262–267, 274–281
Humanitarian Charter	vii, 8, 9	164, 203
insani ilkeler	8, 19	14–15, 24, 32, 35, 50, 63, 181
Humanitarian		
Standards Partnership	iii	
gayri resmi sahalar, kendiliğinden oluşan kamplar		
yerel yönetimler	4, 8, 15, 16, 19, 35, 38, 39, 44, 45, 51, 52, 62	
asgari standartlar	iii, iv, vi, vii, vii, 11	15, 84, 101, 121, 141, 237
<i>– çocuk koruma</i>		121
<i>– eğitim</i>		258–260, 266, 269, 270
<i>– bilgi paylaşımı ve verilerin korunması</i>	27	
<i>– LGBTİ</i>		164
<i>– sektörel</i>	44, 46	

– barınak		221, 224
mobil ekipler, ayrıca bkz. alan tabanlı yaklaşım	7, 15, 27, 39, 41, 47, 65	17, 30, 36, 77, 85, 136, 175, 223
izleme	16, 25, 44, 46, 47	22, 25, 32–34, 39, 42, 46–50, 52, 54, 56, 57, 61–64, 66, 72, 107, 111, 115, 118, 121–123, 130–132, 134, 139–141, 144, 145, 147, 148, 151, 153, 159, 178, 180, 183, 186–189, 194, 197, 202–204, 209, 213–215, 220, 221, 227, 229, 232, 237, 247, 258–261, 263, 264, 269, 270, 278, 279, 281
– yardım ve hizmet sunumu	45, 48	24, 30, 118, 156, 157, 162
– topluluk katılımı	38	27, 48, 134
– şikâyet ve geri bildirim	29	
– veriler	20	22, 74, 77, 80, 161, 166, 221
– çevresel etkiler	56	84–87, 90, 91, 277
– yönetim	31, 25	26, 30
– nüfus yoğunluğu	36	140
– emniyet ve güvenlik	36	125–127
– ikincil yer değiştirmeler	51	
– geçici barınma alanı eylem planı	17, 25	

– geçici barınma alanı kapanışı	53	
son çare seçeneği	4	9, 14, 41, 77, 96, 119
özel ihtiyaçları olan kişiler	26, 29, 36, 38, 39, 55	23, 32, 34, 36, 38, 39, 42, 43, 46, 47, 49, 57, 61, 64, 68, 75, 80, 104, 107, 111, 112, 115, 123, 130, 134, 136, 138, 155–167, 172, 173, 186, 188, 191, 193, 195–198, 205, 214, 215, 224, 226, 232, 236, 239, 243, 244, 253–255, 270, 275–277, 280, 281
planlı kamplar	5	
planlama, geçici barınma alanı planlaması	38	88, 96–98, 103–106, 115, 149, 196, 203, 210, 215, 221, 223, 230, 231
koruma ilkeleri	8, 9, 13, 19	
CSİÖ (cinsel suiistimal ve istismarın önlenmesi)	14, 18, 19, 19, 29	33, 42, 152, 193
kabul ve transit geçiş merkezleri	6	9, 17, 18, 139, 240
yer değiştirme	36, 37, 53, 55	23, 91, 97, 98, 102, 109, 119, 159, 177, 178, 180, 230, 275
güvenlik denetimleri	36	144, 148
güvenlik planı	35	
kendiliğinden oluşan kamplar	4, 6, 26, 39, 41, 47	18, 96–98, 115, 221, 243

hizmet sağlayıcılar	4, 13, 16, 18, 31, 25, 26, 27, 28, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 46, 48, 49, 51, 52, 54, 56	14, 22, 24–27, 31, 33, 34, 37, 38, 42, 43, 47,49, 50–53, 55–58, 60–62, 64–66, 72, 74, 77–80, 85, 90, 109, 111, 114, 115, 119, 122, 127, 132, 133, 147, 149, 152, 157, 159, 180, 186, 187–189, 192, 194, 195, 197, 198, 204, 207, 208, 221, 249, 277
– eğitim		258–261, 263, 264, 267, 269, 270
– finansal		186, 187, 189
– sağlık		163, 209, 236–238, 244, 248, 253, 255, 256, 262
– WASH		87, 202–211, 214, 215
saha kapanışı	51, 53, 55, 56	10, 14, 19–22, 27, 31, 41, 43, 46, 84, 96, 97, 107, 111, 113–115, 119, 156, 157, 203, 222, 224, 237, 260
– eğitim		263
– sağlık		254
Geçici Barınma alanı Geliştirme Komitesi	37, 39	101, 103, 107, 115
Geçici barınma alanı yönetimi eylem planı	15, 16, 17	
Geçici barınma alanı yönetimi ekibi	13, 14, 15, 16, 17, 17,	21, 21, 24, 38, 43, 45, 51, 52, 53
<i>The Sphere Handbook</i>	iii, vii, 9, 19, 31, 40, 41, 49, 57	195
<i>UNHCR Acil Durum El Kitabı</i>		9, 85, 203, 224